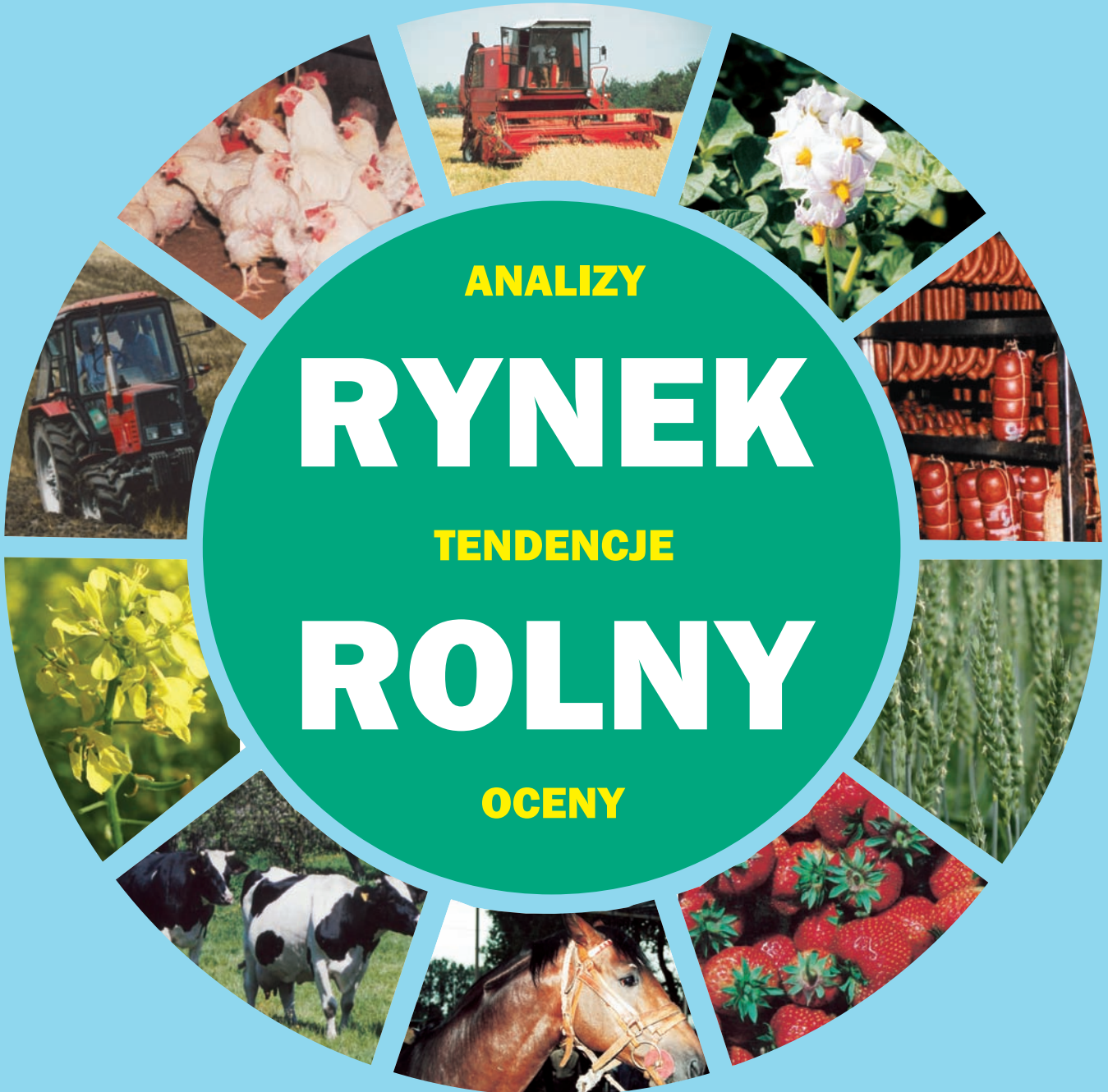

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 12 (274)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

GRUDZIEŃ 2013

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2013

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk Magdalena Bodył	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak Magdalena Bodył	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stęпка Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik Paweł Wyrzykowski	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 267 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W listopadzie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Były jednak nieco gorsze niż przed rokiem o tej porze i gorsze niż sierpniu i wrześniu br. Wyrównany wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o 0,5 pkt. proc., ale był o 0,3 pkt. proc. niższy niż w listopadzie 2012 r. i o 0,2 pkt. proc. niższy niż w lipcu i sierpniu br. Na poprawę rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej w analizowanym miesiącu wpłynął przede wszystkim wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,9 pkt. proc.) i w mniejszym stopniu wyrównanego wskaźnika nożyc cen (o 0,1 pkt. proc.). Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu podniósł się w listopadzie do 100,9 punktu przede wszystkim pod wpływem sezonowego wzrostu indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który wzrósł o 2,4 pkt. proc. do 102,1 punktu i osiągnął najwyższy poziom w ciągu ostatnich sześciu miesięcy. Wyrównany wskaźnik produkcji przemysłu spożywczego był jednak niższy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem o 0,8 pkt. proc. Mimo to wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu był niższy niż w listopadzie 2012 r. o 0,9 pkt. proc. Dodatni wpływ na potencjalny popyt wywarło także spowolnienie dynamiki wzrostu cen żywności, które od lipca rosły wolniej niż inflacja, a także ożywienie obrotów handlowych z zagranicą artykułami rolno-spożywczymi.

Wrześniowe i październikowe podwyżki cen skupu większości zbóż oraz mleka i była skompensowały spadki cen żywca wieprzowego i drobiu. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu wzrósł w listopadzie o 0,1 pkt. proc. do 100,5 punktu. Towarzyszyła mu stabilizacja wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji na poziomie 100 punktów. Zmiany cen skupu oraz środków produkcji jakie dokonały się w pierwszych dziesięciu miesiącach 2013 r. (w porównaniu z grudniem 2012 r.) były korzystne dla rolnictwa, a skumulowany wskaźnik nożyc cen w tym okresie wyniósł 102,9 punktu, wobec 95,6 punktu w analogicznym okresie roku poprzedniego. W najbliższym czasie spodziewać się można utrzymania rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej na obecnym poziomie pod wpływem wzrostowych tendencji cen zbóż, ziemniaków oraz mleka, które będą równoważyły wpływ sezonowych obniżek cen żywca wieprzowego i drobiu.

2. Na rynku zbóż ceny zaczęły rosnąć pod wpływem mniejszej podaży i słabych tendencji wzrostowych cen na rynkach światowych. Nadal są one

jednak znacznie niższe niż przed rokiem, nie tak jednak niskie jak oczekiwania sektora trzodowego i drobiowego.

3. Spadek cen żywca wieprzowego, któremu towarzyszy stopniowy wzrost cen zbóż, jaki następuje po ich głębokim, mimo gorszych zbiorów, sierpniowym spadku, przekreśla nadzieję na odbudowę pogłowia trzody chlewnej i wzrost produkcji żywca wieprzowego w 2014 r. Bez przebudowy struktur produkcyjnych i poprawy efektywności przede wszystkim rozrodu świń odbudowa produkcji żywca wieprzowego w Polsce nie będzie możliwa.

4. Wyraźnemu przyspieszeniu uległa dynamika cen na wszystkich poziomach rynku mleka. Utrzymujący się pod wpływem szybko rosnącego popytu eksportowego dynamiczny wzrost cen zbytu przetworów mlecznych nie tylko umożliwił znaczny wzrost cen skupu, ale również skutkowało przyspieszeniem wzrostu cen detalicznych nabiału, które do czerwca rosły wolniej niż cała żywność.

Od lipca nabiał relatywnie drożeje, zarówno w stosunku do całej żywności jak i ogółu towarów i usług konsumpcyjnych. Przy słabej dynamice dochodów konsumentów może to skutkować zahamowaniem wzrostu spożycia mleka, które w Polsce utrzymuje się od kilku lat.

5. Z końcem sezonu stopniowo maleją obroty na rynku środków produkcji dla rolnictwa. Maleje nie tylko sprzedaż nawozów mineralnych i pestycydów, ale również środków inwestycyjnych. Spadek opłacalności stosowania środków plonotwórczych (zwłaszcza nawozów mineralnych) hamuje ich sprzedaż, mimo niższych cen. Sytuację może w przyszłym roku zmienić wypłata dopłat bezpośrednich oraz uruchomienie środków z nowego PROW 2014-2020

6. Utrzymuje się słaba dynamika cen detalicznych żywności. Nienotowany dotychczas spadek tych cen w październiku zapowiada, że sytuacja nie powinna zmienić się do końca 2013 r., mimo świątecznego ożywienia sprzedaży. W relacji 12-miesięcznej (grudzień do grudnia) średni wzrost cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych będzie wyraźnie mniejszy niż w roku ubiegłym, kiedy wyniósł 3,9%.

Jadwiga
Seremak-Bulge

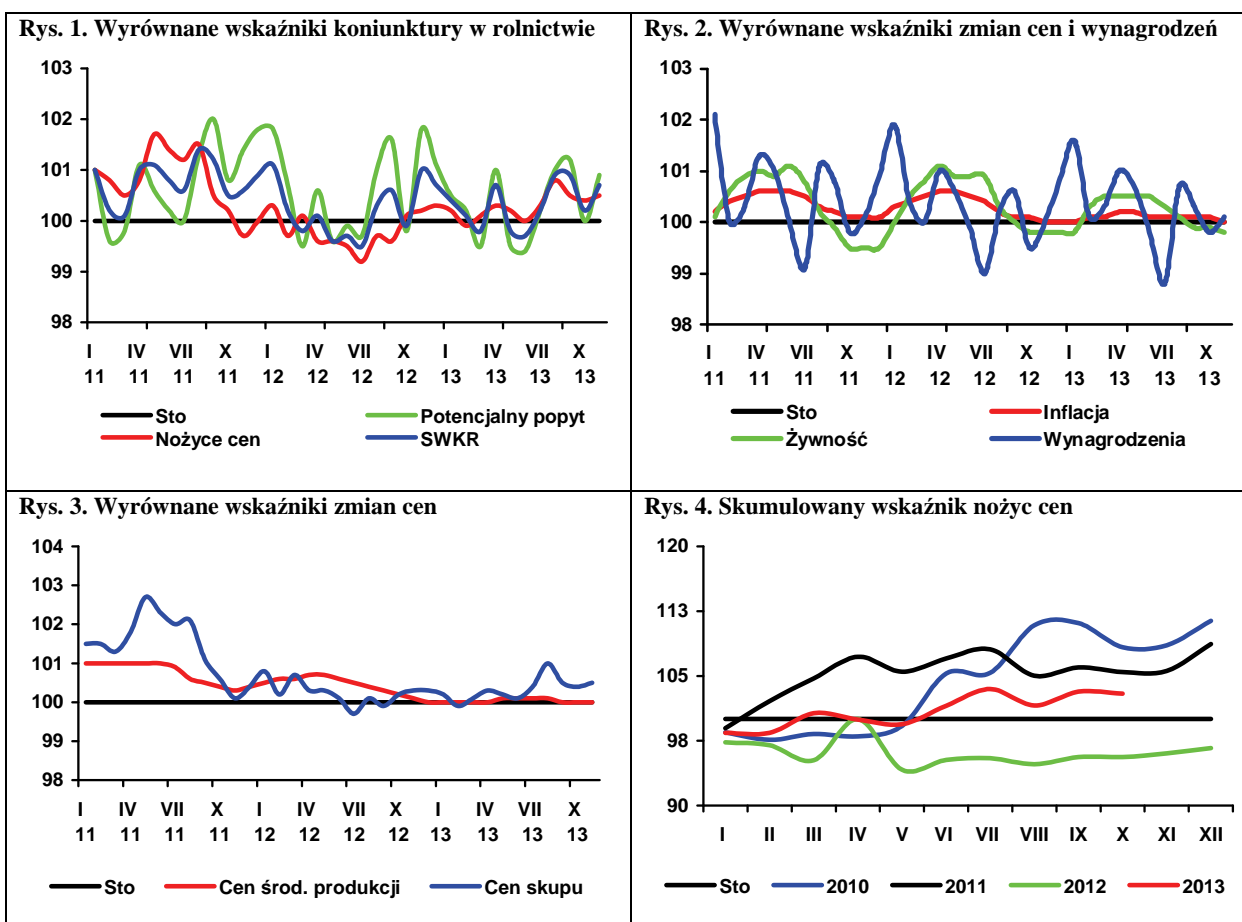
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XI 13	X 13	IX 13	VIII 13	VII 13	VI 12	XI 12
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,7	100,2	100,9	100,9	100,2	99,7	101,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,9	100,0	101,2	101,0	100,2	99,4	101,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,5	100,4	100,5	100,8	100,3	100,0	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,5	100,4	101,0	100,4	100,1	100,2	100,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,0	100,0	100,1	100,1	100,1	100,1
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,2	100,2	100,2	100,1	99,8	99,6	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,3	99,9	100,4	100,6	98,5	99,3	100,2
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,1	99,7	102,7	101,8	101,1	99,8	102,6

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

W listopadzie 2013 r. ponownie podwyższono szacunki światowych zbiorów sezonie 2013/14. Według ostatnich informacji International Grain Council (IGC) światowe zbiory zbóż (bez ryżu) są oceniane na 1946 mln ton, tj. o 16 mln ton więcej niż przed miesiącem oraz o 156 mln ton (8,7%) więcej niż w sezonie 2012/13. Wzrost zbiorów nastąpił w większości liczących się rejonów produkcyjnych. Zbiory zbóż pokryją z nawiązką zużycie, które może wzrosnąć w znacznie mniejszym stopniu niż zbiory (o 4,9% do 1904 mln ton). W wyniku tego, zapasy na koniec sezonu zwiększą się do 379 mln ton, czyli o 12,1%. Poprawa sytuacji będzie bardziej widoczna na rynku zbóż paszowych. Ich zbiory się zwiększyły o ponad 10%, a zużycie może wzrosnąć o ponad 6%. Dzięki temu ich zapasy na koniec sezonu zwiększą się o 21,5% do 198 mln ton, w tym u głównych eksporterów o 78,3% do 82 mln ton. Pszenicy zebrano o 6,6% więcej. Jej zużycie może wzrosnąć o 2,5%, a zapasy końcowe o 3,4% do 181 mln ton, w tym u głównych eksporterów o 4,1% do 51 mln ton.

Poprawa sytuacji rynkowej skutkuje spadkiem cen ziarna, które od żniw w 2013 r. kształtują się na znacznie niższym poziomie niż przed rokiem i dwoma laty. Jednakże duży popyt na światowych rynkach oraz doniesienia o opóźnieniach siewów w krajach WNP i słabszych zbiorach w Argentynie przełożyły się na wzrost cen w listopadzie.

W stosunku do prognoz GUS z poprzedniego miesiąca, IERiGŻ-PIB skorygował w dół wielkość krajowych zbiorów zbóż w 2013 r. Wg tych szacunków w Polsce zebrano 27,4 mln ton zbóż, tj. o 3% mniej niż w poprzednim roku. Spadek produkcji zbóż jarych był większy niż wcześniej oceniano, czego nie skompensował wzrost produkcji ozimin.

W sezonie 2013/14 zmieniła się struktura podaży. Przewiduje się także przesunięcia w strukturze popytu. Nieco niższe zbiory w połączeniu z mniejszymi o blisko 0,5 mln ton zapasami początkowymi spowodowały redukcję podaży krajowej o ponad 6% do 30,0 mln ton. Przewiduje się niewielki wzrost zużycia krajowego (26,8 wobec 26,6 mln ton w sezonie 2012/13). Wzrost zużycia przemysłowego o ponad 16% do 3,3 mln ton z nawiązką skompensuje spadek zużycia paszowego o ponad 1% do 15,5 mln ton. Znacznie zmalał popyt eksportowy (o blisko 40% do 2,7 mln ton). W związku z tym rozchody ogółem w sezonie 2013/14 zmniejszą się o 4,9% do 29,5 mln ton. Pomimo tego, zapasy końcowe zmniejszą się do 2,1 mln ton (2,6 mln ton w poprzednim sezonie).

W okresie pierwszych czterech miesięcy sezonu 2013/14 (lipiec – październik 2013 r.) do skupu trafiło 3,58 mln ton zbóż, tj. o 9,2% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,18 mln ton pszenicy (2,35 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 601 tys. ton żyta (525 tys. ton), 486 tys. ton jęczmienia (672 tys. ton), oraz 783 tys. ton kukurydzy (1037 tys. ton).

Pomimo mniejszych zbiorów, dynamicznie rośnie eksport ziarna. We wrześniu 2013 r. zwiększył się także import, ale jego dynamika i rozmiary były znacznie mniejsze niż w przypadku eksportu. We wrześniu 2013 r. z Polski wyeksportowano 538,2 tys. ton ziarna zbóż, wobec 484,5 tys. ton poprzednim miesiącu i 498 tys. ton we wrześniu 2012 r.,

**Wiesław
Łopaciuk**

**Magdalena
Bodyt**

a import wyniósł 83,0 tys. ton (73,1 tys. ton w sierpniu 2013 r. i 31,6 tys. ton we wrześniu 2012 r.).

We wrześniu 2013 r. kontynuowana była tendencja spadkowa w eksporcie słodu (1,7 tys. ton, wobec 2,1 tys. ton w poprzednim miesiącu i 3,2 tys. ton przed rokiem). W stosunku do poprzedniego miesiąca nieznacznie zmalał eksport kasz i grysików (5,5 wobec 5,7 tys. ton), ale nadal był znacznie większy niż rok wcześniej. Zwiększył się eksport mąk oraz ziarna obrobionego inaczej. Znacznie zmalał się import słodu, a import pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa był większy. Zwiększył się eksport produktów wtórnego przetwórstwa (z wyjątkiem ciasta makaronowego) oraz pasz dla zwierząt domowych. Zmalał import pieczywa oraz ciasta makaronowego, a wzrósł pasz.

W okresie pierwszych trzech miesięcy obecnego sezonu na świecie i w Europie postępował dynamiczny spadek cen zbóż. W końcu września ta tendencja została wyhamowana i w październiku na większości rynków nastąpił umiarkowany wzrost cen. W listopadzie ceny zbóż nadal rosły, ale dynamika tego wzrostu była mniejsza. Zboża nadal były znacznie tańsze niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu.

Ceny w kraju podążały za cenami na rynkach europejskich i światowych. W październiku 2013 r. ceny większości zbóż, w porównaniu z cenami sprzed miesiąca, wzrosły od 4 do 5%. Wyjątkiem była kukurydza, która potaniała o ponad 22%. W stosunku do notowań sprzed roku poziom cen krajowych był niższy od 9% (jęczmień) do 21% (pszenica).

W październiku 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, nie było większych zmian cen przetworów zbożowych, szczególnie w handlu detalicznym. Wyjątkiem były ceny kaszy jęczmiennej, które na poziomie zbytu zmalały o ponad 1%. W porównaniu z październikiem 2012 r. większość produktów zbożowych była droższa. Mniej kosztowały jedynie mąka poznańska oraz chleb mieszany.

Ceny pasz przemysłowych utrzymują się na wysokim poziomie, ale w październiku 2013 r. zmniejszyły się o 1-2%. W porównaniu z poprzednim miesiącem droższa była tylko mieszanka L.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NRP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2012	X	925,1	726,4	819,9	827,0	963,4	798,4	865,7	861,5	X
	XI	970,7	726,7	825,6	830,3	980,3	791,6	881,3	859,0	418,96
	XII	1016,8	748,1	871,9	855,6	1000,5	789,3	898,9	870,1	414,74
2013	I	1025,0	764,6	875,3	885,2	1031,9	792,1	916,2	888,2	419,11
	II	1021,3	760,0	873,0	862,0	1037,9	787,0	922,6	900,3	422,81
	III	979,4	776,8	837,4	840,8	1032,4	782,6	914,7	877,1	421,26
	IV	972,5	740,1	844,5	809,6	1051,1	792,9	939,2	909,0	419,51
	V	955,0	684,6	838,4	804,4	1037,0	767,2	928,3	879,1	423,06
	VI	896,7	647,9	804,7	758,1	1030,3	756,5	912,4	871,6	X
	VII	806,2	531,2	638,4	668,0	1021,8	750,4	900,2	651,6	X
	VIII	648,6	442,2	783,0	649,7	897,1	646,8	792,0	651,6	X
	IX	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
Zmiana w %										
	X2013 IX2013	4,2	5,1	-26,6	5,3	0,1	0,1	3,6	1,7	X
	X2013 X2012	-20,6	-28,7	-33,7	-8,8	-7,8	-16,4	-4,7	-23,5	X
	X2013 XII2012	-27,8	-30,8	-37,6	-11,9	-11,2	-15,5	-8,3	-24,3	X

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2012	X	426,6	136,4	63,5	71,6	41,5	45,4	614,0	258,9	766,4
	XI	372,8	110,5	50,5	74,0	53,6	37,1	539,8	234,5	498,5
	XII	258,7	72,8	36,6	32,6	24,9	25,5	357,3	148,7	162,1
2013	I	208,0	69,2	34,9	38,7	22,0	24,6	313,0	137,1	105,6
	II	280,5	77,8	43,8	43,6	33,6	29,9	403,9	168,5	107,8
	III	200,4	65,5	46,5	34,5	23,9	24,7	312,8	144,6	119,1
	IV	189,1	66,0	28,8	30,0	23,8	17,1	270,2	127,7	90,6
	V	277,9	99,7	32,6	51,5	42,6	26,0	392,9	185,5	123,7
	VI	179,4	71,1	30,6	37,9	34,8	18,2	270,0	147,2	113,9
	VII	205,1	64,9	59,8	110,4	70,7	29,5	408,6	195,4	81,9
	VIII	868,1	281,3	220,4	219,5	67,6	143,8	1473,6	613,6	42,2
	IX	533,6	148,9	127,7	46,1	18,2	68,4	785,5	321,6	60,4
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
Zmiana w %										
	X2013 IX2013	7,4	8,4	12,4	139,7	143,5	16,2	16,2	22,0	890,8
	X2013 X2012	34,4	18,3	126,1	54,3	6,8	75,1	48,7	51,6	-22,0
	X2013 XII2012	121,6	121,7	292,2	238,9	78,1	211,7	155,5	163,9	268,9

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2012	I-XII	1862,8	1493,6	138,3	1015,8	143,8	6867,1
2011 ^b	I-XII	2779,9	2200,7	214,2	1600,9	183,0	7738,4
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2012	IX	157,5	129,4	10,1	86,9	11,9	542,9
2012	X	172,3	134,2	11,0	91,8	12,9	602,1
	XI	176,7	137,7	11,2	85,5	13,5	574
	XII	155,2	121,2	10,2	85,5	11,6	543,7
2013	I	170,0	130,0	10,9	79,0	13,3	568,9
	II	148,3	115,2	10,6	77,0	13,0	513,1
	III	164,5	127,7	10,9	85,0	12,7	571,5
	IV	152,3	116,6	12,1	82,4	11,8	595,4
	V	143,3	111,8	11,2	84,4	10,9	588,7
	VI	154,8	122,6	11,1	84,9	12,3	560,4
	VII	146,1	111,4	10,9	88,5	12,3	576,9
	VIII	162,7	123,5	11,3	90,0	11,3	591,1
	IX	167,9	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
Zmiana w %							
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>		3,2	17,8	6,6	-1,6	8,9	-1,9
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>		6,6	12,4	19,3	1,9	3,0	6,8
<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>		8,2	20,0	18,1	3,6	6,1	6,7

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2011	I-XII	795,09	101,81	132,77	373,29	1530,57	835,14	47,07	230,45	476,84	1618,06
2012	I-XII	1060,55	312,36	320,87	1047,76	2896,30	735,14	69,95	197,03	495,40	1523,95
2012	IX	222,26	91,51	77,86	55,68	478,65	37,42	1,69	3,87	6,13	50,98
	X	103,23	49,58	47,88	284,35	510,73	16,42	0,62	8,02	29,87	56,36
	XI	267,1	35,39	42,19	322,52	688,74	14,55	0,15	4,53	11,29	31,58
	XII	89,03	45,75	44,29	142,49	338,08	16,74	0	2,4	25,18	45,92
2013	I	71,77	38,31	14,80	116,09	258,48	31,20	0,10	7,91	13,67	54,32
	II	44,52	44,65	7,72	62,50	190,02	27,37	0,50	8,15	23,37	65,43
	III	108,56	41,06	38,23	62,52	262,65	37,93	0,72	13,34	15,55	69,45
	IV	21,75	41,49	12,52	59,41	154,76	52,74	0,18	9,07	16,28	80,07
	V	18,95	36,75	12,93	51,80	132,89	31,21	0,73	8,43	16,06	58,45
	VI	76,81	69,37	14,80	53,03	225,90	21,13	0,15	18,84	16,58	58,01
	VII	44,15	30,90	43,56	72,85	203,57	66,40	0,03	22,05	5,78	95,47
	VIII	195,97	85,52	136,16	29,98	484,47	60,29	1,03	5,89	3,02	73,12
	IX	293,32	161,89	8,02	39,85	538,19	56,81	1,36	5,63	13,21	83,03
Zmiana w %											
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>		49,7	89,3	-94,1	32,9	11,1	-5,8	32,3	-4,4	337,0	13,6
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>		32,0	76,9	-89,7	-28,4	12,4	51,8	-19,4	45,5	115,4	62,9
<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>		229,5	253,9	-81,9	-72,0	59,2	239,3	X	134,6	-47,5	80,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2011	I-XII	78,09	11,57	23,96	6,19	57,14	45,19	17,16	28,98	42,47	207,48
2012	I-XII	75,14	12,34	29,67	19,09	49,81	56,04	20,36	30,16	30,14	211,63
2012	IX	6,64	1,01	3,06	1,46	5,03	3,70	1,09	2,27	2,50	14,36
	X	8,15	1,45	3,15	1,49	3,69	5,75	1,31	2,78	2,92	14,68
	XI	8,81	1,19	2,09	3,25	3,17	4,86	1,21	3,45	2,22	13,54
	XII	6,88	0,85	2,45	1,87	2,42	3,98	7,61	2,09	2,25	10,01
2013	I	7,81	1,39	3,74	2,26	1,86	4,81	1,34	2,45	2,45	15,93
	II	5,98	1,23	3,00	2,11	2,48	4,25	1,11	2,30	3,15	14,95
	III	6,78	1,12	4,03	1,87	3,46	4,06	1,65	3,08	3,35	15,77
	IV	6,96	1,09	5,04	0,88	2,30	4,15	0,96	1,79	2,60	9,11
	V	5,92	1,19	3,92	19,15	2,00	4,28	1,07	2,00	2,03	8,51
	VI	6,02	1,16	4,65	0,99	2,37	4,53	0,99	1,82	2,45	11,74
	VII	7,20	1,32	5,58	1,12	3,52	4,55	1,09	1,80	1,67	9,98
	VIII	6,69	1,23	5,70	1,78	2,07	4,32	0,78	1,57	1,81	10,10
	IX	7,38	1,48	5,46	2,30	1,74	4,42	1,04	1,91	2,29	6,21
Zmiana w %											
	<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	10,3	20,5	-4,2	29,6	-15,8	2,3	32,9	21,2	26,7	-38,5
	<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	11,2	46,4	78,5	57,8	-65,4	19,5	-4,5	-16,0	-8,3	-56,7
	<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	7,3	74,0	122,9	23,2	-28,0	11,1	-86,3	-8,8	1,9	-38,0

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2012	I-XII	31,5	82,7	287,5	128,3	191,0	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
	IX	2,08	6,53	24,82	10,20	16,21	5,29	1,52	10,87	28,70	12,72
	X	2,91	7,64	27,06	11,75	17,34	5,99	1,86	11,94	32,28	15,04
	XI	2,87	7,05	26,02	11,12	16,30	5,86	1,52	10,96	30,40	14,75
	XII	2,01	6,41	21,72	9,21	15,88	5,15	1,59	9,90	25,87	12,47
2013	I	2,73	7,55	23,96	9,43	20,42	5,14	1,35	10,95	27,94	15,01
	II	2,21	7,44	22,68	10,74	17,52	4,81	1,71	10,55	27,52	13,79
	III	2,37	7,43	25,89	12,21	17,66	6,02	1,92	11,44	28,39	12,52
	IV	2,14	7,88	26,99	13,29	19,24	5,54	1,76	12,04	29,48	16,51
	V	2,04	6,49	24,49	12,10	12,08	6,24	1,62	11,26	34,40	12,16
	VI	1,86	6,89	28,35	11,32	16,77	5,56	1,90	10,67	30,72	11,70
	VII	2,15	7,36	26,04	13,45	21,22	6,86	1,67	11,93	35,69	13,37
	VIII	2,17	6,31	26,41	12,77	12,97	5,77	1,58	12,91	29,50	14,37
	IX	2,08	7,37	28,72	12,50	21,25	5,43	1,75	12,47	33,67	13,36
Zmiana w %											
	<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	-4,3	16,8	8,7	-2,1	63,9	-5,9	10,8	-3,4	14,2	-7,0
	<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	0,0	12,9	15,7	22,5	31,1	2,6	15,0	14,8	17,3	5,1
	<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	3,4	15,0	32,2	35,7	33,8	5,3	9,9	26,0	30,2	7,2

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2012	IX	1,38	2,39	1,90	4,36	3,79	4,50	4,91	5,82
	X	1,36	2,37	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82
	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84
	XII	1,48	2,38	1,89	4,46	3,81	4,50	4,96	5,85
2013	I	1,50	2,42	1,92	4,46	3,87	4,52	4,99	5,86
	II	1,47	2,45	1,99	4,46	3,89	4,52	4,99	5,86
	III	1,42	2,47	2,00	4,48	3,90	4,50	4,99	5,89
	IV	1,39	2,47	2,05	4,48	3,90	4,50	5,00	5,88
	V	1,37	2,50	2,13	4,50	3,89	4,50	5,00	5,87
	VI	1,35	2,50	2,09	4,44	3,89	4,48	5,00	5,84
	VII	1,29	2,54	2,10	4,44	3,89	4,48	5,01	5,84
	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
Zmiana w %									
	X2011 XI2013	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,5	0,0	0,0	-0,2
	X2013 X2012	-16,2	6,3	10,6	2,3	2,6	-0,9	1,6	0,3
	X2013 XII2012	-23,0	5,9	10,1	0,9	2,1	-0,9	0,8	-0,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
	X	1722,8	1827,8	2421,7	1520,5	2012,2	1754,3	2712,4
	XI	1735,1	1828,0	2431,2	1515,5	2014,1	1755,8	2724,1
	XII	1742,1	1829,5	2443,9	1525,0	2013,3	1756,8	2737,9
2013	I	1747,2	1855,1	2446,6	1531,0	2021,7	1769,0	2743,2
	II	1719,4	1793,9	2422,1	1548,0	1976,7	1773,4	2744,6
	III	1733,4	1844,8	2448,0	1550,5	1989,4	1777,1	2742,6
	IV	1717,9	1857,1	2455,3	1564,5	1979,5	1773,3	2749,1
	V	1742,6	1855,7	2454,0	1558,1	1983,7	1769,3	2749,4
	VI	1747,6	1852,2	2472,2	1555,1	1986,4	1770,9	2752,8
	VII	1748,1	1850,4	2474,5	1550,4	1984,7	1769,9	2755,8
	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1961,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
Zmiana w %								
	X2011 XI2013	-0,3	9,3	-0,8	-1,7	-0,7	-0,8	-0,2
	X2013 X2012	0,4	7,3	0,7	-3,3	-2,5	-2,6	1,0
	X2013 XII2012	-0,7	7,2	-0,2	-3,6	-2,6	-2,8	0,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2012	X	1,904	2,089	3,397	0,684	2,186	3,9	2,147
	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,1	3,774	2,065
	XII	1,932	2,012	3,469	0,722	1,958	3,515	2,017
2013	I	1,933	1,959	3,463	0,707	1,87	3,351	1,969
	II	1,967	1,905	3,487	0,719	1,887	3,346	2,019
	III	1,981	1,927	3,504	0,700	1,954	3,457	2,141
	IV	1,973	1,883	3,467	0,709	1,928	3,388	2,086
	V	2,031	1,913	3,584	0,703	1,877	3,312	2,636
	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,02	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

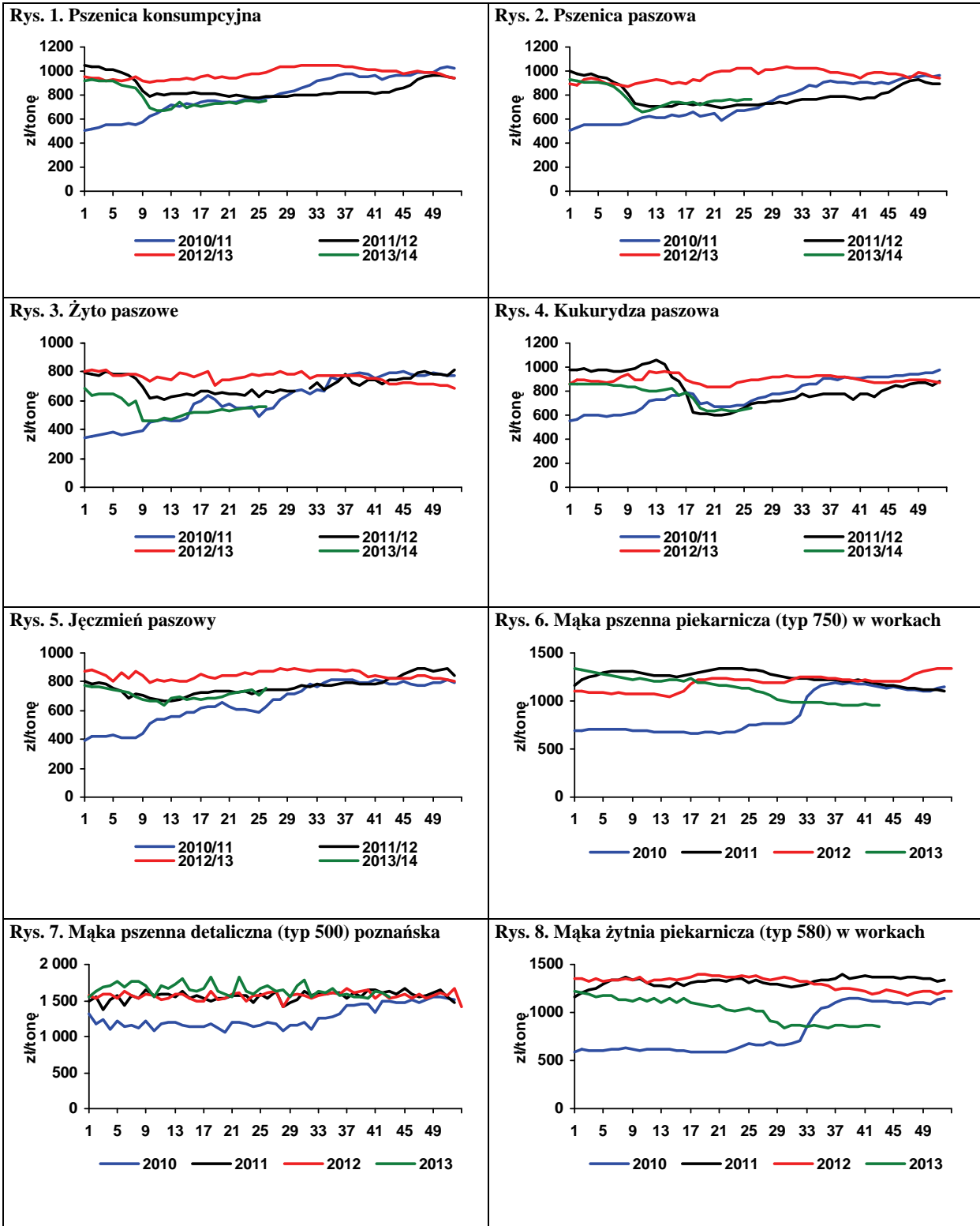
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2012	VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
	XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259
	XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227
2013	I	263	252	237	230	232	212	197	219	231
	II	255	254	232	219	218	213	220	216	243
	III	245	237	212	218	208	202	211	196	221
	IV	254	237	221	216	214	195	213	204	224
	V	240	232	208	199	206	189	205	204	200
	VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196
	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	187	176	155	178	173	149	140	136	164
	XI	193	165	162	184	178	146	137	140	153
Zmiana w %										
	XI2013 X2013	3,0	-6,0	4,9	3,2	2,7	-2,0	-2,4	2,9	-6,8
	XI2013 XI2012	-28,3	-40,6	-30,8	-21,6	-23,3	-38,3	-36,9	-38,3	-40,9
	X2013 XII2012	-29,3	-35,5	-31,9	-22,6	-25,2	-28,3	-38,3	-38,9	-32,6

Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2011-13; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

W grudniu zakończyły się zbiory buraków cukrowych. Według wstępnych szacunków średni plon wyniósł ok. 580 dt/ha i był niższy niż przed rokiem o 9% (638 dt/ha). Korzystne warunki pogodowe w okresie wegetacji i zbiorów miały pozytywny wpływ na zawartość cukru w korzeniach (17,2%). Zbiory buraków cukrowych są szacowane na ok. 10,7 mln ton i będą mniejsze niż w poprzednim sezonie o 1,6 mln ton (12,3 mln ton). W zależności od wydajności cukru z przerobionego surowca produkcja cukru w kampanii 2013/2014 może wynieść 1600-1700 tys. ton i być mniejsza niż w poprzedniej kampanii o 10-15% (1895 tys. ton). W okresie wrzesień-październik br. produkcja cukru wyniosła 550 tys. ton i była o 20% mniejsza niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Ceny cukru na polskim rynku spadają. Głównym czynnikiem decydującym o tym jest duża podaż przy niewielkich zmianach popytu. Produkcja w kampanii 2013/2014 będzie o 200-300 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej i konieczne będzie zagospodarowanie cukru pozakwotowego. Na rynku światowym ceny cukru są znacznie niższe niż w latach 2011-2012, co negatywnie wpływa na opłacalność transakcji eksportowych.

październiku br. ceny zbytu cukru workowanego, który jest używany w przemyśle przetwórczym, spadły o 2% do 2,94 zł/kg. W tym samym czasie ceny cukru paczkowanego, który jest używany w gospodarstwach domowych, spadły o 4,2% do 2,74 zł/kg. Ceny zbytu cukru dla odbiorców hurtowych od czerwca br. są o 3-5% wyższe od cen cukru konfekcjonowanego oferowanego gospodarstwom domowym. Głównym powodem tego

jest duży popyt ze strony przemysłu spożywczego i rosnący eksport przetworzonych wyrobów cukierniczych. Od początku roku ceny zbytu cukru paczkowanego spadły o 18%, a workowanego o 10%. W październiku br. średnia cena cukru w handlu detalicznym wyniosła 3,35 zł/kg i była o 1,8% niższa niż przed miesiącem oraz o 16% niższa niż przed rokiem.

W okresie pierwszych trzech kwartałów 2013 r. eksport cukru wyniósł 395 tys. ton. Większość cukru sprzedano do krajów członkowskich UE (297 tys. ton), w tym przede wszystkim do Niemiec (95 tys. ton), na Słowację (52 tys. ton) oraz do Czech (30 tys. ton). W krajach członkowskich UE eksporterzy uzyskiwali średnio ok. 692 EUR/tonę cukru. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (31 tys. ton), Syrii (13 tys. ton) i Rosji (18 tys. ton), a ceny transakcyjne wynosiły średnio ok. 408 EUR/tonę. Import cukru wyniósł 162 tys. ton. W trzecim kwartale br. import zmniejszył się do zaledwie 5 tys. ton miesięcznie, gdyż koncerny zakończyły rafinację cukru surowego i rozpoczęły przerób buraków cukrowych. Największe ilości cukru sprowadzono z Brazylii (48 tys. ton), Kuby (28 tys. ton), Sudanu (27 tys. ton) oraz Mozambiku (19 tys. ton). Z krajów trzecich cukier importowano po 564 EUR/tonę. Import z UE-27 był niewielki (24,5 tys. ton), ale ceny transakcyjne były wysokie (762 EUR/tonę).

Ceny cukru na rynku światowym wykazują niewielkie zmiany. W listopadzie br. ceny cukru surowego wynosiły 387 USD/tonę, a cukru białego do 475 USD/tonę. Kontrakty terminowe na połowę 2014 r. wskazują, że ceny utrzymają się na poziomie 480-490 USD/tonę, a w pierwszych miesiącach 2015 r. przewidywany jest wzrost cen cukru białego do 510 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie	
2011	IX	735,70	769,85	589,11	509,57	708,57	479,06
	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	646,10	776,54	492,89	861,62	871,81	824,41
	II	617,51	772,48	497,14	777,93	823,08	713,27
	III	704,49	800,28	488,41	640,33	809,45	813,60
	IV	715,15	820,95	482,25	646,18	835,37	612,77
	V	661,80	828,09	475,14	736,79	879,74	708,48
	VI	649,73	793,88	448,22	776,22	865,11	754,23
	VII	619,54	783,12	466,39	595,69	817,16	582,49
	VIII	659,44	809,27	496,03	443,15	799,28	420,98
	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	X	659,27	705,98	401,21	695,79	697,23	692,46

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

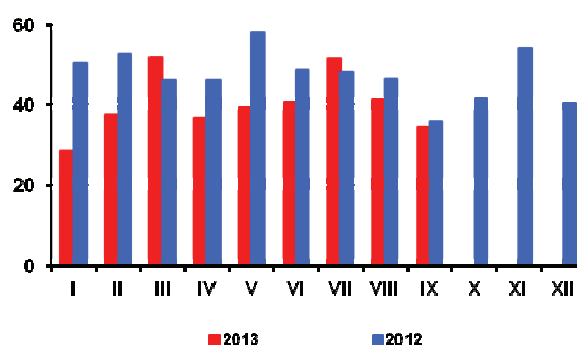
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2011	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74		3,35

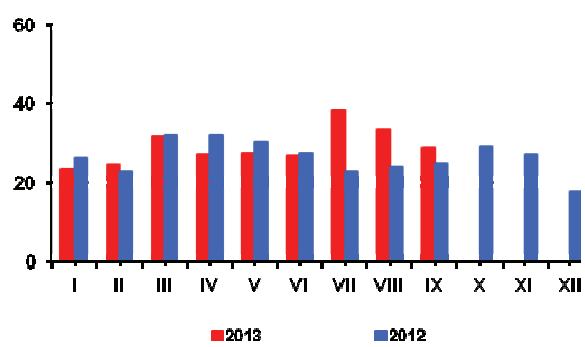
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

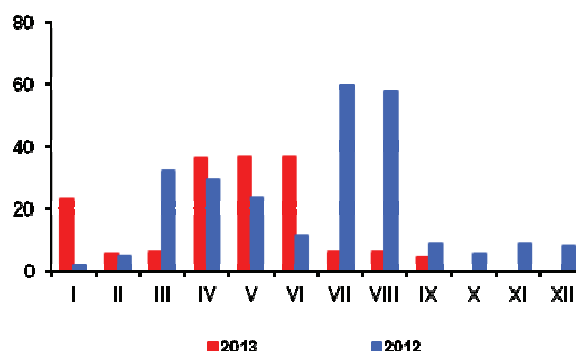
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

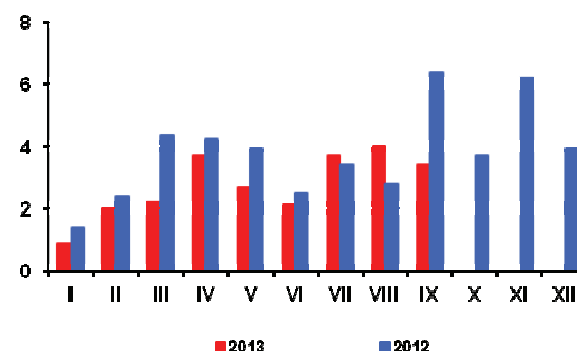
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

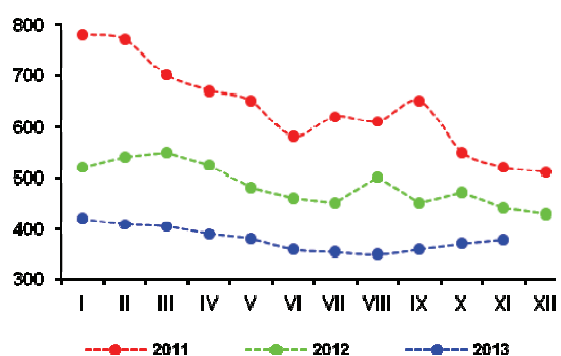
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

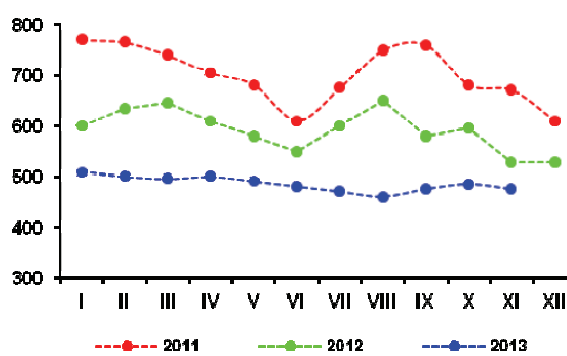
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

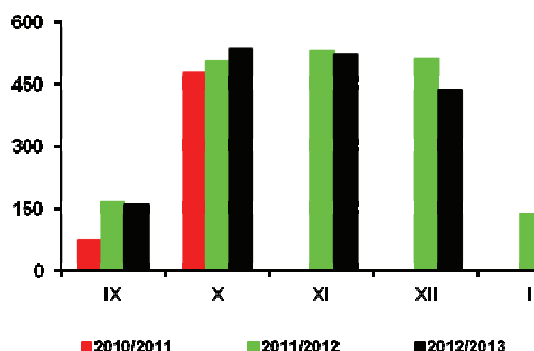
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Oil World podwyższył szacunki światowych zbiorów rzepaku do rekordowego poziomu 67,7 mln ton, z 63,9 mln ton w sezonie poprzednim. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy podniesiono szacunki zbiorów dla Kanady (o 1,5 mln ton do 16,5 mln ton), UE (o 0,2 mln ton do 21 mln ton), Chin (o 0,8 mln ton do 11,8 mln ton), Ukrainy (o 0,2 mln ton do 2,4 mln ton) i Rosji (o 0,1 mln ton do 1,5 mln ton).

Światowe zasoby rzepaku (produkcja łącznie z zapasami początkowymi) w sezonie 2013/14 wzrosną o 4,9% do 73,0 mln ton, ale jego przerób zwiększy się tylko o 1,8% do 62,5 mln ton, z uwagi na przewidywany duży wzrost produkcji i przerobu konkurencyjnego słonecznika. W tej sytuacji zapasy rzepaku na koniec sezonu zwiększą się do 7,5 mln ton, z 5,3-5,7 mln ton w dwóch ostatnich sezonach, a relacja zapasów do zużycia poprawi się i wyniesie 11,5%, wobec 8,2-9,1% w dwóch ostatnich sezonach.

Według wstępnej oceny Oil World, powierzchnia zasiewów rzepaku ozimego pod zbiory 2014 r. zmalała w UE o 2-3% do 6,50-6,55 mln ha. Najbardziej zmalała w Niemczech i Francji. Mniej rzepaku zasiano również w Polsce, Czechach i Wielkiej Brytanii.

W październiku przeciętna cena rzepaku w portach europejskich (513 USD/tonę - cif Hamburg) była o 17 USD/tonę (o 3,4%) wyższa niż przed miesiącem, ale o 110 EUR (o 17,7%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1011 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 17 USD/tonę (o 1,7%) droższy niż przed miesiącem, ale o 206 USD/tonę (o 16,9%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 317 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 27 USD/tonę (o 9,3 %) wyższa niż przed miesiącem, ale o 42 USD/tonę (o 11,7%) niższa niż przed rokiem. W pierwszych trzech tygodniach listopada ceny rzepaku i produktów jego przerobu na rynku europejskim podlegały niewielkim wahaniom.

Na rynku krajowym w listopadzie za rzepak płacono średnio 1519 zł/tonę, tj. o 0,2% mniej niż przed miesiącem, ale ceny produktów jego przerobu nieznacznie wzrosły. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zwiększyła się o 0,8% do 3439 zł/tonę, a śruty rzepakowej o 2,2% do 877 zł/tonę. W relacji do listopada poprzedniego roku ceny rzepaku oleju i śruty rzepakowej były niższe odpowiednio o 23%, 20% i 18%.

Krajowy przerób rzepaku w pierwszych dziewięciu miesiącach br. był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W tym okresie duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 660 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 42% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym najwięcej w sierpniu (108 tys. ton) i wrześniu (104 tys. ton), odpowiednio o 60% i 48% więcej niż w analogicznych

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

miesiącach przed rokiem. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w tych zakładach wyniosła 446 tys. ton i była o 11% większa, z tego na cele spożywcze zwiększyła się o 13% do 309 tys. ton, a na cele techniczne o 6% do 137 tys. ton. Wzrosła też produkcja margaryn (o 6% do 308 tys. ton).

Eksport surowców i produktów oleistych we wrześniu był mniejszy, a ich import większy niż w poprzednim miesiącu. Wyjątkiem był nieznaczny spadek przywozu olejów roślinnych. Od stycznia do września 2013 r. wywieziono: 595 tys. ton nasion oleistych, w tym 581 tys. ton rzepaku (2,6 razy więcej niż w tym samym okresie 2012 r.), 235 tys. ton olejów roślinnych, w tym 217 tys. ton oleju rzepakowego (2,4 razy więcej), 438 tys. ton śrut oleistych, w tym 358 tys. ton śruty rzepakowej (o 3% mniej) i 92 tys. ton margaryny (o 5% mniej). Przywieziono: 2150 tys. ton śrut oleistych (o 2% mniej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2012 r.), 379 tys. ton olejów roślinnych (o 5% mniej), 302 tys. ton nasion oleistych (o 41% mniej), w tym 187 tys. ton rzepaku (o 54% mniej) oraz 68 tys. ton margaryn (o 19% mniej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych od początku roku rosły, ale znacznie wolniej niż w dwóch ostatnich latach. Przy powolnym wzroście cen margaryn, na rynku olejów roślinnych przeważają spadki cen. W październiku za margaryny płacono o 1,3% więcej niż w grudniu, a za oleje roślinne o 0,2% mniej. W tym czasie ceny masła wzrosły o 8,6%, a ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcu) zmalały o 1,3%. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach br. był o 1,1% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tłuszcze roślinne podrożały o 1,0 pkt. proc. mniej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi i o 1,8 pkt. proc. mniej niż tłuszcze zwierzęce.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	515 142	182 015	1028639	26,70	26,2	67,6
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1161448	30,14	25,1	71,6
2012 IX	70 407	42 984	31 647	81 744	2,12	44,9	86,1
X	73 961	49 457	42 478	80 940	2,10	57,4	91,4
XI	67 663	48 418	34 652	81 429	2,11	51,2	83,1
XII	69 431	41 981	18 358	93 054	2,41	26,4	74,6
2013 I	73 438	44 288	17 592	100 134	2,60	24,0	73,3
II	65 496	35 194	15 970	84 720	2,20	24,4	77,3
III	75 774	42 780	22 040	96 514	2,50	29,1	78,5
IV	66 550	45 345	22 585	89 310	2,32	33,9	74,5
V	47 197	43 177	23 659	66 715	1,73	50,1	70,7
VI	65 470	37 664	29 842	73 292	1,90	45,6	89,3
VII	53 703	46 554	33 517	66 740	1,73	62,4	80,5
VIII	108 423	41 839	38 194	112 068	2,91	35,2	96,7
IX	104 246	41 788	31 385	114 649	2,98	30,1	90,9
Zmiany w %							
IX 2013 VIII 2012	-3,9	-0,1	-17,8	2,3	2,4	x	x
IX 2013 IX 2012	48,1	-2,8	-0,8	40,3	40,6	x	x
IX 2013 XII 2012	50,1	-0,5	71,0	23,2	23,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	85 490	164 628	616 374	16,00	23,7	112,8
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2012 IX	70 407	10 504	23 958	56 953	1,48	34,0	123,6
X	73 961	10 036	41 230	42 767	1,11	55,7	172,9
XI	67 663	9 115	32 769	44 009	1,14	48,4	153,7
XII	69 431	7 215	17 223	59 423	1,54	24,8	116,8
2013 I	73 438	8 076	14 950	66 564	1,73	20,4	110,3
II	65 496	8 010	13 814	59 692	1,55	21,1	109,7
III	75 774	7 203	20 869	62 108	1,61	27,5	122,0
IV	66 550	6 872	21 230	52 192	1,35	31,9	127,5
V	47 197	6 494	22 480	31 211	0,81	47,6	151,2
VI	65 470	4 528	28 266	41 732	1,08	43,2	156,9
VII	53 703	5 194	32 531	26 366	0,68	60,6	203,7
VIII	108 423	4 508	32 329	80 602	2,09	29,8	134,5
IX	104 246	8 469	30 379	82 336	2,14	29,1	126,6
Zmiany w %							
IX 2013 VIII 2012	-3,9	87,9	-6,0	2,2	2,4	x	x
IX 2013 IX 2012	48,1	-19,4	26,8	44,6	44,6	x	x
IX 2013 XII 2012	50,1	17,4	76,4	38,6	39,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	2 950 882	505 004	3 489 146	48,4	29,9
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2012 IX	105 611	243 915	59 153	290 373	56,0	36,4
X	110 942	352 622	89 782	373 782	80,9	29,7
XI	101 495	353 160	55 076	399 579	54,3	25,4
XII	104 147	301 718	82 781	323 084	79,5	32,2
2013 I	110 157	202 259	43 853	268 563	39,8	41,0
II	98 244	294 085	50 267	342 062	51,2	28,7
III	113 661	219 850	70 199	263 312	61,8	43,2
IV	99 825	271 909	54 406	317 328	54,5	31,5
V	70 796	180 651	22 105	229 342	31,2	30,9
VI	98 205	264 892	33 505	329 592	34,1	29,8
VII	80 555	292 641	31 862	341 334	39,6	23,6
VIII	162 635	169 612	69 128	263 119	42,5	61,8
IX	156 369	253 891	62 407	347 853	39,9	45,0
Zmiany w %						
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2012</u>	-3,9	49,7	-9,7	32,2	x	x
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	48,1	4,1	5,5	19,8	x	x
<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	50,1	-15,9	-24,6	7,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	15 309	440 599	617 978	42,2	168,8
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2012 IX	105 611	1 653	51 496	55 768	48,8	189,4
X	110 942	4 064	81 418	33 588	73,4	330,3
XI	101 495	1 707	48 034	55 168	47,3	184,0
XII	104 147	2 995	75 624	31 518	72,6	330,4
2013 I	110 157	3 690	35 371	78 476	32,1	140,4
II	98 244	3 012	42 727	58 529	43,5	167,9
III	113 661	1 764	55 640	59 785	49,0	190,1
IV	99 825	2 173	40 331	61 667	40,4	161,9
V	70 796	2 934	8 043	65 687	11,4	107,8
VI	98 205	25 536	24 481	99 260	24,9	98,9
VII	80 555	3 385	26 694	57 246	33,1	140,7
VIII	162 635	3 093	64 990	100 738	40,0	161,4
IX	156 369	4 572	59 324	101 617	37,9	153,9
Zmiany w %						
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2012</u>	-3,9	47,8	-8,7	0,9	x	x
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	48,1	176,6	15,2	82,2	x	x
<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	50,1	52,7	-21,6	222,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,01	32,3	114,4
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2012 IX	32 292	10 235	10 421	34 278	0,89	32,3	94,2
X	41 504	12 407	14 312	27 192	0,71	34,5	152,6
XI	40 236	11 367	14 672	25 584	0,66	36,5	157,3
XII	28 713	7 345	9 436	19 261	0,50	32,9	149,1
2013 I	32 114	7 034	9 985	29 163	0,76	31,1	110,1
II	35 370	7 696	10 456	32 610	0,85	29,6	108,5
III	36 367	8 973	9 704	35 636	0,92	26,7	102,1
IV	33 002	7 695	9 619	31 078	0,81	29,1	106,2
V	31 936	6 788	9 528	29 196	0,76	29,8	109,4
VI	35 856	6 573	11 065	31 364	0,81	30,9	114,3
VII	29 676	7 368	8 675	28 369	0,74	29,2	104,6
VIII	35 649	7 702	10 164	33 187	0,86	28,5	107,4
IX	36 865	8 312	12595	32582	0,85	33,4	112,1
Zmiany w %							
<u>IX 2013</u> VIII 2012	3,4	7,9	23,9	-1,8	-1,2	x	x
<u>IX 2013</u> IX 2012	14,2	-18,8	20,9	1,5	2,4	x	x
<u>IX 2013</u> XII 2012	28,4	13,2	33,5	22,4	23,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2012 X	2003,0	925,1	2,17
XI	1982,0	970,7	2,04
XII	2007,0	1016,8	1,97
2013 I	2006,0	1025,0	1,96
II	1982,0	1021,3	1,94
III	1986,0	979,4	2,03
IV	1980,0	972,5	2,04
V	1979,0	955,0	2,07
VI	1991,0	896,7	2,22
VII	1388,2	806,2	1,72
VIII	1400,9	648,6	2,16
IX	1551,4	704,7	2,20
X	1519,0	734,2	2,07
Zmiany w %			
<u>X 2013</u> IX 2013	-2,1	4,2	x
<u>X 2013</u> X 2012	-24,2	-20,6	x
<u>X 2013</u> XII 2012	-24,3	-27,8	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

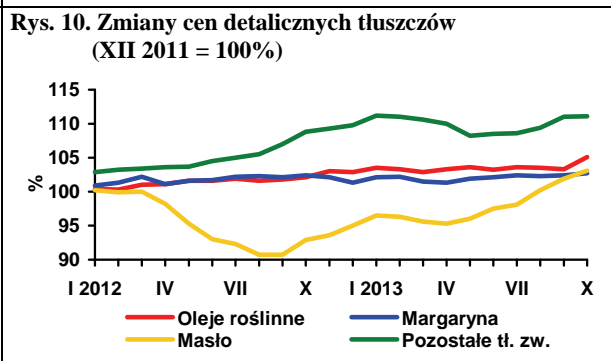
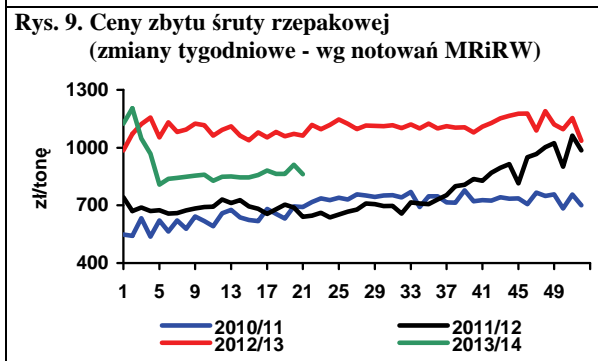
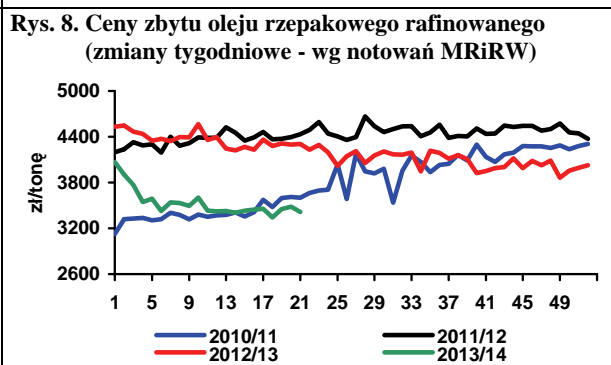
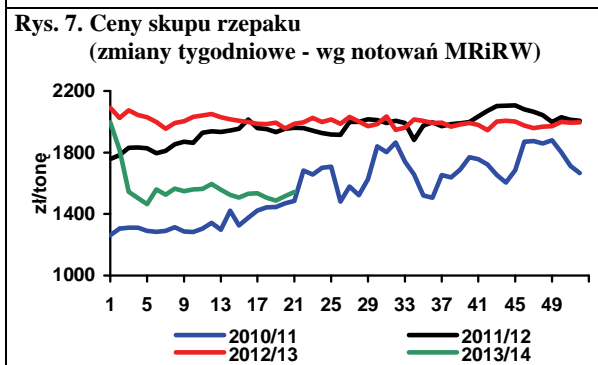
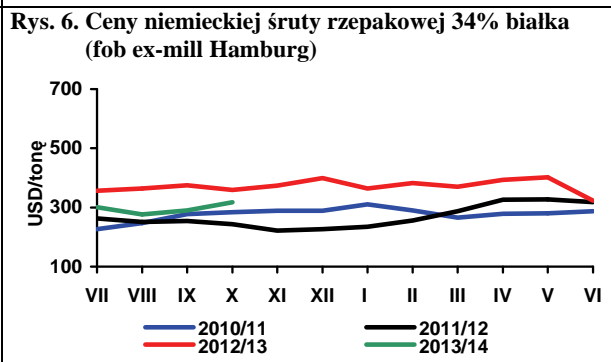
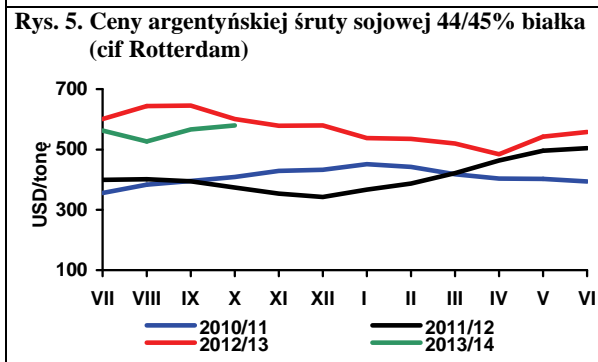
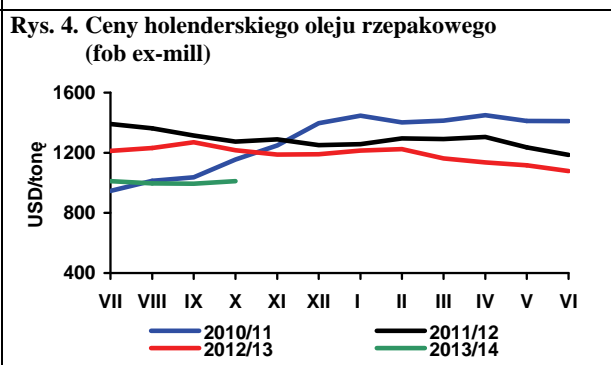
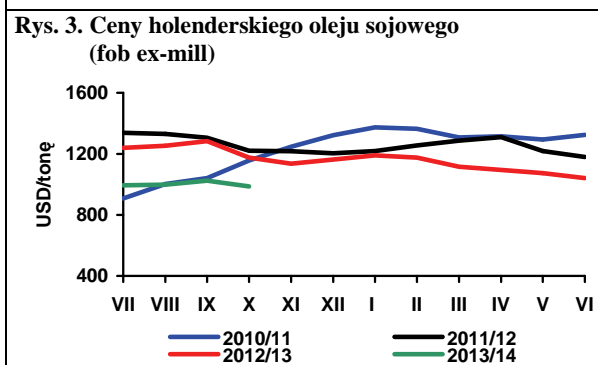
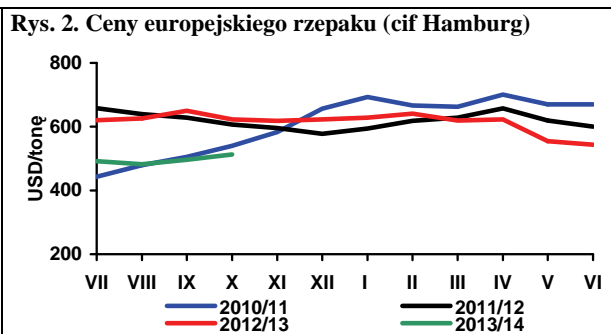
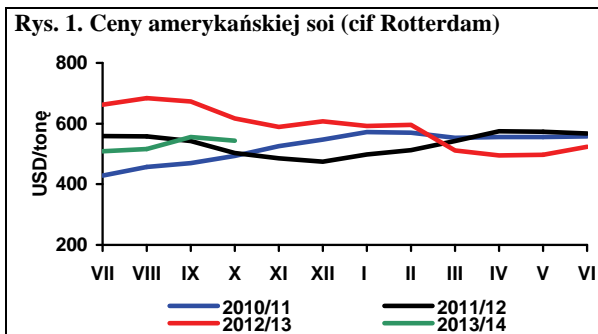
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2012 X	5,50	7,20	15,70	6,60	7,05	14,15	21,05	8,08
XI	5,48	7,26	16,01	6,63	7,01	14,10	21,05	8,12
XII	5,40	7,29	16,49	6,57	6,98	14,20	21,45	8,16
2013 I	5,16	7,19	16,14	6,51	7,01	14,18	21,80	8,12
II	5,39	7,13	15,83	6,47	6,95	14,05	21,75	7,96
III	5,25	7,06	15,85	6,44	6,90	14,05	21,55	7,96
IV	5,13	7,14	16,02	6,4	6,90	14,00	21,55	7,92
V	5,36	7,20	16,55	6,35	6,90	14,05	21,70	7,84
VI	5,35	7,10	16,91	6,30	6,86	14,03	22,05	7,84
VII	5,25	7,21	17,57	6,25	6,92	14,08	22,25	7,80
VIII	5,23	7,24	17,93	6,28	6,91	14,10	22,70	7,80
IX	5,17	7,27	18,3	6,29	6,91	13,93	23,10	7,88
X	5,14	7,19	18,46	6,3	6,84	13,93	23,35	7,88
Zmiany w %								
<u>X 2013</u> IX 2013	-0,6	-1,1	0,9	0,2	-1,0	0,0	1,1	0,0
<u>X 2013</u> X 2012	-6,5	-0,1	17,6	-4,5	-3,0	-1,6	10,9	-2,5
<u>X 2013</u> XII 2012	-4,8	-1,4	11,9	-4,1	-2,0	-1,9	8,9	-3,4

^a do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według ostatnich szacunków World Potato Markets produkcja ziemniaków w UE-28 w 2013 r. wyniosła 52,3 mln ton i była o 4% mniejsza niż w roku poprzednim. Spadek ten jest przede wszystkim konsekwencją mniejszych o blisko 30% zbiorów ziemniaków w Polsce. W krajach UE-5 (Niemcy, Belgia, Francja, Holandia i Wielka Brytania) łączna produkcja ziemniaków wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o niespełna 1% i wyniosła 31,4 mln ton, co stanowiło 60% zbiorów w całej Unii.

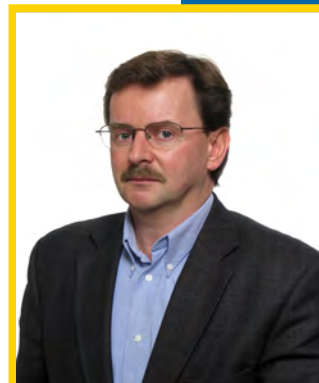
W ostatnich tygodniach ceny ziemniaków na europejskich rynkach ustabilizowały się. W większości krajów są one niższe niż roku ubiegłym, ale wyższe w porównaniu ze średnią wieloletnią. Sytuacja w poszczególnych krajach jest bardzo zróżnicowana. W Niemczech, które obok Polski zanotowały najgłębszy spadek produkcji, ceny ziemniaków do gotowania oscylują ok. 250 EUR/t. Niższe są ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego i w zależności od wielkości bulw i przeznaczenia wynoszą 130-160 EUR/t. W Niemczech ceny ziemniaków do gotowania są o 50% wyższe niż przed rokiem, a z przeznaczeniem na frytki, chipsy i inne przetwory o 20% niższe. W Belgii ziemniaki do przetwórstwa potaniały w porównaniu z poprzednim rokiem prawie o połowę, do ok. 120 EUR/t. W Holandii ziemniaki na frytki kosztują 135-155 EUR/t, a do gotowania 240-300 EUR/t i są to ceny zbliżone do ubiegłorocznych. W Wielkiej Brytanii średnie ceny ziemniaków od kilku tygodni utrzymują się na poziomie ok. 170 EUR/t i są o 30-40% niższe niż w ubiegłym roku.

Ceny ziemniaków w Polsce w ostatnich tygodniach ustabilizowały się na wysokim poziomie, ponad 2-krotnie wyższym niż przed rokiem. W październiku średni poziom cen ziemniaków na targowiskach wyniósł 118,0 zł/dt, wobec 57,4 zł/dt w październiku 2012 r. W listopadzie ceny były zbliżone i w obrocie hurtowym w końcu listopada nieznacznie przekroczyły 100 zł/dt, wobec niespełna 50 zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. W bieżącym sezonie ceny ziemniaków w Polsce należą do najwyższych w UE, w związku z tym w dalszej części sezonu ich wzrost przypuszczalnie będzie niewielki.

Z powodu spadku plonów i zbiorów i związanymi z tym trudnościami w pozyskaniu odpowiedniej ilości surowca do przerobu, przemysłowe wykorzystanie ziemniaków w bieżącym sezonie może być przynajmniej o 10% niższe niż w sezonie poprzednim i wyniesie ok. 1,73 mln ton. Przewiduje się, że w przerób ziemniaków na skrobię i susze będzie niższy niż w poprzednim o ok. 20% i wyniesie odpowiednio 580 i 125 tys. ton. Przerób na spirytus zmniejszy się o połowę do ok. 40 tys. ton. Jedynie przerób na pozostałe przetwory spożywcze, tj. na frytki i chipsy, prawdopodobnie będzie zbliżony do ubiegłorocznego i wyniesie ok. 980 tys. ton.

Konsekwencją dużego wzrostu cen ziemniaków w sezonie bieżącym będzie dalszy spadek ich spożycia. Szacuje się, że bilansowe spożycie ziemniaków nieprzetworzonych może wynieść ok. 86 kg w przeliczeniu na mieszkańca i będzie o ok. 6% mniejsze niż w sezonie 2012/13. Spadek spożycia przewidywany jest zarówno w gospodarstwach domowych, jak i w gastronomii. Konsumpcja przetworów ziemniaczanych, wobec wolno rosnącej siły nabywczej ludności, może być tylko nieznacznie większa niż w sezonie poprzednim, w wyniku niewielkiego wzrostu spożycia w placówkach gastronomicznych. Udział przetworów w ogólnym spożyciu ziemniaków może zwiększyć się więc do 16%. Ocenia się, że całkowite spożycie ziemniaków (nieprzetworzonych i ich przetworów) zmaleje do 102 kg na mieszkańca, tj. o 5 kg (o ok. 5%) mniej w porównaniu z sezonem 2012/13.

W pierwszych trzech miesiącach bieżącego sezonu, tj. w okresie lipiec-wrzesień 2013 r. eksport ziemniaków wyniósł 2,3 tys. ton, wobec 14,1 tys. ton w porównywalnym czasie 2012 r. Natomiast import zmniejszył się z 9,9 tys. ton do 6,8 tys. ton.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
I	.	.	.	31 700	-	-	-	777
II	.	.	.	59 000	-	-	-	-
III	.	.	.	52 200	-	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	77 400	-	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	68 000	-	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	42 800	-	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	43 500	-	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	78 100	117	910	3 520	1 463
IX	149 000	289 100	282 800	225 100	12 923	35 524	36 492	27 800
X	297 900	302 700	324 000	328 200	32 774	42 123	47 238	
XI	166 200	183 100	207 700		15 603	28 881	32 663	
XII	70 400	69 200	72 400		16	5 506	7 513	
RAZEM	372 ^a	932 400 ^a	1 013 300 ^a	674 900 ^a	61 433	112 944	127 426	30 040

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2012 I	13	385	587	4 495	1 841	3 351	843	10 632	2 283	1 552
II	13	371	741	5 018	1 060	3 168	912	9 877	3 509	2 265
III	174	700	5 576	5 039	1 220	4 151	1 318	11 600	2 772	1 506
IV	51	994	3 290	3 808	1 332	3 413	1 253	10 725	3 097	1 230
V	138	1	665	4 233	1 028	3 393	1 306	13 265	2 263	1 519
VI	365	1	1 263	3 978	942	3 647	1 248	13 363	2 507	1 783
VII	143	1	1 193	3 236	326	3 598	1 469	14 551	2 837	1 212
VIII	183	0	3 870	7 346	373	3 867	1 314	16 834	2 807	1 009
IX	412	1	8 322	7 542	331	3 660	1 422	15 048	2 501	1 257
X	122	1	10 463	9 816	504	3 745	1 506	13 744	2 225	1 424
XI	309	1	6 502	12 016	559	2 919	1 327	11 879	1 936	1 706
XII	100	0	3 603	5 806	400	2 281	1 071	12 090	1 992	1 527
2013 I	106	359	4 198	3 221	1 289	3 010	982	11 932	1 822	1 437
II	127	704	4 470	3 992	1 546	2 836	1 089	10 476	2 174	1 612
III	277	855	5 054	4 013	1 588	4 098	1 033	12 953	2 607	1 395
IV	306	332	7 266	4 624	1 639	5 715	1 740	15 029	2 372	1 577
V	277	363	3 365	3 657	1 624	3 635	1 871	13 955	2 522	1 481
VI	402	-	3 700	4 367	2 717	3 456	1 674	14 995	2 725	1 066
VII	132	-	409	6 316	1 410	3 062	2 055	18 497	3 085	831
VIII	44	-	355	5 481	1 594	3 556	1 430	18 170	2 262	756
IX	99	-	1 307	5 909	1 393	3 450	1 083	14 829	1 818	842

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2012 I	130	163	789	942	6 852	21 249	6 725	2 815	259	213
II	569	343	3 860	1 101	4 933	19 141	7 304	3 037	226	221
III	2 323	6 368	8 069	1 055	5 462	27 497	8 305	3 060	958	382
IV	4 682	6 094	9 529	1 203	6 659	21 627	7 437	3 299	859	158
V	21 399	1 023	27 201	1 414	6 505	24 879	7 354	3 602	763	258
VI	5 797	313	16 128	987	6 189	23 007	7 896	3 408	791	173
VII	58	0	4 770	1 711	5 285	18 634	6 699	2 526	667	161
VIII	3	0	2 036	386	5 773	22 154	7 738	2 983	897	279
IX	4	0	51	898	6 175	16 948	7 353	2 519	836	227
X	42	28	144	545	6 396	20 259	7 956	3 061	724	181
XI	82	183	1 488	702	6 789	24 025	8 302	2 645	948	179
XII	581	202	2 041	523	5 899	17 875	7 201	2 350	902	229
2013 I	83	212	2 199	891	7 767	20 122	7 044	2 562	632	125
II	471	241	2 641	934	7 678	22 192	7 442	2 697	775	433
III	1 564	3 028	2 821	983	9 611	20 840	7 653	3 474	858	432
IV	4 161	10 917	4 429	1 223	9 612	18 613	7 743	3 671	853	208
V	17 603	2 686	10 452	505	8 044	19 253	7 166	4 242	899	225
VI	7 154	15	9 499	632	9 628	19 621	7 370	4 160	537	194
VII	6	0	3 427	702	8 407	19 555	7 577	3 415	620	286
VIII	3	0	550	622	8 323	19 956	6 739	3 631	729	182
IX	13	0	810	729	8 574	16 246	6 208	4 807	612	216

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

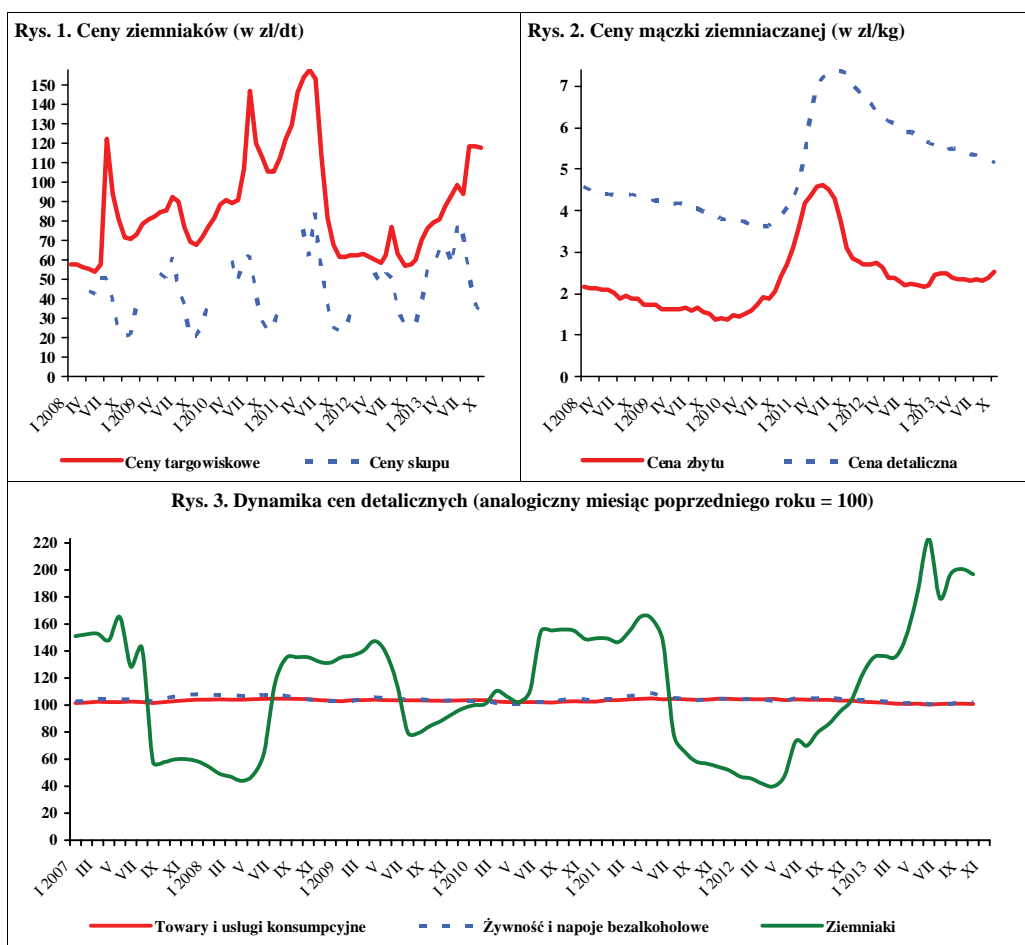
Wyszczególnienie	Rodzaj	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2012	2013	2013	2013	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	26,2	50,2	36,0	33,6	128,2	93,3
	targowiskowa	57,4	118,4	118,5	118,0	205,6	99,6
	detaliczna (zł/kg)	0,77	1,48	1,45	1,44	187,0	99,3
	importowa	245,8	155,3	161,4	.	49,6	104,0
	eksportowa	31,3	104,7	93,9	.	360,8	89,7
Relacje cen	skup / targowisko	0,46	0,42	0,30	0,28	62,4	93,7
	targowisko / detal	0,75	0,80	0,82	0,82	109,9	100,3
	skup / detal	0,34	0,34	0,25	0,23	68,6	94,0
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,19	2,32	2,35	2,51	114,6	106,8
	detaliczna (zł/kg)	5,80	5,27	5,21	5,15	88,8	98,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,22	8,98	8,90	8,94	97,0	100,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,30	35,20	35,60	35,60	100,8	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,64	9,86	9,94	9,94	103,1	100,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2012		2013		wsk. zmian cen	
		październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	59,1	149,5	133,6	131,6	222,5	98,5
2	Kujawsko-pomorskie	56,8	110,0	112,7	111,8	197,0	99,2
3	Lubelskie	55,4	123,3	111,2	104,5	188,4	94,0
4	Lubuskie	73,2	150,0	124,2	127,4	174,1	102,5
5	Łódzkie	49,5	.	114,1	111,2	224,9	97,5
6	Małopolskie	56,5	111,4	108,9	109,3	193,3	100,4
7	Mazowieckie	58,1	113,7	129,0	129,8	223,2	100,6
8	Opolskie	59,4	123,8	130,1	133,7	225,0	102,7
9	Podkarpackie	58,9	124,7	122,1	117,9	200,2	96,6
10	Podlaskie	49,5	.	111,2	111,1	224,3	99,9
11	Pomorskie	66,4	112,1	121,3	118,4	178,3	97,7
12	Śląskie	61,7	123,0	125,1	124,4	201,6	99,5
13	Świętokrzyskie	45,5	.	104,2	105,5	231,8	101,2
14	Warmińsko-mazurskie	62,0	.	138,8	134,7	217,5	97,1
15	Wielkopolskie	55,6	108,4	111,3	114,8	206,6	103,2
16	Zachodniopomorskie	69,7	133,9	120,2	118,1	169,3	98,2
maksimum		73,2	150,0	138,8	134,7	x	
minimum		45,5	108,4	104,2	104,5		
różnica w %		60,7	38,4	33,2	29,0		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie 2013 r., w porównaniu z październikiem br. ceny skupu większości warzyw gruntowych obniżyły się. W skupie na rynek produktów świeżych niższe były ceny: kapusty białej (o 27%), marchwi (o 14%), cebuli (o 10%), pieczarek i buraków ćwikłowych. W zakładach przetwórczych najbardziej obniżyły się ceny skupu brokułów różyczkowanych (o 17%) i kalafiorów różyczkowanych (o 10%), a na zbliżonym poziomie do ubiegłego miesiąca utrzymały się ceny: marchwi na kostkę, buraków, cebuli obieranej i kapusty białej. W firmach skupujących warzywa na eksport najbardziej potaniała pietruszka (o 30%) i kapusta biała (o 13%), a w mniejszym stopniu: kapusta pekińska, marchew, seler i buraki. Do warzyw, których ceny najbardziej wzrosły, należały pomidory szklarniowe (o 20-33%), pory (o 8%) i papryka czerwona (o 6%). W handlu hurtowym najbardziej obniżyły się ceny kalafiorów gruntowych (o 16%), a w mniejszym stopniu kapusty białej i marchwi. Wzrosły natomiast ceny ogórków gruntowych (o 54%), pomidorów spod osłon (o 33%) i ogórków spod osłon (o 29%).

W relacji do listopada ubr. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie podrożała większość warzyw, a najbardziej: cebula (o 57-114% zależnie od kierunku zagospodarowania), buraki (o 16-79%), kapusta biała w zakładach przetwórczych (o 110%) i kapusta czerwona przeznaczona na eksport (o 155%). Obniżyła się jedynie na rynku produktów świeżych cena skupu pomidorów szklarniowych (o 17%), marchwi (o 10%) i pieczarek (o 4%); w przetwórstwie – brokułów różyczkowanych (o 12%) i w skupie na eksport – marchwi (o 2%). Na rynkach hurtowych podrożały niemal wszystkie badane warzywa, a najbardziej: cebula (o 81%), kapusta biała (o 60%) i buraki ćwikłowe (o 44%). Odnotowano jedynie spadek cen hurtowych ogórków spod osłon (o 36%).

W październiku 2013 r., w porównaniu z wrześniem br., stwierdzono spadek cen detalicznych: kapusty białej (o 23%), selerów (o 11%), cebuli, marchwi, buraków (o 7%), pieczarek i porów (o 5%). Wzrosły natomiast ceny detaliczne: ogórków gruntowych i pomidorów (po 32%), kalafiorów (o 14%) i papryki (o 11%). W cenach detalicznych przetworów warzywnych nie odnotowano istotnych zmian.

W relacji do cen detalicznych z października 2012 r. najbardziej wzrosły ceny: kapusty białej (o 62%), kalafiorów (o 43%), cebuli (o 50%), buraków ćwikłowych (o 35%) i papryki (o 21%). Potaniały jedynie w niewielkim stopniu pomidory. Wśród przetworów warzywnych odnotowano znaczny wzrost cen mrożonych mieszanek warzywnych (o 31%), a zmiany cen pozostałych przetworów warzywnych nie przekraczały 4%.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

We wrześniu br., w stosunku do analogicznego okresu w 2012 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano mniej warzyw mrożonych (o 9%), a więcej marynat (o 13%) i soku pomidorowego (o 5%).

We wrześniu 2013 r. eksport warzyw świeżych wyniósł 38,1 tys. t, a jego wartość 23,0 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2012 r. wolumen sprzedanych świeżych warzyw obniżył się o 17%, a jego wartość - o 5%. Do spadku eksportu przyczyniła się niższa niż rok temu sprzedaż: kapusty (o 60%), ogórków (o 47%), cebuli (o 32%), marchwi (o 25%), pomidorów (o 8%) i kalafiorów (o 9%). W tym samym okresie wyeksportowano 49,1 tys. t przetworów warzywnych o wartości 35,8 mln EUR. W stosunku do września ub. r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 7%, a jego wartość wzrosła o 9%. Mniej niż rok temu sprzedano suszy warzywnych (o 11%), nie zmienił się wolumen sprzedaży mrożonek, a wzrósł eksport marynat (o 21%) i konserw (o 5%).

We wrześniu br. zaimportowano 14,4 tys. t warzyw świeżych o wartości 8,3 mln EUR. W relacji do września 2012 r. import warzyw świeżych był większy o 143%, a jego wartość o 86%. O tak dużym wzroście importu zdecydował ponad dziewięciokrotnie większy zakup marchwi, ponad siedmiokrotnie – kapusty, niemal czterokrotnie – ogórków, ponad dwukrotnie – pomidorów i o 50% większy zakup cebuli. Mniej zakupiono czosnku (o 66%) i papryki (o 12%). Import przetworów warzywnych wyniósł 16,4 tys. t, a jego wartość 17,2 mln EUR. Oznacza to spadek wolumenu o 7% i wzrost wartości o 3%. Niższy był import suszy warzywnych (o 24%). Zakup koncentratu pomidorowego był zbliżony do roku poprzedniego. Więcej zaimportowano marynat (o 45%), mrożonek (o 26%) i konserw (o 14%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szk.)	Pieczarki
2012 IX	0,74	1,40	0,49	0,76	0,48	1,70	1,15	1,45	2,10	1,60	5,88
X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
XI	0,72	1,23	0,48	0,73	0,52	-	-	-	4,15	-	5,39
XII	0,68	1,23	0,43	0,76	0,58	-	-	-	5,26	-	5,43
2012 I-XII	0,60	1,33	0,39	0,96	0,51	1,35	1,13	1,37	4,70	1,66	5,34
2013 I	0,72	1,23	0,44	0,84	0,66	-	-	-	-	-	5,60
II	0,68	1,25	0,46	0,89	0,67	-	-	-	-	-	5,39
III	0,68	1,25	0,44	0,94	0,66	-	-	-	-	-	5,36
IV	0,79	1,30	0,45	1,26	0,72	-	-	-	7,25	-	5,39
V	1,45	1,48	0,52	1,83	0,90	-	-	-	5,14	-	5,32
VI	1,38	1,86	0,81	2,06	0,99	-	-	-	3,18	-	5,24
VII	1,81	2,51	0,70	2,24	1,45	1,92	1,58	-	2,92	2,30	5,34
VIII	1,23	2,19	0,70	1,02	0,82	2,40	2,01	1,53	1,50	2,61	5,78
IX	1,15	1,95	0,92	0,84	0,80	2,43	2,31	1,49	2,00	2,00	6,27
X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
XI	1,13	1,77	0,49	0,66	0,80	-	-	-	3,45	-	5,18
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2013</u> X 2013	90	97	73	86	96	x	x	x	120	x	95
<u>XI 2013</u> XI 2012	157	144	102	90	154	x	x	x	83	x	96

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2012 IX	0,69	0,39	0,25	0,23	-	0,72	1,44	0,95	-	0,50	0,33
X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
XI	0,72	0,29	0,26	0,25	-	-	1,60	1,10	-	-	-
XII	0,76	0,35	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,60	0,31	0,25	0,22	1,11	0,73	1,52	0,95	1,37	0,52	0,33
2013 I	0,80	0,44	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,78	0,40	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,73	0,41	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,76	0,45	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	1,08	-	-	-	-	-	-
VII	1,30	-	-	-	1,18	0,77	1,69	-	1,84	-	-
VIII	1,35	-	-	-	1,17	0,79	1,62	-	1,97	0,58	-
IX	1,25	0,66	0,30	0,23	-	0,77	1,49	1,07	-	0,60	0,35
X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
XI	1,39	0,61	0,27	0,29	-	-	1,25	1,10	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2013</u> X 2013	101	98	100	100	x	x	83	90	x	x	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	193	210	104	116	x	x	78	100	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2012 IX	2,65	0,93	0,91	0,43	-	2,88	0,62	-	0,90	0,45	1,38	0,33	0,28
X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
XI	-	-	0,61	0,38	0,42	3,20	0,59	1,30	0,84	0,43	1,20	0,33	0,34
XII	-	-	0,62	0,39	0,45	-	0,58	1,30	0,95	0,50	-	0,35	0,48
2012 I-XII	3,24	0,84	0,93	0,34	0,39	3,01	0,77	1,30	0,88	0,42	1,57	0,33	0,35
2013 I	-	-	0,66	0,38	0,54	-	0,59	1,27	0,99	0,53	1,40	0,38	0,50
II	-	-	0,63	0,38	0,64	-	0,62	1,24	0,99	0,52	1,40	0,39	0,50
III	-	-	0,56	0,35	0,70	-	0,71	1,28	0,96	0,52	1,40	0,40	0,51
IV	6,92	-	1,93	0,43	1,20	-	1,02	2,14	1,69	0,60	2,15	0,76	0,71
V	4,21	-	2,19	0,44	1,20	-	0,97	2,85	2,10	0,73	2,40	0,75	0,73
VI	2,87	1,10	2,24	0,63	-	-	1,30	-	1,48	0,75	-	0,70	1,20
VII	2,37	0,93	2,48	0,87	-	6,50	1,79	-	-	1,43	-	1,41	1,09
VIII	1,04	1,02	1,77	0,72	1,35	3,13	0,86	-	-	0,95	-	0,67	0,72
IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,70
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,72
XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>XI 2013</u> X 2013	133	x	96	87	101	106	97	70	95	102	108	97	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	x	x	125	139	255	103	98	135	136	214	108	179	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2012 VII	1 821	39 597	17 881	9 352
VIII	3 511	54 158	20 247	11 571
IX	2 339	73 404	19 610	5 179
X	2 544	83 983	26 091	3 764
XI	2 323	57 374	23 883	3 524
XII	1 745	38 102	11 791	2 451
2012 I-XII	30 839	561 558	183 304	48 652
2013 I	3 067	37 092	10 039	1 954
II	3 027	38 747	9 612	1 888
III	3 058	42 311	13 162	1 636
IV	3 168	35 354	10 689	2 539
V	3 203	24 968	9 868	1 422
VI	2 621	32 671	8 521	1 327
VII	2 359	43 814	15 880	7 420
VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
IX	2 463	66 869	19 551	5 860
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2013</u> IX 2012	105	91	100	113

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013									IX 2013 IX 2012 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Warzywa ogółem	48819	45585	45602	47481	35578	35730	478332	41445	42765	48668	52538	38641	40212	29118	37611	38057	83					
Cebula	7663	8520	10260	10816	14630	12311	122165	13952	12284	13671	13412	8792	8880	4899	6286	7000	68					
Kapusta	6413	6178	3690	3582	3072	3259	58950	4232	6341	8804	10040	6444	2689	1076	1454	1485	40					
Marchew	3496	3252	2296	1911	1768	2074	25984	3383	2671	3282	3671	1677	1694	1654	2373	1720	75					
Ogórki	3390	3131	788	600	339	564	13431	865	579	540	968	787	672	1346	819	416	53					
Pomidory	15424	12790	13081	12341	3835	1704	95330	1594	1549	2038	7603	10652	17052	11610	13841	12044	92					
Kalafiory	6546	2819	4741	7029	649	318	29419	484	589	676	926	625	1715	3482	2991	4326	91					
Przetwory ogółem	49366	45839	52674	62061	64444	48486	631775	60357	60238	64216	62355	45826	46186	45675	42801	49084	93					
Susze	2229	2002	2268	2963	2941	2003	27036	3206	2908	2663	2678	2045	1270	2344	2321	2021	89					
Marynaty	2652	3185	3224	3832	4944	3213	38719	3437	3139	3778	4176	3090	2914	3185	3867	3892	121					
Konserwy	4438	4153	4766	6541	7947	6413	68376	5164	4114	4987	5862	3713	3757	4108	3959	4986	105					
-kapusta kwasz.	629	416	595	848	1219	909	19142	822	705	987	1026	540	699	435	403	711	119					
Mrożonki	34837	31469	33494	43289	42463	32625	429197	42670	43031	44900	42787	31958	31540	29998	26358	33495	100					
Pieczarki i ich przetwory	16517	16525	17531	21797	22489	23300	239893	22752	21362	25190	24515	20910	18168	17930	17019	17087	97					
Warzywa ogółem	24008	20982	24343	26830	15239	14726	237303	15978	15649	17671	26011	27688	27172	19358	20543	23041	95					
Cebula	2562	2679	3522	3547	4239	3644	36239	4086	3638	3740	4059	2979	3194	2331	2733	2909	83					
Kapusta	884	774	700	669	562	613	9340	817	894	1553	1874	1501	873	347	503	530	76					
Marchew	1340	802	491	422	395	545	6940	908	733	878	1131	662	683	704	628	439	89					
Ogórki	1364	1197	495	601	343	821	9022	1264	579	718	988	922	457	846	634	356	72					
Pomidory	10504	7960	9514	10864	3383	1555	79528	1491	1583	2359	9165	10698	13169	8750	7406	8380	88					
Kalafiory	3362	1535	2606	4200	429	239	16863	416	451	574	755	485	1193	1879	1704	2624	101					
Przetwory ogółem	30151	30141	32761	41661	42653	32217	401924	39998	40182	42431	41223	31363	33406	32907	29973	35769	109					
Susze	3149	2971	3369	4204	3920	2814	39638	3901	3843	3698	3542	3060	3103	3539	3672	3623	108					
Marynaty	2215	2650	2801	3620	4308	2858	32972	2866	2623	3085	3493	2646	2507	2732	3215	3479	124					
Konserwy	3759	4055	4613	6214	7132	5489	55713	4927	4259	4500	5265	3601	3956	4654	4123	4871	106					
-kapusta kwasz.	391	219	363	473	690	522	6477	469	391	545	472	300	382	241	244	449	123					
Mrożonki	15947	15607	17116	22466	21420	16835	211880	22018	22457	23035	22203	17088	16846	16757	14543	18891	110					
Pieczarki i ich przetwory	24768	24120	26397	31426	32562	33945	349045	32728	30814	35819	35995	32056	26975	26092	24717	26060	99					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013									IX 2013 IX 2012 (%)	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX							
Warzywa ogółem	16554	6890	5919	11751	32602	41807	390684	47713	50153	62603	59988	52423	38262	26122	16075	14369		243					
Cebula	7234	2457	2018	2422	4074	5465	59384	3430	4755	5193	5919	5779	8961	7012	2550	3035		150					
Kapusta	1	45	41	3	20	10	5997	78	210	752	3643	2774	146	17	1012	296		728					
Marchew	703	151	184	96	196	368	27555	378	1771	4312	4774	6137	6234	3728	106	1725		940					
Ogórki	388	270	445	2515	5352	5454	33779	6316	5015	5148	3364	1270	818	2207	3783	1637		368					
Pomidory	2279	1306	839	832	9953	15969	115525	16889	15763	20057	15270	14975	10612	4375	3051	2046		244					
Papryka	3800	635	802	1808	4482	5113	43239	5284	4775	4988	4581	4779	3315	2703	635	703		88					
Czosnek	841	763	448	292	374	165	6627	270	795	538	828	1084	624	402	469	154		34					
Przetwory ogółem	19817	19567	17535	18901	18851	16139	214236	12768	13763	14370	13779	12634	11199	12390	11622	16392		93					
Mrożonki	1890	3303	2565	3118	3155	2017	35484	3365	3426	3099	3570	4065	2900	3145	2575	3239		126					
Susze	2477	3216	1231	1782	1242	1745	19324	937	1073	1026	916	1047	918	2102	911	939		76					
Marynaty	1007	773	1017	1398	1029	1324	14995	1103	1259	1603	1240	1204	1081	748	746	1475		145					
Konserwy	3055	3961	3997	4267	4900	4209	42936	2817	3191	4658	3588	3205	2970	2868	3028	4556		114					
-kukurydza konserw.	858	1516	2125	1813	2071	1298	16759	1034	1219	1791	863	1039	916	944	1045	2203		104					
Koncentrat pomid.	9519	6719	6887	6278	6078	4261	74693	5896	5697	4235	5719	4674	4588	4653	4993	6864		100					
Warzywa ogółem	10492	5224	4485	9348	27602	42379	342697	49955	47726	65599	58246	53283	28566	17977	9414	8326		186					
Cebula	671	376	307	514	707	813	9269	719	1211	1408	969	1513	1474	1274	570	543		177					
Kapusta	0	10	18	2	11	6	2322	26	104	370	1801	1177	54	5	194	83		466					
Marchew	347	72	99	50	118	174	9949	206	550	1293	1625	2591	3039	1623	72	73		73					
Ogórki	186	74	168	1571	4520	6242	31294	6622	6259	6532	2878	989	357	1011	1537	714		426					
Pomidory	1878	1487	1165	1595	7604	15858	119341	18093	15680	24342	18604	16379	8248	3414	1935	1763		151					
Papryka	4347	583	653	1748	5229	6942	61896	7013	6462	9566	9921	10978	6090	4900	671	484		74					
Czosnek	1213	1222	690	488	626	360	9732	585	1892	907	1398	1269	896	498	702	309		45					
Przetwory ogółem	17856	17136	16736	18023	18698	16278	205645	13761	14744	16067	15363	13671	12872	12491	12591	17248		103					
Mrożonki	1537	2205	2104	2549	2448	1740	27378	2762	2683	2479	2643	3037	2468	2511	1964	2586		123					
Susze	2961	2738	1970	2612	2008	2110	30817	2186	2528	2493	2876	2564	2416	2355	2063	1724		88					
Marynaty	968	759	990	1226	1112	1358	14182	1201	1275	1641	1284	1081	998	772	834	1649		166					
Konserwy	3823	5093	4832	5179	6292	5117	53350	3581	4019	5943	4362	4087	3951	3735	3977	5546		115					
-kukurydza konserw.	897	1631	2297	1978	2298	1461	17645	1096	1400	1896	924	1113	976	1003	1139	2311		101					
Koncentrat pomid.	6742	4895	4813	4581	4652	3783	54760	4919	4608	3361	4789	3625	3881	3717	3818	5881		122					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2012 VII	0,32	0,14	0,38	0,40	0,69	0,47	1,50	0,77	0,63	0,47
VIII	0,32	0,13	0,25	0,38	0,63	0,52	1,48	0,79	0,52	0,49
IX	0,35	0,19	0,22	0,62	0,73	0,54	1,51	0,79	0,61	0,49
X	0,32	0,19	0,22	1,00	0,87	0,59	1,43	0,82	0,55	0,50
XI	0,29	0,19	0,23	1,01	0,89	0,62	1,47	0,76	0,57	0,50
XII	0,32	0,19	0,27	1,45	0,92	0,78	1,47	0,77	0,56	0,48
2012 I-XII	0,30	0,16	0,27	0,89	0,88	0,63	1,47	0,77	0,48	0,47
2013 I	0,29	0,19	0,27	1,46	0,94	0,86	1,48	0,78	0,57	0,48
II	0,30	0,14	0,28	1,00	1,02	0,77	1,50	0,77	0,55	0,48
III	0,28	0,18	0,27	1,33	1,10	0,85	1,47	0,75	0,55	0,47
IV	0,30	0,19	0,31	1,03	1,21	0,82	1,51	0,76	0,46	0,50
V	0,34	0,23	0,39	1,17	1,00	0,78	1,56	0,76	0,55	0,51
VI	0,36	0,32	0,40	0,68	0,77	0,70	1,54	0,82	0,55	0,51
VII	0,48	0,33	0,43	0,62	0,75	0,54	1,49	0,82	0,55	0,51
VIII	0,43	0,35	0,26	0,77	0,54	0,57	1,50	0,79	0,60	0,61
IX	0,42	0,36	0,26	0,86	0,70	0,61	1,58	0,83	0,63	0,55
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	98	103	100	112	130	107	105	105	105	108
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	120	189	118	139	96	113	105	105	103	112

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2012 VI	0,78	0,44	1,89	0,74	2,17	-	1,73	4,07	2,31
VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
2012 I-XII	0,64	0,41	1,01	0,64	2,58	1,96	5,04	3,94	2,03
2013 I	0,72	0,53	0,84	0,68	-	-	12,00	-	-
II	0,72	0,49	0,86	0,67	-	-	11,50	18,00	-
III	0,70	0,47	0,90	0,69	-	-	10,00	15,36	-
IV	0,87	0,52	1,20	0,82	-	-	3,75	8,43	-
V	1,14	0,54	1,43	0,91	-	-	4,23	5,51	-
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2013</u> <u>X 2013</u>	100	97	98	100	154	x	129	133	84
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	181	160	104	144	x	x	64	110	

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2012 VIII	3,19	12,52	3,42	3,45	3,49	6,66	2,00
IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
X	3,27	12,43	3,32	3,42	3,66	6,61	1,96
XI	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
XII	3,30	12,44	3,31	3,39	3,63	6,68	1,97
2012 I-XII	3,25	12,24	3,37	3,54	3,61	6,60	1,98
2013 I	3,28	12,51	3,43	3,46	3,60	6,54	1,99
II	3,23	12,47	3,35	3,40	3,54	6,27	1,98
III	3,18	12,55	3,38	3,44	3,59	6,15	1,99
IV	3,11	12,47	3,30	3,33	3,56	6,08	2,02
V	3,16	12,90	3,35	3,32	3,65	6,07	2,01
VI	3,12	12,87	3,24	3,30	3,62	6,07	2,02
VII	3,14	12,99	3,24	3,27	3,56	6,09	2,00
VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
Wskaźnik zmian w %							
<u>X 2013</u> IX 2013	108	101	103	101	97	101	99
<u>X 2013</u> X 2012	110	105	101	95	91	94	101

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły*	Pieczarki
2012 VIII	1,99	2,16*	2,22	1,52	4,21	6,17	5,67	3,68	2,41	3,23	7,81
IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
X	1,44	1,02	1,62	1,32	3,43	4,43	4,55	4,59	4,41	3,00	7,60
XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
XII	1,48	1,06	1,59	1,35	3,22	4,36	9,30	6,48	-	4,74	7,85
2012 I-XII	1,59	0,89	2,10	1,44	3,50	5,60	9,47	6,22	3,29	4,59	7,59
2013 I	1,51	1,05	1,66	1,37	3,18	4,93	10,26	8,06	-	6,59	7,74
II	1,52	1,05	1,73	1,37	3,16	5,44	9,97	7,79	-	6,39	7,56
III	1,53	1,05	1,82	1,38	3,15	6,17	12,68	8,17	-	6,97	7,47
IV	1,60	1,05	2,09	1,47	3,33	7,21	15,06	9,44	-	7,12	7,52
V	1,95	1,17	2,71	1,74	3,84	7,67	15,81	7,82	7,76	6,51	7,49
VI	2,46	1,29	3,22	3,22	4,25	8,32	13,59	5,19	4,38	5,31	7,43
VII	3,11	3,58*	3,52	3,52	4,90	8,07	14,49	4,47	3,26	3,85	7,61
VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2013</u> IX 2013	93	77	93	93	89	95	111	132	132	114	95
<u>X 2013</u> X 2012	150	162	107	135	112	105	121	93	116	143	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Ketchup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2012 VIII	5,61	14,80	8,18	9,50	8,38	10,15	3,85	6,08	9,17	4,21
IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
X	5,57	14,55	8,18	9,38	8,36	10,30	3,85	6,20	9,29	4,12
XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
XII	5,51	14,55	8,32	9,38	8,38	10,40	3,86	6,08	8,97	4,19
2012 I-XII	5,58	14,50	8,10	9,46	8,36	10,10	3,84	6,08	9,09	4,20
2013 I	5,56	14,60	8,26	9,40	8,40	10,35	3,84	6,08	9,14	4,19
II	5,52	14,60	8,26	9,46	8,40	10,40	3,87	6,13	9,17	4,17
III	5,50	14,55	8,28	9,38	8,42	10,40	3,86	6,10	8,97	4,20
IV	5,51	14,65	8,26	9,50	8,34	10,35	3,87	6,13	9,11	4,22
V	5,50	14,70	8,30	9,50	8,38	10,30	3,90	6,13	9,14	4,23
VI	5,51	14,80	8,28	9,46	8,40	10,30	3,90	6,18	9,11	4,24
VII	5,53	14,95	8,32	9,42	8,40	10,30	3,90	6,18	9,14	4,26
VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,28
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	10,83	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	10,93	10,40	3,90	6,25	9,26	4,29
Wskaźnik zmian w %										
X 2013 IX 2013	99	100	100	101	101	100	100	100	100	100
X 2013 X 2012	99	104	102	101	131	101	101	101	100	104

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

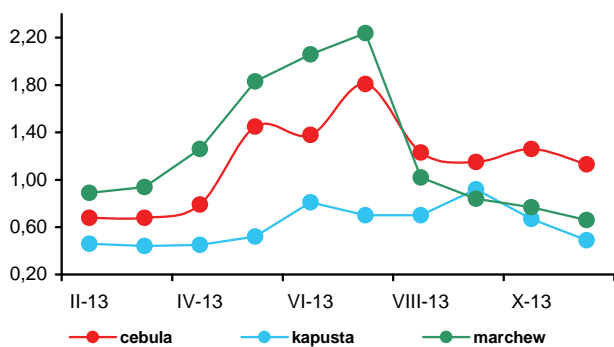
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

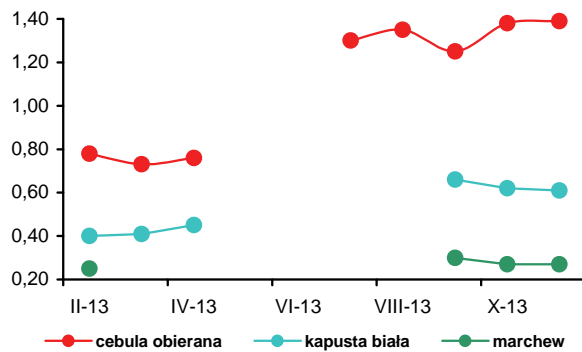
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2011 XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-
XI	48	68	49	44	-	-
XII	51	72	55	46	-	-
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

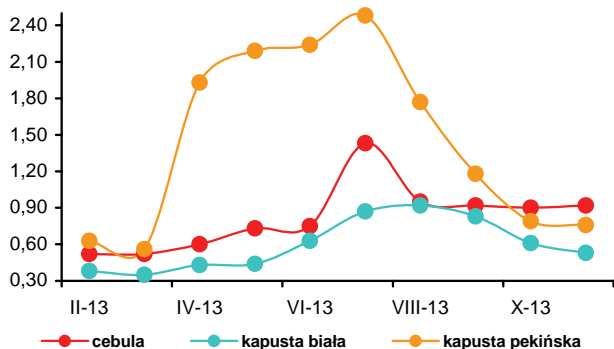
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

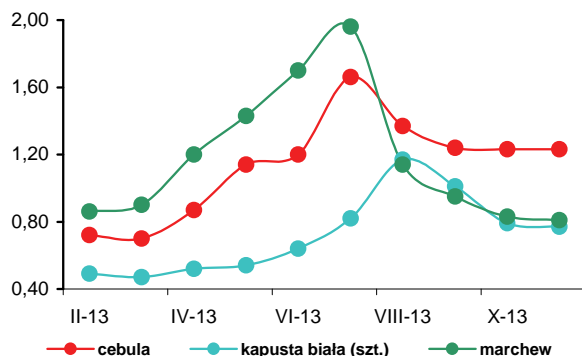
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

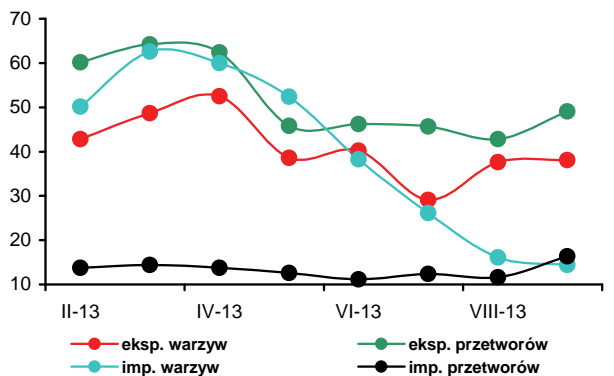
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

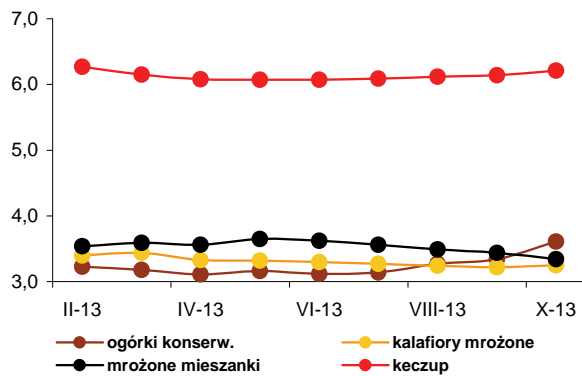
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

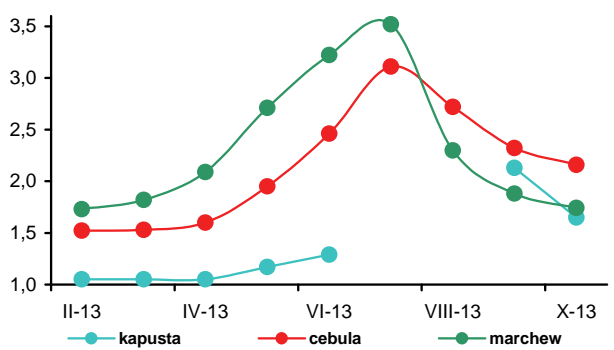
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

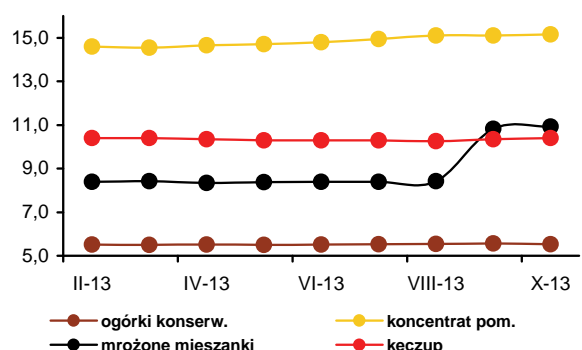
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W listopadzie 2013 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 16% wyższe niż w listopadzie roku poprzedniego, a ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące wzrosły o 10%. Wyższe były też ceny skupu jabłek płacone przez zakłady przetwórcze (o 5%). Potaniały natomiast o 11% jabłka skupowane przez spółdzielnie ogrodnicze. Ceny gruszek na rynku hurtowym były niższe o 10%, płacone przez firmy eksportujące o 18%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 28%. Na rynkach hurtowych potaniały winogrona (o 40%) i banany (o 1%), a podrożały pomarańcze (o 5%), cytryny (o 19%) oraz mandarynki (o 21%). W listopadzie br. w porównaniu do października ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 1%, a oferowane przez firmy eksportowe o 5%. Obniżyły się o 5% ceny skupu w spółdzielniach ogrodniczych, a o 13% mniej za jabłka do przerobu płaćły zakłady. Na rynkach hurtowych potaniały cytryny (o 17%) i mandarynki (o 16%). Droższe w hurcie były pomarańcze i banany (o 1%) oraz śliwki (o 2%). Nie zmieniły się ceny gruszek i winogron.

W październiku 2013 r. w relacji do października 2012 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów obniżyły się o 0,8%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 1,9%. Ceny owoców strefy umiarkowanej były wyższe o 2,5% a przetworów owocowych (bez owoców suszonych) o 2,1%. Spośród owoców strefy umiarkowanej wzrosły ceny jabłek (o 14,9%) i orzechów (o 8,6%), a obniżyły się śliwek (o 28,0%), pozostałych owoców pestkowych (o 9,5%), gruszek (o 4,4%) i owoców jagodowych. Owoce południowe potaniały o 4,8%, w tym owoce cytrusowe o 3,4%, pozostałe owoce południowe (kiwi, figi, ananasy, melony, arbuzy, mango itp.), o 5,1%, a banany o 7,1%.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych we wrześniu 2013 r. w relacji do września roku poprzedniego

wzrosła o 11%. Większa była też produkcja owoców mrożonych (o 69%) oraz dżemów (o 39%). Produkcja soków zagęszczonych (głównie koncentratu soku jabłkowego) zmalała o 17%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 1%. W okresie I-IX 2013 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2012 r. o 16% do 344,9 tys. ton. Zwiększyła się o 11% produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych, o 13% soków z jabłek oraz o 19% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych. Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 22%, dżemów o 63%, owoców mrożonych o 19%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 3%. Średnia cena zbytu pitnego soku jabłkowego była w październiku 2013 r. wyższa niż w październiku 2012 r. o 1%, a dżemów produkowanych z czarnych porzeczek o 2%. Ceny zbytu pitnego soku pomarańczowego obniżyły się o 1%, a nie zmieniła się cena dżemu z truskawek.

We wrześniu 2013 r. rozmiary eksportu przetworów owocowych i owoców świeżych i były odpowiednio o 8% i 28% niższe niż we wrześniu roku poprzedniego. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało zmniejszenie sprzedaży jabłek (o 38%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zmniejszył się eksport mrozonek (o 15%), dżemów (o 5%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 4%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zmniejszyły się mniej niż rozmiary sprzedaży (o 15% do 30,4 mln euro). Wartość eksportu przetworów owocowych obniżyła się podobnie jak wolumen o 8% do 104,3 mln euro. Import owoców świeżych wzrósł o 2%. Decydujące było zwiększenie przywozu bananów (o 62%) i arbuźów (o 15%). Obniżył się natomiast import brzoskwiń i nektarynek (o 14%), jabłek (o 8%), owoców cytrusowych (o 7%), a także winogron (o 6%). Przywóz owocowych przetworów wzrósł o 2%. Import zagęszczonego soku pomarańczowego zwiększył się o 27%, owoców suszonych o 29%, a brzoskwiń puszkowanych o 40%. Obniżył się o 24% przywóz owoców mrożonych. Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 17,7 mln euro, wobec 30,2 mln euro we wrześniu 2012 r. W okresie I-IX 2013 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 340,0 mln euro, wobec 315,9 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu wzrosła o 10% do 1 451,2 mln euro, a importu o 11% do 1 111,3 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2012 IX	1,45	1,92	-	-	-	3,01	2,42
X	1,35	1,98	-	-	-	-	3,05
XI	1,31	2,56	-	-	-	-	-
XII	1,12	2,93	-	-	-	-	-
2012 I-XII	1,55	2,45	5,79^a	3,67	6,31	2,92	2,52^a
2013 I	1,20	2,72	-	-	-	-	-
II	1,25	-	-	-	-	-	-
III	1,23	-	-	-	-	-	-
IV	1,46	-	-	-	-	-	-
V	1,94	-	-	-	-	-	-
VI	2,13	-	4,09	-	-	-	-
VII	2,09	-	4,75	3,08	1,88	2,89	2,86
VIII	1,90	2,50	-	2,95	3,78	1,88	2,19
IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2013</u> X 2013	95	93	x	x	x	x	106
<u>XI 2013</u> XI 2012	89	72	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2012 IX	0,37	-	-	-	-	3,23	1,21	-	-	2,28
X	0,39	-	-	-	-	3,63	-	-	-	-
XI	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,53	4,55^a	3,71^a	1,48^a	1,74^a	2,34^a	1,01^a	3,09^a	2,88^a	2,04^a
2013 I	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,33	2,67	1,82	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	3,39	1,78	1,50	1,47	3,84	-	2,15	1,78	-
VIII	0,31	-	-	-	-	3,97	1,44	2,69	1,80	1,06
IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2013</u> X 2013	87	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	105	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2012 X	0,88	1,35	1,07	0,91	0,85	0,84	0,85	2,00	2,00	-	-	2,85
XI	0,92	1,58	1,35	0,90	0,83	0,83	0,83	2,33	2,14	-	-	-
XII	1,00	1,67	1,52	0,93	0,87	0,90	0,88	2,93	2,80	-	-	-
2012 I-XII	1,29	1,78	1,69	1,32	1,24	1,26	1,25	2,29	2,20	6,04	6,38	2,66
2013 I	1,09	1,80	1,58	0,94	0,91	0,93	0,94	3,34	3,10	-	-	-
II	1,14	2,00	1,83	1,09	0,94	0,95	0,98	4,00	-	-	-	-
III	1,13	2,01	1,85	1,01	1,09	1,12	1,12	-	-	-	-	-
IV ^a	1,45	2,08	1,91	1,35	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
V ^a	1,79	2,14	2,12	1,77	1,76	1,79	1,79	-	-	-	-	-
VI ^a	1,95	2,20	2,20	1,85	1,92	1,92	1,95	-	-	3,83	4,00	-
VII	1,88	2,20	2,54	1,78	1,85	1,90	1,83	-	-	-	4,80	-
VIII	1,31	-	-	-	-	-	-	2,00	-	-	-	1,51
IX	0,91	1,30	1,40	1,00	-	-	1,03	1,90	1,70	-	-	1,58
X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
XI	1,01	1,50	1,38	0,98	0,99	0,99	0,98	1,90	1,98	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2013</u> X 2013	105	112	99	99	103	101	101	101	102	x	x	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	110	95	102	109	119	119	118	82	93	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2012 VIII	6 798	8 368	23 949	34 868	52 096	4 323	4 793
IX	7 606	7 007	23 306	52 897	20 200	3 496	4 714
X	8 613	7 457	21 528	72 339	13 144	4 168	5 072
XI	7 297	8 817	21 996	55 036	12 542	3 510	5 328
XII	7 581	10 737	18 058	13 853	11 111	3 304	4 366
2013 I-XII	7 741	96 586	234 346	280 118	312 668	51 183	61 652
2013 I	3 207	9 109	21 134	14 748	13 792	4 034	4 770
II	7 741	7 600	19 120	9 121	14 558	3 964	4 714
III	8 875	11 658	21 558	9 681	13 043	3 939	5 934
IV	6 829	8 237	19 133	9 424	11 542	3 933	5 765
V	7 044	9 086	19 083	18 193	10 218	3 715	5 110
VI	6 809	7 366	22 645	16 974	64 397	4 094	5 002
VII	5 597	8 517	27 137	22 983	106 840	3 667	6 198
VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2013</u> VIII 2013	109	95	90	177	58	125	79
<u>IX 2013</u> IX 2012	104	111	114	83	169	139	99

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*									IX 2013 IX 2012 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Owoce świeże	64 939	45 719	61 443	97 891	128 330	133 413	1 263 857	178 930	171 673	184 440	211 061	140 357	100 997	74 439	38 098	44 525	72					
Jabłka	14 650	15 798	35 828	75 932	100 404	95 425	958 364	152 478	152 928	169 726	196 911	130 945	82 427	29 062	12 516	22 105	62					
Gruszki	423	1 908	6 925	6 188	5 455	3 318	39 034	3 649	2 980	2 479	1 972	802	198	171	2 580	6 412	93					
Truskawki	1 710	402	142	54	10	116	11 578	73	175	230	218	187	8 094	3 805	485	216	151					
Śliwki	888	2 226	3 065	1 120	178	62	7 873	17	15	120	125	47	90	357	2 204	3 643	119					
Maliny	4 552	4 137	4 308	1 791	291	226	16 858	351	162	205	380	145	75	4 117	5 394	3 174	74					
Wiśnie	7 961	794	84	10	11	1	9 744	3	2	-	59	0	476	8 220	2 587	23	27					
Przetwory owocowe	73 250	69 894	73 804	84 182	81 937	51 636	772 529	62 799	62 350	64 561	71 355	64 362	67 708	80 894	74 094	67 900	92					
Zagęszczony sok jabłkowy	15 880	16 897	22 672	37 366	35 048	17 801	244 796	20 371	21 193	19 891	24 115	23 400	24 079	24 910	19 114	21 730	96					
Truskawki w puszkach	567	503	522	528	471	462	6 814	422	502	597	661	1 207	570	673	464	443	85					
Wiśnie w puszkach	739	655	298	603	343	304	5 289	265	304	326	258	425	327	399	545	556	187					
Dżemy	2 363	2 339	2 576	2 831	2 619	2 118	29 245	2 019	2 285	2 355	2 699	2 599	2 486	2 719	2 729	2 449	95					
Mrożonki	35 991	33 765	32 282	28 670	25 203	17 309	308 006	23 842	22 615	25 383	25 836	21 183	24 970	32 291	31 763	27 308	85					
Owoce świeże	57 984	42 121	35 664	43 534	57 782	63 644	621 881	73 468	67 392	69 723	87 790	66 198	61 910	66 141	36 633	30 429	85					
Jabłka	7 544	5 563	10 128	23 062	32 278	32 544	338 454	51 948	51 522	56 282	74 059	56 493	40 589	14 527	5 040	7 227	71					
Gruszki	351	1 195	4 244	3 873	3 865	2 645	25 189	2 973	2 399	2 222	1 763	749	207	176	1 530	3 578	84					
Truskawki	2 509	609	212	86	22	160	16 700	127	269	356	361	340	9 391	5 684	975	361	170					
Śliwki	709	1 671	2 395	934	139	57	6 265	15	14	138	131	54	90	315	1 319	2 231	93					
Maliny	3 050	3 565	4 355	2 058	540	399	15 753	424	281	340	607	239	184	4 741	7 227	5 459	125					
Wiśnie	8 510	991	76	12	130	4	10 726	6	4	0	60	0	519	7 379	1 991	19	25					
Przetwory owocowe	111 634	111 834	112 772	125 189	116 098	72 411	1 171 476	92 638	91 785	90 409	101 717	93 816	97 028	114 649	105 197	104 296	92					
Zagęszczony sok jabłkowy	25 248	25 724	32 947	52 171	49 811	25 917	363 631	29 497	30 512	28 417	33 999	33 372	32 996	33 702	26 280	27 971	85					
Truskawki w puszkach	931	817	857	1 017	802	758	11 259	732	1 032	1 168	1 446	1 616	882	988	716	780	91					
Wiśnie w puszkach	950	1 023	501	927	536	503	7 871	426	479	548	464	650	501	473	731	759	151					
Dżemy	3 816	3 996	4 381	4 977	4 335	3 507	50 261	3 457	3 718	3 356	4 249	4 270	4 092	4 211	4 463	4 297	98					
Mrożonki	49 264	49 455	45 731	40 645	34 632	23 068	429 278	34 549	31 869	34 573	36 318	31 012	31 678	39 876	40 243	37 924	83					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*								IX 2013 IX 2012 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX					
	127 180	120 840	87 790	95 527	106 138	139 412	1 256 162	121 325	101 760	111 682	90 798	86 623	85 920	111 641	118 825	89 670					
Owoce świeże	21 027	18 318	12 720	20 382	22 851	19 663	222 213	23 325	23 981	28 556	25 469	26 636	27 189	21 457	16 553	20 582					
Banany	10 527	9 412	12 188	27 418	51 257	96 020	467 923	77 356	58 772	56 345	37 888	24 237	12 256	9 617	9 783	11 330					
Owoce cytrusowe	39 104	34 428	16 926	3 477	263	71	108 240	16	23	80	112	1 990	8 654	25 402	30 670	14 495					
Brzoskwinie i nekt.	4 767	15 637	16 402	16 423	9 455	3 921	88 724	1 764	2 313	6 020	5 082	5 893	3 099	6 114	13 830	15 481					
Winoogrona	32 200	22 986	3 589	881	475	426	99 642	404	420	602	2 070	7 941	20 408	34 558	28 963	4 121					
Arbuzy	2 656	1 692	9 293	8 765	2 820	1 439	51 449	1 890	1 346	1 553	2 391	1 878	1 892	1 969	2 888	8 547					
Jabłka	23 252	25 800	29 424	31 968	31 197	26 435	301 079	26 404	31 343	37 709	29 955	28 196	23 112	28 694	26 872	29 961					
Przetwory razem	8 360	11 217	14 601	15 457	13 186	11 521	130 905	12 746	17 137	19 855	15 777	14 933	10 975	11 472	13 050	15 150					
Soki zagęszczone	1 895	1 476	1 760	2 290	2 806	2 663	26 994	1 806	2 036	3 101	2 439	2 403	2 295	2 029	2 629	2 242					
-sok pomarańczowy	5 791	5 310	5 002	4 380	3 340	3 232	44 186	3 555	3 109	4 751	3 003	3 099	3 333	6 201	4 172	3 783					
Mrożonki	1 363	1 319	1 566	2 563	1 644	1 459	15 556	1 350	1 198	1 322	1 216	1 064	1 086	1 030	1 132	2 015					
Susze	739	435	673	559	755	374	7 404	709	566	699	709	630	639	688	533	842					
Dżemy	6 828	7 374	7 356	8 734	12 037	9 708	100 426	7 907	9 055	10 808	9 105	8 286	6 990	9 128	7 902	8 055					
Przetwory puszkow. -ananasy	1 179	950	1 297	1 506	2 222	1 681	17 178	1 532	1 225	2 656	1 717	1 126	765	1 915	1 398	1 402					
-brzoskwinie	1 439	1 577	1 406	2 585	3 987	3 398	25 782	1 365	1 871	2 822	1 741	1 497	1 558	1 744	1 856	1 969					
Owoce świeże	7 397	9 499	8 563	12 730	13 861	12 344	133 405	14 405	16 015	18 899	16 924	17 796	16 762	12 819	10 371	12 494					
Banany	9 167	8 301	10 744	21 421	33 640	57 471	287 711	49 683	37 412	35 479	25 047	20 092	10 733	8 216	9 211	9 512					
Owoce cytrusowe	28 176	23 969	11 709	2 597	223	60	79 411	29	42	119	196	2 622	11 156	23 474	22 654	9 173					
Brzoskwinie i nekt.	5 388	13 012	13 491	16 099	10 901	6 677	100 587	3 787	3 666	8 967	7 778	8 650	4 439	7 019	12 489	12 766					
Winoogrona	6 662	4 188	842	361	279	285	28 728	290	275	449	1 536	5 352	7 324	6 887	5 285	803					
Arbuzy	2 094	859	1 365	1 349	750	809	22 039	1 448	983	1 129	1 710	1 626	1 799	1 529	1 148	1 363					
Jabłka	38 352	44 792	48 619	47 868	47 434	39 456	474 339	39 749	40 689	47 859	41 023	39 184	33 868	44 666	41 862	45 708					
Przetwory razem	11 363	17 829	19 725	18 311	16 118	15 237	177 257	13 511	14 972	18 253	15 194	14 717	12 375	13 229	14 128	15 619					
Soki zagęszczone	3 802	2 919	3 387	4 127	4 994	4 717	51 608	3 121	3 468	5 264	4 001	4 101	3 797	3 445	4 280	3 741					
-sok pomarańczowy	11 448	9 553	7 749	6 796	6 006	5 505	73 625	5 634	4 928	6 630	4 890	4 942	5 536	10 929	8 018	6 126					
Mrożonki	2 566	2 563	3 160	5 117	3 506	3 299	33 127	3 318	2 763	2 838	2 902	2 401	2 952	2 543	2 802	4 507					
Susze	1 169	967	1 199	1 110	1 395	692	13 511	1 336	1 072	1 341	1 404	1 192	1 279	1 336	1 031	1 468					
Dżemy	11 563	13 692	16 429	16 100	20 028	14 478	173 148	15 736	16 518	18 436	16 415	15 628	11 522	16 329	15 690	17 770					
Przetwory puszkow. -ananasy	1 054	834	1 151	1 395	1 954	1 482	15 171	1 366	1 021	2 078	1 433	1 016	626	1 461	1 161	1 294					
-brzoskwinie	1 185	1 210	1 158	1 961	3 182	2 526	20 279	1 048	1 438	2 123	1 412	1 140	1 253	1 359	1 391	1 467					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2012 VIII	0,36	0,63	1,52	0,54	0,86	1,12	1,67	1,56	1,53	1,62	1,56
IX	0,29	0,61	1,52	1,19	1,01	0,92	1,71	1,64	1,45	1,64	1,68
X	0,30	0,63	1,75	0,68	1,09	1,20	1,54	1,53	1,40	1,92	1,54
XI	0,32	0,71	2,78	0,75	1,85	2,89	1,59	1,44	1,43	1,70	1,57
XII	0,34	0,80	1,61	0,97	1,78	2,70	1,52	1,25	1,46	1,64	1,70
2012 I-XII	0,37	0,67	1,69	0,93	1,31	1,66	1,57	1,34	1,50	1,66	1,51
2013 I	0,34	0,81	1,74		1,21	1,77	1,69	1,44	1,45	1,73	1,61
II	0,34	0,81	1,54	0,98	1,74	1,74	1,67	1,36	1,44	2,06	1,58
III	0,33	0,90	1,55	1,05	1,66	-	1,63	1,24	1,43	1,96	1,68
IV	0,38	0,89	1,66	0,87	1,60	1,02	1,64	1,37	1,41	2,19	1,80
V	0,43	0,93	1,82	0,98	1,65	-	1,58	1,35	1,43	1,34	1,53
VI	0,49	1,04	1,16	-	2,44	1,09	-	-	1,37	1,55	1,53
VII	0,50	1,03	1,49	0,43	1,15	0,90	1,27	1,09	1,35	1,47	1,19
VIII	0,40	0,59	2,01	0,87	1,34	0,77	1,36	1,04	1,37	1,54	1,34
IX	0,33	0,56	1,67	0,97	1,72	0,83	1,36	1,10	1,29	1,76	1,36
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	83	95	83	111	128	108	100	106	94	114	101
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	114	92	110	82	170	90	80	67	89	107	81

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2012 IX	1,46	1,55	1,58	1,49	1,42	2,81	10,21	-	-	-	4,24	5,86	7,39	4,91	6,48
X	1,36	1,48	1,42	1,38	1,42	2,75	11,30	-	-	5,13	4,36	5,58	6,75	4,92	6,34
XI	1,32	1,46	1,40	1,35	1,39	2,95	13,25	-	-	-	4,06	5,08	5,44	4,92	6,68
XII	1,42	1,48	1,44	1,38	1,40	3,04	-	-	-	-	4,08	4,77	4,45	4,10	9,35
2012 I-XII	1,77	1,65	1,68	1,66	1,63	3,01	9,47	4,40	7,93	4,01	4,27	4,84	5,52	4,30	9,70
2013 I	1,43	1,45	1,46	1,47	1,45	3,41	-	-	-	-	4,13	4,58	4,32	3,85	13,31
II	1,47	1,46	1,47	1,47	1,48	3,49	-	-	-	-	4,20	4,40	4,72	3,70	10,81
III	1,49	1,48	1,49	1,47	1,48	3,85	-	-	-	-	4,18	4,51	5,14	3,63	9,81
IV	1,62	1,59	1,56	1,58	1,54	4,38	-	-	-	-	4,35	4,88	5,37	3,57	10,27
V	1,97	1,96	1,92	1,99	1,95	6,10	-	-	-	-	4,25	5,70	4,82	3,77	9,91
VI	2,08	1,99	2,10	2,15	2,08	7,14	4,73	-	6,40	-	4,10	6,30	7,36	4,14	10,32
VII	2,55	-	-	-	-	6,54	6,31	4,10	6,98	4,58	4,11	5,33	6,40	4,39	8,58
VIII	2,28	-	-	-	-	5,64	8,00	3,88	12,1	2,81	4,08	5,93	7,00	4,81	5,79
IX	1,78	1,79	1,82	1,86	1,85	3,08	9,00	-	-	1,95	4,16	7,21	7,03	4,63	5,78
X	1,64	1,65	1,72	1,70	1,62	2,74	13,33	-	-	2,47	3,99	5,82	6,40	4,26	5,57
XI	1,65	1,65	1,68	1,59	1,65	2,73	-	-	-	2,52	4,02	4,85	5,40	4,30	5,58
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	101	100	98	94	101	100	x	x	x	102	101	83	84	101	100
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	116	111	117	94	120	90	x	x	x	x	99	119	121	105	60

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2012 VIII	7,47	9,70	2,14	2,47
IX	7,37	9,63	2,16	2,46
X	7,37	8,73	2,19	2,44
XI	7,17	8,77	2,20	2,46
XII	7,20	8,70	2,21	2,40
2012 I-XII	7,87	9,24	2,09	2,41
2013 I	7,83	9,40	2,14	2,45
II	7,33	8,67	2,21	2,42
III	7,50	8,70	2,23	2,41
IV	7,47	8,63	2,25	2,43
V	7,40	8,67	2,24	2,42
VI	7,33	8,73	2,23	2,43
VII	7,40	8,80	2,22	2,37
VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
IX	7,43	8,83	2,23	2,37
X	7,50	8,77	2,22	2,36
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>X 2013</u> IX 2013	101	99	100	100
<u>X2013</u> X 2012	102	100	101	97

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2012 VIII	3,48	5,87	4,53	-	-	14,90	7,62	4,40	6,06	7,32	8,21
IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
XII	2,38	5,56	-	-	-	-	10,61	4,95	5,11	5,94	5,23
2012 I-XII	2,96	5,46	6,90	19,46	10,79	14,78	10,80	5,15	5,32	6,04	6,42
2013 I	2,38	6,19	-	-	-	-	14,50	5,06	4,99	5,91	5,29
II	2,40	6,83	-	-	-	-	13,95	5,19	4,85	5,79	5,67
III	2,42	7,53	-	-	-	-	12,58	5,11	4,70	5,75	6,08
IV	2,51	8,12	-	-	-	-	12,43	5,13	4,81	6,12	6,52
V	3,02	8,34	-	40,87	14,50	-	12,01	5,09	5,11	6,99	6,95
VI	3,62	8,43	11,09	12,58	6,81	-	12,24	4,97	5,50	7,84	8,23
VII	3,93	8,73	8,14	9,39	8,04	16,34	11,09	4,96	6,07	7,49	8,78
VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2013</u> IX 2013	87	88	110	x	x	x	101	97	94	83	88
<u>X2013</u> X 2012	113	95	70	x	x	x	100	92	100	110	92

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2012 VIII	14,36	3,83	4,54	16,56	7,50	6,54
IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
XII	14,33	3,82	4,51	16,80	7,38	6,46
2012 I-XII	14,22	3,82	4,52	16,60	7,42	6,44
2013 I	14,17	3,79	4,54	16,90	7,44	6,51
II	14,17	3,79	4,53	16,92	7,46	6,49
III	13,97	3,80	4,56	16,86	7,46	6,42
IV	14,06	3,79	4,58	16,88	7,42	6,44
V	14,31	3,81	4,55	16,86	7,42	6,41
VI	14,25	3,77	4,55	16,72	7,44	6,42
VII	14,44	3,79	4,54	16,68	7,36	6,38
VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2013</u> IX 2013	99	100	100	100	101	99
<u>X2013</u> X 2012	100	99	102	100	101	96

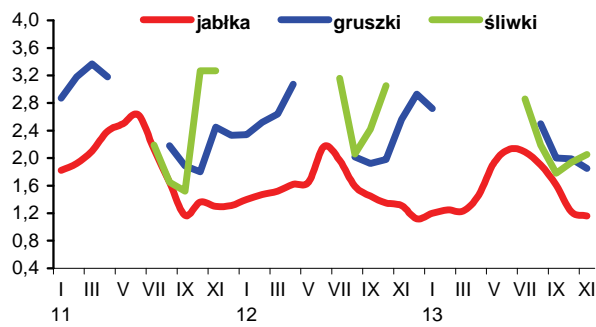
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

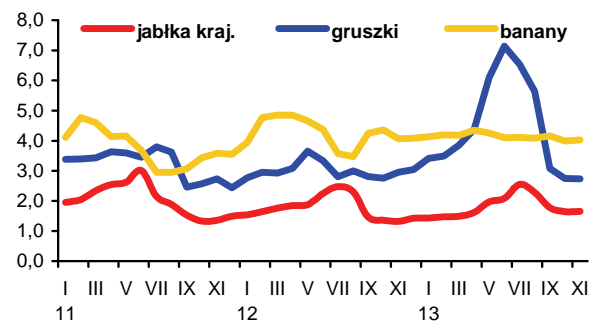
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2012 IV	89	69	-	64	55	-
V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-
2013 I	76	74	-	65	55	-
II	77	78	-	58	49	-
III	78	80	-	55	46	-
IV	81	85	-	58	48	-
V	85	87	-	59	46	-
V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

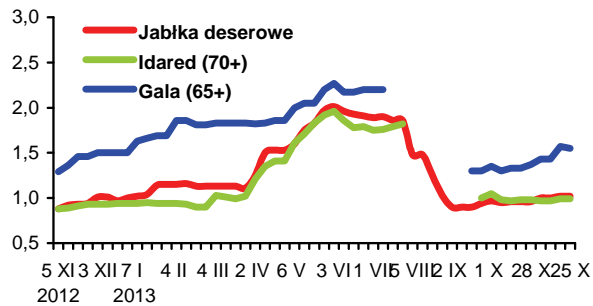
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2011 - 2013 r. (zł/kg)

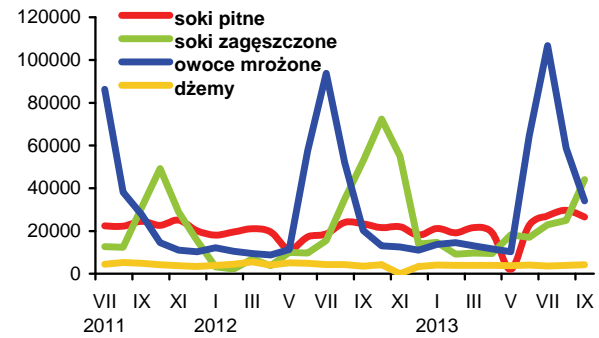
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2011 -2013 (zł/kg)

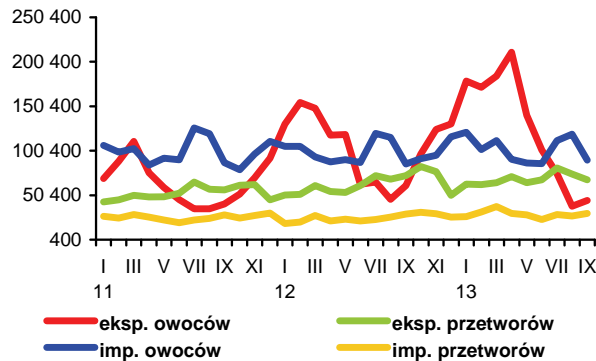
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2012 r. do XI 2013 r. (zł/kg)

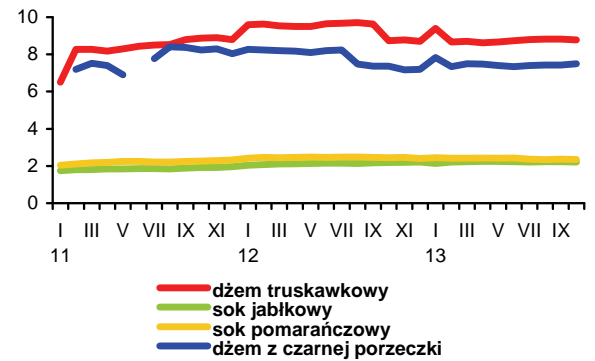
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2011 - 2013 r. (tony)

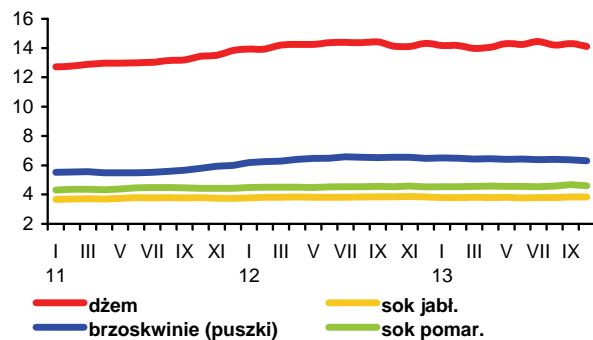
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2011 i 2013 r. (tony)

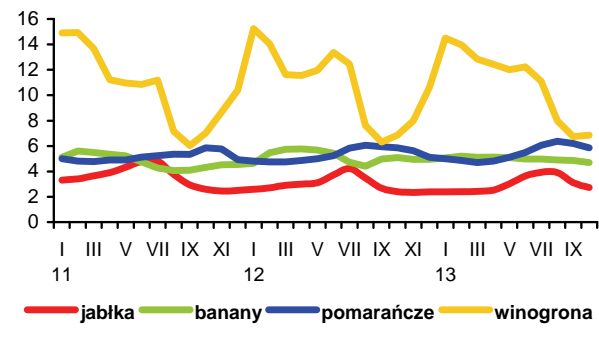
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2013 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2013 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2011 i 2013 r. (zł/kg)

W październiku odnotowano spadek światowych cen trwałych produktów mlecznych, zwłaszcza mleka w proszku i suszonej serwatki (o 3-6% w porównaniu z wrześniem) oraz masła (o 2%). Najmniejsze były obniżki cen sera Cheddar (o 1%). W listopadzie ceny ponownie wzrosły. Wyjątkiem było masło, za które płacono na giełdach o 1% mniej niż w październiku (średnio 4067 EUR/t). Ceny chudego mleka w proszku wzrosły o 5% do 3195 EUR/t, a pełnego proszku mlecznego i suszonej serwatki po 1,5% (odpowiednio do 3703 i 1011 EUR/t). Ser Cheddar podrożał o 3% do 3026 EUR/t (wg firmy CLAL).

Na rynku krajowym kontynuowany był dynamiczny wzrost cen skupu mleka. Przeciętna cena mleka surowego w październiku wzrosła do 143,02 zł/hl, tj. o 3,4% w stosunku do września i o 21,4% w porównaniu z październikiem 2012 r. W województwie podlaskim i zachodniopomorskim za 1 hl mleka płacono prawie 147 zł, a w lubuskim ponad 149 zł. Cena mleka standardowego wzrosła do 142,83 zł/100 kg. Średni poziom cen skupu mleka w okresie styczeń-październik br. wyniósł 129,69 zł/hl i był o 9,3% wyższy niż przed rokiem. Krowy mleczne na targowiskach podrożały w tym okresie o 5,3% do 3024 zł/szt., a jałówki o 1,6% do 1940 zł/szt.

Ceny zbytu przetworów mlecznych wzrosły średnio o ok. 1% w porównaniu z wrześniem. Zdecydował o tym przede wszystkim wzrost cen serów dojrzewających (o 1,7-3,2%), mleka skondensowanego (o 2,5%), pełnego mleka w proszku (o 2,2%) i mleka UHT (o 1,8%). Podrożała również śmietana, jogurt owocowy (o 1-1,1%), masło konfekcjonowane (o 0,9%) oraz sery twarogowe (o 0,2-0,3%). Zahamowany został natomiast wzrost cen chudego mleka w proszku, masła w blokach i masła z dodatkiem oleju. Produkty te potaniały odpowiednio o 1,6%, 0,2% i 0,1%. Według notowań Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w listopadzie ceny trwałych produktów mlecznych (masła, mleka w proszku i mleka zagęszczonego) były średnio o 8,5% wyższe niż w październiku. Ceny płynnych przetworów mlecznych wzrosły o 2,1%, a serów i twarogów o 0,4%.

Również w handlu detalicznym za artykuły mleczne konsumenci płacili przeciętnie o 1,0% więcej niż we wrześniu. Potaniało jedynie mleko w proszku (o 0,3%). Najbardziej podrożało mleko spożywcze (o 1,8%, w tym pełne o 2,1%) oraz sery dojrzewające i topione (o 1,6%), a najmniej sery twarogowe (o 0,3%). Ceny pozostałych przetworów wzrosły o 0,5-0,8%. Masło podrożało o 1,2%. Średni poziom cen nabiału i masła w okresie styczeń-październik br. był odpowiednio o 1,8 i 3,0% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Pod wpływem bardzo korzystnych cen skup mleka w październiku zmniejszył się tylko o 0,8% w porównaniu z wrześniem (do 792,7 mln l) i był o 3,4% większy niż przed rokiem. Od stycznia do października mleczarnie skupiły ok. 8,05 mld l mleka, tj. o 0,3% mniej niż w takim samym okresie 2012 r.

Mniejszy o ponad 5% skup mleka we wrześniu, w porównaniu z sierpniem, skutkował spadkiem produkcji większości przetworów mlecznych, przede wszystkim fermentowanych napojów mlecznych (jogurtów o 21%, a pozostałych

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

napojów o 36%) i serwatki w proszku (o 10%). Mniejsza była również produkcja serów, twarogów, śmietany i mleka przetworzonego (o 5-8%). Mocno wzrosła natomiast produkcja mleka i śmietany zagęszczonej (o 24%). Wyprodukowano również więcej masła i pełnego mleka w proszku (o 5-7%) oraz serów topionych (o 2%). W okresie styczeń-wrzesień br. dużo mniejsza niż przed rokiem była produkcja chudego proszku mlecznego (o 17%), natomiast znacznie większa – napojów mlecznych innych niż jogurty, mleka przetworzonego i pełnego mleka w proszku (o 11-13%). Produkcja serów i twarogów wzrosła w tym okresie średnio o 4%, a masła i tłuszczów mlecznych spadła o 3%.

W wyniku wyższych cen transakcyjnych w okresie trzech kwartałów 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., wartość eksportu przetworów mlecznych wzrosła o 15% do 1267 mln EUR, a importu o 24% do 488,5 mln EUR. W efekcie dodatnie saldo obrotów poprawiło się o 10% do 778,3 mln EUR. Pogorszyły się jednak ilościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej. Eksport zmalał o 5,5% do 1706 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Znacząco spadła sprzedaż zagraniczna mleka w proszku (o 21%) oraz mleka płynnego i śmietany (o 13%), gdyż produkty te cieszą się dużym zapotrzebowaniem firm krajowych. Mniejszy o 32% był również wywóz kazeiny oraz o 3 6% masła, jogurtów i napojów fermentowanych. Większy był natomiast eksport serwatki w proszku (o 27%), a także serów i twarogów (o 17%), których udział w strukturze wartości eksportu wzrósł z 37 do 40%. Import przetworów mlecznych w analizowanym okresie wzrósł o 17,5% do 796 mln l w przeliczeniu na surowiec. Zwiększył się przywóz wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem kazeiny (spadek o 47%), jogurtów i napojów fermentowanych oraz lodów (spadek o 2-3%). Najsilniej zwiększono przywóz mleka płynnego i śmietany oraz serwatki w proszku (po ok. 50%). Import mleka w proszku wzrósł o 24%, serów i twarogów o 17%, a masła o 8%. W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w okresie styczeń-wrzesień br. zmalała do 909 mln l w ekwiwalencie mleka surowego i była o 19% mniejsza niż przed rokiem.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2011 I-XII	9 042,8	121,20	.
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2012 IX	786,3	115,19	116,24
X	767,0	117,80	118,85
XI	708,9	121,64	122,94
XII	740,4	125,72	123,24
2013 I	759,6	123,48	122,98
II	703,8	123,70	123,61
III	789,4	125,32	124,81
IV	793,1	126,34	125,21
V	865,4	125,71	125,23
VI	834,7	127,50	126,36
VII	866,0	129,80	129,22
VIII	841,8	132,97	131,80
IX	798,8	138,34	138,40
X	792,7	143,02	142,83
Wskaźnik zmian w %			
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	99,2	103,4	103,2
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	103,4	121,4	120,2

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2012 ^a VIII	223,9	12,7	2,9	37,6	32,2	14,6	30,3	28,9
IX	213,8	9,2	2,7	35,2	28,6	14,4	29,2	26,0
X	219,4	7,9	2,1	35,6	29,0	14,0	32,5	26,9
XI	201,0	5,6	2,6	33,6	26,9	13,1	32,5	25,4
XII	222,0	7,1	3,8	27,7	30,1	15,2	29,0	23,7
2013 ^a I	210,1	6,4	2,8	37,2	25,0	14,8	33,1	25,5
II	214,6	6,2	2,4	33,1	25,4	12,7	31,9	24,0
III	242,3	6,8	2,4	38,0	28,3	15,2	37,9	25,2
IV	233,9	9,2	4,1	39,1	28,9	14,4	32,3	25,2
V	276,9	11,7	3,7	39,0	32,7	13,5	35,0	23,9
VI	265,0	11,7	2,5	37,7	32,5	13,5	31,4	25,4
VII	242,6	10,3	3,0	38,6	32,3	14,6	33,1	25,9
VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	94,6	97,9	107,1	79,1	92,2	104,5	95,5	92,5
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	119,7	88,8	126,7	90,2	96,6	99,4	107,3	97,9

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2012 IX	1,75	2,03	10,65	12,96	13,64	15,39	0,88	5,59	10,17	13,57
X	1,75	2,05	11,15	13,19	13,81	15,66	0,88	5,61	10,18	14,19
XI	1,75	2,07	11,35	13,39	14,92	16,01	0,89	5,62	10,19	14,51
XII	1,75	2,08	11,37	13,55	15,39	16,49	0,88	5,66	10,21	14,76
2013 I	1,76	2,07	11,41	13,62	15,00	16,14	0,85	5,63	10,19	14,76
II	1,76	2,07	11,51	13,71	14,71	15,83	0,83	5,58	10,07	14,70
III	1,76	2,06	11,48	13,64	14,75	15,85	0,86	5,56	10,08	14,68
IV	1,76	2,06	12,22	14,24	15,15	16,02	0,85	5,57	10,09	14,72
V	1,76	2,07	13,05	14,56	16,09	16,55	0,85	5,58	10,12	14,99
VI	1,76	2,10	13,29	15,08	16,68	16,91	0,85	5,58	10,18	15,08
VII	1,78	2,10	13,36	15,33	17,49	17,57	0,85	5,67	10,26	15,47
VIII	1,79	2,13	13,47	15,65	17,81	17,93	0,86	5,74	10,28	15,89
IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI ^a	2,04	2,18	12,76	15,16	16,76	17,46	.	5,56	9,78	16,44
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2013}{IX\ 2013}$	100,0	101,8	98,4	102,2	99,8	100,9	101,1	101,0	100,2	101,7
$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	104,0	108,3	122,2	124,4	131,5	117,9	100,0	104,5	101,5	119,5

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 18-24 XI 2013 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2012 IX	2,60	2,75	14,83	3,27	4,08	0,70	1,23	1,65	13,67	19,13
X	2,61	2,76	14,79	3,26	4,21	0,70	1,22	1,66	13,75	19,42
XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
XII	2,61	2,73	14,94	3,28	4,29	0,70	1,22	1,67	13,55	19,87
2013 I	2,62	2,72	15,31	3,32	4,36	0,71	1,22	1,68	13,70	20,03
II	2,60	2,76	15,46	3,37	4,35	0,71	1,23	1,68	13,72	20,05
III	2,58	2,75	15,68	3,40	4,31	0,71	1,23	1,68	13,80	20,01
IV	2,58	2,76	15,66	3,42	4,31	0,71	1,22	1,68	13,87	20,06
V	2,58	2,76	15,76	3,42	4,34	0,70	1,21	1,68	13,82	20,25
VI	2,56	2,76	15,73	3,41	4,41	0,70	1,20	1,68	13,80	20,35
VII	2,58	2,79	15,84	3,41	4,45	0,71	1,22	1,68	13,83	20,71
VIII	2,59	2,79	15,78	3,42	4,54	0,70	1,23	1,68	13,80	21,02
IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2013}{IX\ 2013}$	102,2	101,8	98,9	98,8	101,1	101,4	100,8	100,6	100,7	102,7
$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	104,6	104,7	105,7	104,0	110,9	102,9	103,3	103,0	102,1	113,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

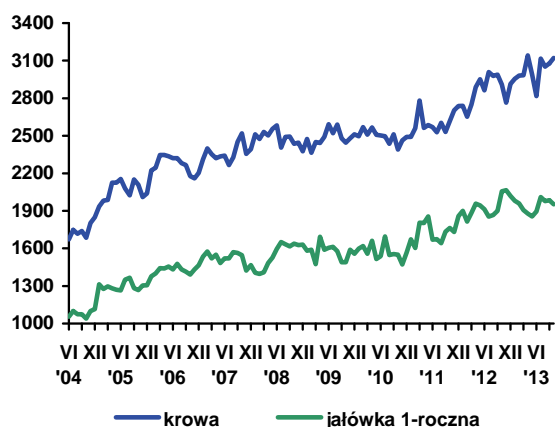
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2012 VIII	13,2	16,6	2,5	24,9	9,1	3,3	4,6	0,9	12,3	3,0
IX	10,1	15,4	1,9	29,0	8,6	3,7	4,0	1,3	15,4	2,5
X	8,7	16,9	1,8	29,3	9,0	4,1	4,7	1,1	15,7	3,2
XI	7,8	15,0	2,0	22,7	7,9	4,1	4,3	1,4	13,7	2,4
XII	5,6	13,7	1,5	19,2	7,0	4,5	4,3	1,0	15,8	2,1
2013 I	8,5	15,8	2,7	20,3	9,6	5,0	5,2	1,0	14,8	2,8
II	6,2	15,1	3,9	22,7	9,0	3,9	4,6	1,0	13,0	2,6
III	6,7	17,0	3,0	20,3	9,5	3,9	5,3	1,2	14,4	3,3
IV	8,5	17,6	4,3	23,0	9,6	4,8	4,5	1,0	11,1	3,4
V	8,6	17,1	3,1	23,7	9,5	6,2	4,6	0,9	15,3	3,3
VI	8,0	17,0	2,4	22,2	8,5	4,7	4,2	0,9	14,1	2,3
VII	9,9	19,5	2,0	22,9	8,8	5,7	4,9	1,1	15,2	2,7
VIII	7,1	18,8	1,7	21,4	9,1	5,5	5,4	0,9	15,8	2,3
IX	7,0	16,7	2,2	20,2	8,0	5,0	5,0	1,3	15,8	2,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>IX 2013</u> VIII 2013	98,1	88,6	129,2	94,1	88,4	90,9	91,7	134,4	100,2	108,8
<u>IX 2013</u> IX 2012	69,0	107,9	117,8	69,5	92,7	135,0	125,0	98,4	103,2	99,7

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

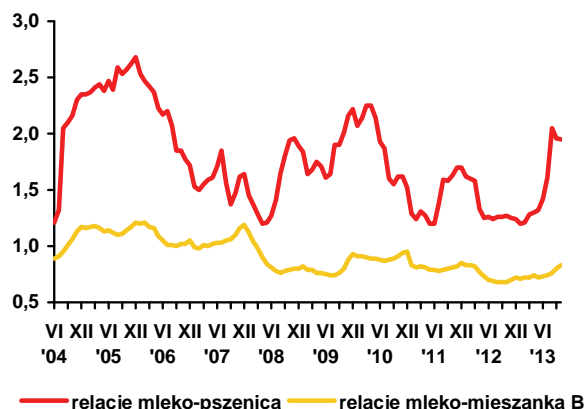
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2012 VIII	1 931	3 052	2 776	586	1 076	2 386	3 220	3 727	421	1 120
IX	2 167	3 134	3 105	642	1 091	2 249	3 397	3 603	473	1 284
X	2 057	3 185	3 389	694	1 072	2 286	3 336	3 704	484	1 243
XI	2 335	3 233	3 465	776	1 085	2 207	3 509	3 805	593	1 243
XII	2 400	3 234	3 499	708	1 058	1 588	3 431	3 760	600	1 292
2013 I	2 385	3 214	3 413	694	1 065	1 906	3 432	4 016	584	1 329
II	2 466	3 162	3 281	684	1 131	2 260	3 293	3 800	540	1 330
III	2 362	3 141	3 276	670	1 104	2 365	3 458	3 734	566	1 203
IV	2 609	3 157	3 548	818	1 116	2 086	3 467	3 853	680	1 202
V	2 876	3 230	3 921	906	1 172	1 828	3 533	4 276	636	1 254
VI	2 895	3 355	3 872	824	1 113	1 835	3 603	4 416	653	1 304
VII	2 888	3 313	4 033	808	1 089	2 029	3 619	4 455	651	1 289
VIII	2 754	3 407	4 171	786	1 108	2 150	3 625	4 598	642	1 415
IX	2 919	3 425	4 463	865	1 111	2 406	3 776	5 489	592	1 435
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2013</u> VIII 2013	106,0	100,5	107,0	110,1	100,3	111,9	104,2	119,4	92,2	101,4
<u>IX 2013</u> IX 2012	134,7	109,3	143,7	134,7	101,8	107,0	111,2	152,3	125,2	111,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

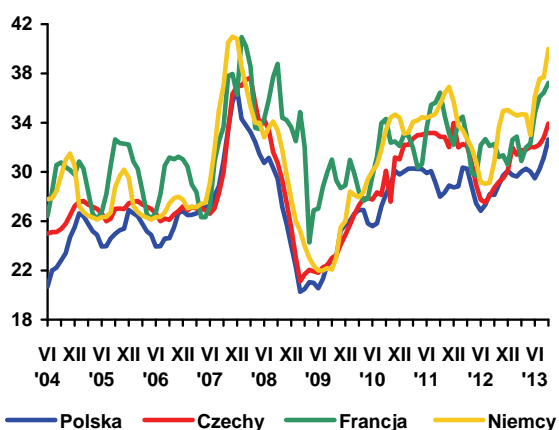
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

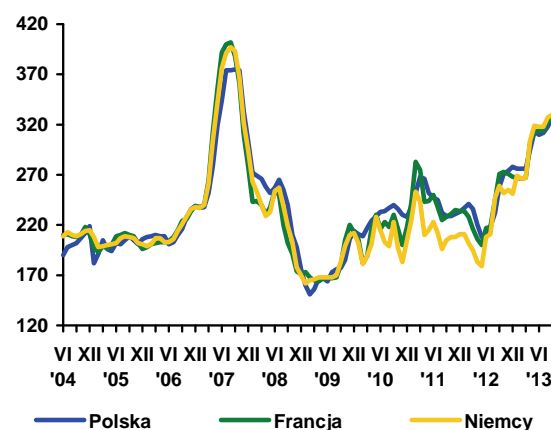
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

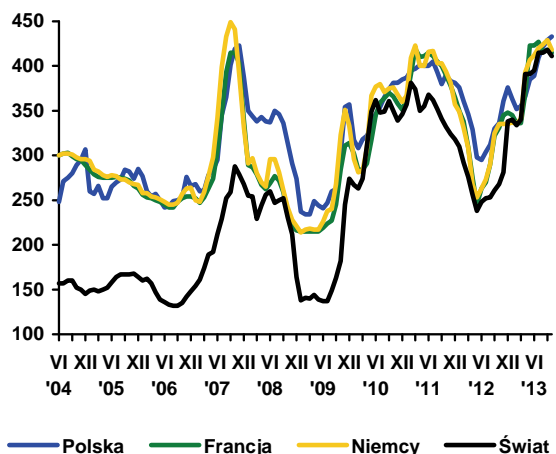
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

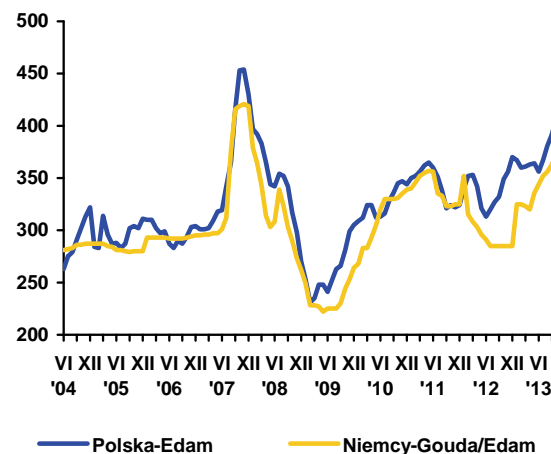
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Danuta
Rycombel**

Produkcja wołowiny na świecie w 2013 r. wyniesie ok. 58,5 mln ton i będzie o ok. 2% (o ok. 1,2 mln ton) większa niż przed 5 laty. Na relatywnie wolne tempo wzrostu produkcji światowej wpływa pogłębiający się spadek produkcji w USA, UE i w Kanadzie. W wymienionych krajach, w latach 2009-2013, produkcja wołowiny zmalała łącznie o 0,7 mln ton (do 20,4 mln ton). Brazylia, Indie i Australia w tym okresie wyprodukowały o ok. 2 mln ton wołowiny więcej (15,6 mln ton).

Rozwój produkcji wołowiny na świecie będzie nadal zróżnicowany regionalnie. UE redukuje instrumenty bezpośredniego wsparcia chowu bydła, niski udział użytków zielonych determinuje wzrost pogłowia bydła i jego użytkowanie w USA, wycofanie mączek mięsno kostnych rzutuje na koszty żywienia zarówno w USA i w UE. Wysokie ceny produktów mlecznych na rynku światowym sprzyjały rozwojowi produkcji wołowiny w Indiach, zwłaszcza, że towarzyszyły im programy rządowe wspierające chów cieląt i młodych byków. Programy te będą kontynuowane w latach 2012-2017. W Brazylii wsparcie rządowe stosowane jest do trwałych użytków zielonych, a genetyka hodowanego bydła pozwala na dobre wykorzystanie pastwisk.

Ekspert wołowiny z Brazylii wzrósł w latach 2009-2013 o 12% (do 1,8 mln ton), z Indii zwiększył się o ok. 170% (do 1,6 mln ton), a o ok. 12% z Australii do 1,5 mln ton). Udział tych państw w światowym eksporcie wyniósł ok. 55 %. Ekspert Stanów Zjednoczonych zwiększył się o ok. 26 % (do 1,1 mln ton). Był on realizowany przy równocześnie wysokim imporcie wołowiny do tego kraju, którego udział w konsumpcji wyniósł ok. 10%.

Światowy import wołowiny wzrósł o ok. 11% (do 7,2 mln ton) w latach 2009-2013 i może być o ponad 4% większy w 2014 r. Wzrostowi importu sprzyja deficyt podaży wołowiny w Azji i na Bliskim Wschodzie. Od pięciu lat łączny import Rosji i Japonii wynosi ok. 1,7 mln ton rocznie, a w USA ok. 1 mln ton rocznie, natomiast w UE zmalał o ok. 30% (do 350 tys. ton).

W UE eksport mięsa wołowego na rynek światowy w 2013 r. jest o ok. 13% mniejszy niż przed rokiem (260 tys. ton) i produkcja jest przeznaczana głównie na zaspokojenie popytu w państwach członkowskich. Nastąpił spadek cen wołowiny. Ceny tusz wołowych, w 45 tygodniu br., były niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r.: o ok. 9% w Niemczech (ok. 372 EUR/100 kg), o ponad 4% w Holandii (do ok. 333 EUR/100kg), o ok. 2% w Danii (do ok. 391 EUR/100 kg), o ok. 1% we Włoszech (do ok. 405 EUR/100 kg). Na Litwie ceny wołowiny zmalały o 6%, a o ok. 17% na Łotwie.

Niższe ceny wołowiny w UE wpłynęły na poziom cen skupu bydła w Polsce. Zwłaszcza, że od sierpnia br. rośnie skup bydła, który jest on wyższy niż przed rokiem (Tab. 1). W październiku br. cena skupu bydła wynosiła 6,11 zł/kg w. ż. i była taka sama jak przed miesiącem. W listopadzie br. ceny zakupu krów przez zakłady mięsne zmalały o ok. 3% (do 4,58 zł/kg w. ż.), a ceny zakupu byków były niższe o niespełna 1% (6,78 zł/kg w. ż.). W rezultacie ceny sprzedaży ćwierci z krów obniżyły się w ciągu miesiąca o ok. 4% (do 9341 zł/tonę), a ceny sprzedaży ćwierci z byków były zbliżone do poziomu z poprzedniego miesiąca (12346 zł/tonę). Niższe są również ceny cieląt na targowiskach. W trzecim tygodniu listopada br. wynosiły 10,81 zł/kg w. ż. i zmalały o ok. 2% w ciągu miesiąca.

Ceny skupu bydła, w miesiącach styczeń–październik 2013 r., zmalały o ok. 7% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, a ceny skupu trzody chlewnej i drobiu w tym okresie rosły. Skutkiem odmiennych tendencji w rozwoju cen skupu trzech gatunków żywca było relatywne tanienie wołowiny. W styczniu 2013 r. cena skupu 1 kg żywca wołowego stanowiła równowartość 1,27 kg żywca wieprzowego i 1,64 kg drobiu. Poziom relacji cen obniżył się do 1,07 i 1,49 w październiku br.

Ceny zbytu rostbefu, w ciągu 10 miesięcy br., obniżyły się o ok. 2% (do 25,75 zł/kg). Natomiast ceny detaliczne nie malały i wynosiły ponad 26 zł/kg (Tab. 2).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	IX	12,4	23,8	1,6	20,9	1,9
	X	13,7	24,6	1,4	20,4	2,5
	XI	13,9	22,5	1,2	18,7	2,3
	XII	12,5	22,0	1,0	23,6	2,0
2013	I	13,0	22,1	0,9	18,7	2,5
	II	12,3	23,0	0,9	20,1	2,1
	III	12,9	21,6	1,2	18,0	2,1
	IV	13,5	23,3	1,6	19,6	2,3
	V	14,1	25,9	1,3	22,3	2,1
	VI	15,0	28,5	1,5	24,3	1,6
	VII	14,7	29,9	1,4	25,4	1,7
	VIII	12,7	23,9	0,9	20,3	2,1
	IX	13,7	27,8	1,2	24,1	2,4
	X	14,9				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	IX	6,61	10,63	25,93	25,81*	3,92	3,90
	X	6,46	10,21	26,19	25,96*	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05	26,23	26,03	4,00	3,97
	XII	6,58	10,80	26,27	26,18	3,99	3,97
2013	I	6,56	10,02	26,22	26,30	3,99	4,00
	II	6,62	9,45	26,14	26,24	3,94	3,96
	III	6,37	9,91	26,09	26,19	4,09	4,11
	IV	6,38	9,84	26,01	26,14	4,08	4,10
	V	6,19	9,76	26,02	26,30	4,20	4,25
	VI	6,18	9,82	26,07	26,17	4,22	4,23
	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
w % ceny	sprzed roku	94,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,0	-	-	-	-	-

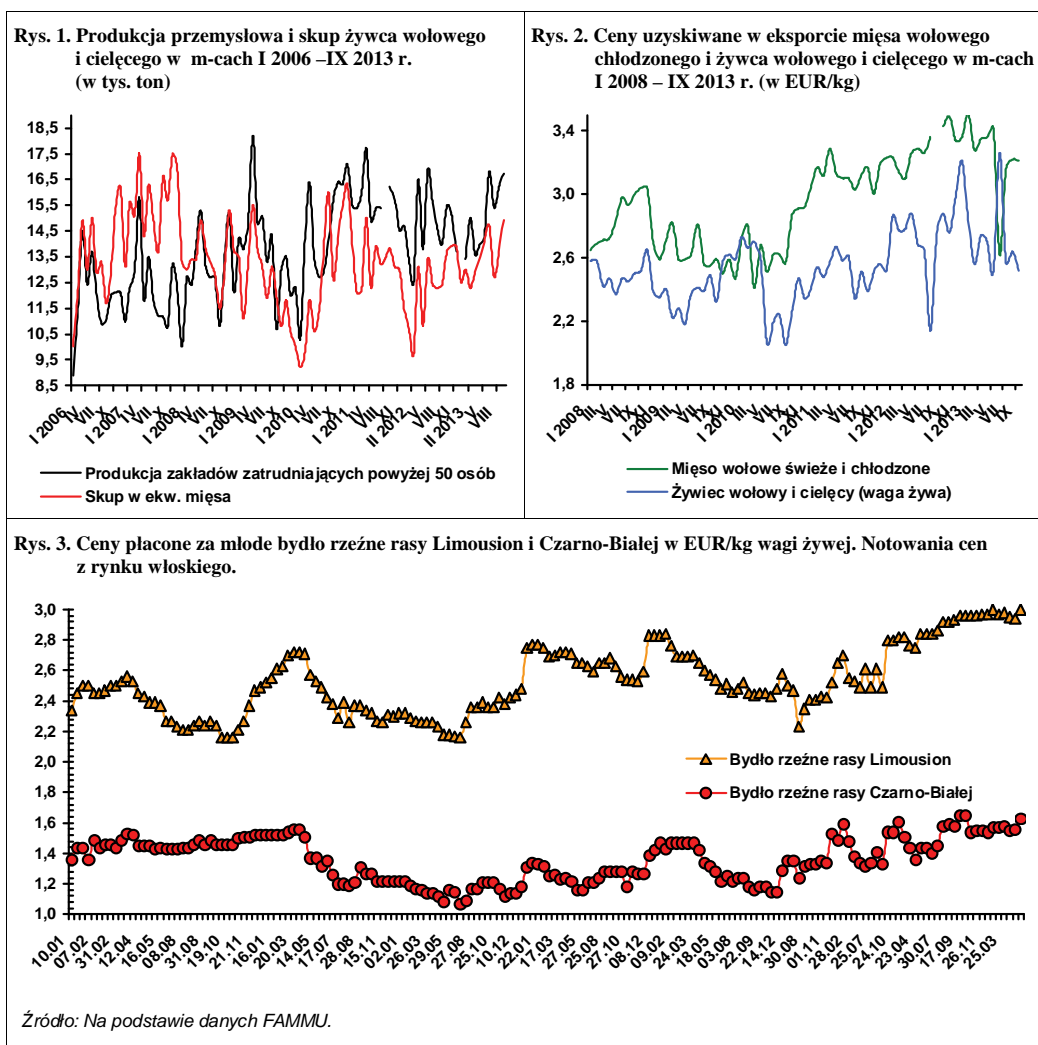
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	III 2013	IV 2013	V 2013	VI 2013	VII 2013	VIII 2013	IX 2013	X 2013	XI 2013
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,17	6,26	5,97	6,02	5,83	5,92	6,00	6,01	5,89
Byki	6,88	6,88	6,59	6,64	6,42	6,65	6,67	6,82	6,78
Krowy	5,15	5,30	4,98	4,98	4,90	4,82	4,89	4,72	4,58
Średnia cena targowiskowa ciałąt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	11,66	11,59	11,66	11,46	11,77	12,07	10,95	10,05	10,81
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	13 227	13 031	12 318	12 568	12 049	12 356	12 276	12 313	12 346
Ćwierci z krów rzeźnych	10 968	11 298	10 689	10 985	10 253	10 176	10 279	9 688	9 341
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	396,34	397,78	388,79	389,69	385,69	.	386,7	386,2	389,14
Polska	308,43	321,09	300,89	293,73	290,71	.	297,4	306,7	304,59

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Dynamiczny spadek pogłowia trzody w latach 2011-12 znacząco osłabł w 2013 r. Roczna stopa redukcji pogłowia w marcu tego roku wyniosła 4,8%, a w lipcu 3,9%, podczas gdy w 2012 r. kształtowała się ona na poziomie odpowiednio 12,4% i 14,3%. Przewiduje się, że w listopadzie 2013 r. pogłowiu to będzie nieco niższe niż w listopadzie 2012 r., w którym roczna stopa redukcji pogłowia trzody wyniosła 14,8%. Osłabienie spadkowej tendencji chowu wynika głównie z tego, że utrzymuje się ona już trzeci rok z rzędu i wytraciła rozpęd spotykając się z niewystarczającą, co prawda do jej likwidacji, ale istotną poprawą opłacalności chowu, a ściślej biorąc z nadzieją poprawy.

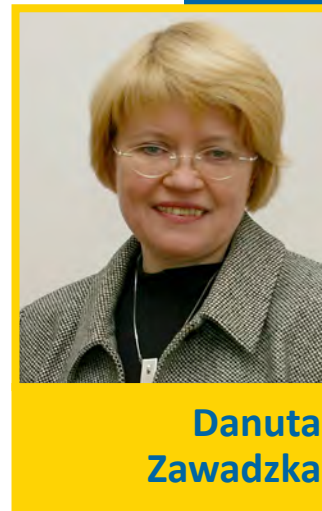
Ceny skupu trzody w pierwszych trzech kwartałach br. były rekordowo wysokie podobnie jak przed rokiem. W sierpniu ceny skupu zbóż znacznie spadły. W związku z tym, chociaż w dużo mniejszym stopniu, spadły też ceny zbóż na targowiskach oraz ceny pasz przemysłowych. Relacje cen trzody do targowiskowych cen zbóż, zwłaszcza żyta, a także do cen pasz przemysłowych rozszerzyły się, wskazując na poprawę opłacalności, jednakże w IV kwartale opłacalność znów wróciła prawie do poziomu sprzed sierpnia. W październiku cena skupu trzody spadła do 5,73 zł/kg w.ż. i była niższa aniżeli w ubiegłym roku o 3,4%. W listopadzie br. w porównaniu z listopadem 2012 r. cena skupu obniżyła się o 8%. Jednocześnie pojawiły się wzrostowe tendencje targowiskowych cen zbóż. W rezultacie relacje cen trzoda:żyto i trzoda:jęczmień były podobne do relacji ubiegłorocznych. Taka sytuacja przekreśla nadzieję na odbudowę pogłowia trzody.

Najbliższe miesiące nie zapowiadają się więc korzystnie dla producentów, tym bardziej, że w Unii Europejskiej ceny trzody także się obniżają, co nie jest dobrym rokowaniem dla polskich cen. W październiku przeciętna cena trzody kl. E, wyniosła w UE-27 180,45 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 4,6% niższa niż rok wcześniej. W listopadzie będzie ona prawdopodobnie niższa o około 5%. Skala spadku polskich cen wyrażonych w euro jest podobna do skali spadku przeciętnych cen unijnych.

W listopadzie Komisja Europejska obniżyła cenę prognozowaną na IV kwartał 2013 r. Jeszcze we wrześniu oceniano, że wyniesie ona 177 EUR/100 kg.

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

Tymczasem w listopadzie skorygowano tę prognozę do 172 EUR/100 kg. Jednocześnie Komisja Europejska przewiduje, że w IV kwartale spadek produkcji wyniesie 3,3% i będzie najgłębszy w całym 2013 r. Nie wydaje się by przyczyną spadku cen w IV kwartale był spadek eksportu do krajów trzecich, gdyż jego dotychczasowy rozwój wykazuje niewielki wzrost. W okresie od stycznia do września eksport żywca i mięsa wieprzowego do krajów trzecich wzrósł o 0,4%. W dodatku wzrost ten wynikał ze wzrostu eksportu w ostatnich dwu miesiącach, gdyż w okresie od stycznia do lipca był on mniejszy o 0,6%. Co prawda, maleje eksport na wiele ważnych dla Unii Europejskiej rynków, jak np. do Korei Płd. (-35%), na Ukrainę (-23%), Białoruś (-30%), do Japonii (-2%), czy do Rosji (-1%), ale rośnie na inne (także duże i ważne) rynki, jak np. na Filipiny (38%), czy do Chin (20%). W tej sytuacji jedynym rozsądnym wytłumaczeniem spadku cen wydaje się być spadek spożycia wieprzowiny. Jest to zjawisko powszechne i prawdopodobnie występuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej. W Polsce także spodziewany jest spadek spożycia wieprzowiny, które w 2013 r. może być mniejsze niż w 2012 r. o około 3 kg/osobę¹.

¹ Patrz: Rynek Mięsa nr 45/2013, IERiGŻ-PIB, ARR, MRIRW

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące		Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
		tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2011	I-VI	962,0	97,8	241,2	122,6	303,1	106,5	-61,9
	I-XII	1913,0	95,6	503,2	109,3	668,6	111,1	-165,3
2012	I	90,2	75,7	44,3	112,4	45,0	105,1	-0,7
	II	87,3	74,1	51,1	109,2	47,3	110,3	3,8
	III	96,2	72,8	54,7	110,1	62,0	131,6	-7,3
	IV	86,4	70,1	49,8	113,7	43,1	92,1	6,7
	V	93,5	81,9	50,9	111,1	47,2	100,6	3,7
	VI	82,5	75,8	45,3	100,2	51,8	107,0	-6,5
	VII	82,3	74,9	55,9	116,7	53,1	100,6	2,8
	VIII	85,4	73,8	60,7	118,1	60,1	101,9	0,6
	IX	81,1	72,9	56,0	108,1	48,5	87,9	7,5
	X	97,4	82,6	63,7	116,2	52,7	99,2	11,0
	XI	91,2	77,8	60,7	129,2	49,4	94,5	11,3
	XII	91,2	80,0	52,7	115,1	46,5	87,7	6,2
2013	I	96,7	107,2	51,8	116,9	47,0	104,4	4,8
	II	85,9	98,4	49,9	97,7	43,4	91,8	6,5
	III	93,5	97,1	53,1	97,1	58,8	94,8	-5,7
	IV	91,9	106,3	53,9	108,2	47,0	109,0	6,9
	V	89,6	95,8	50,8	99,8	53,4	113,1	-2,6
	VI	81,0	98,3	54,9	121,2	51,0	98,5	3,9
	VII	89,4	108,6	56,4	100,9	53,8	101,3	2,6
	VIII	84,4	98,9	65,8	108,4	52,3	87,0	13,5
	IX	87,2	107,5	59,1	105,5	51,2	105,6	7,9
	X	96,7	99,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2012	I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
	II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
	III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
	IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
	V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
	VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
	VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
	VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
	IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
	X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184
	XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184
	XII	5,36	6,8	6,0	152,50	3,5	273,79	2,0	178
2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
	II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
	III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
	IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
	V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
	VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
	VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
	VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
	IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177
	X	5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2012 I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3
XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8
XII	7,02	14,36	20,15	12,80	15,96	23,88	16,10	111,1	118,5	100,9
2013 I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9
X	7,51				15,73	24,62	16,11			

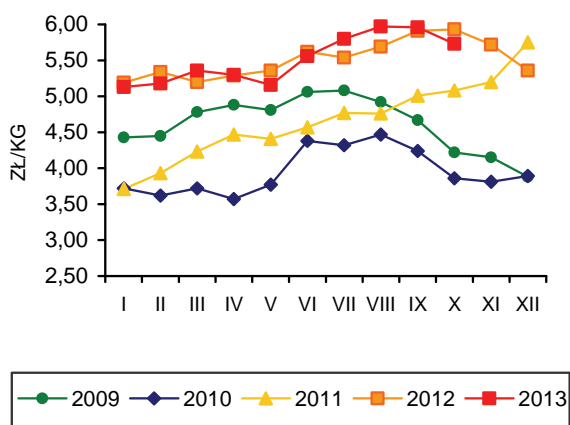
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

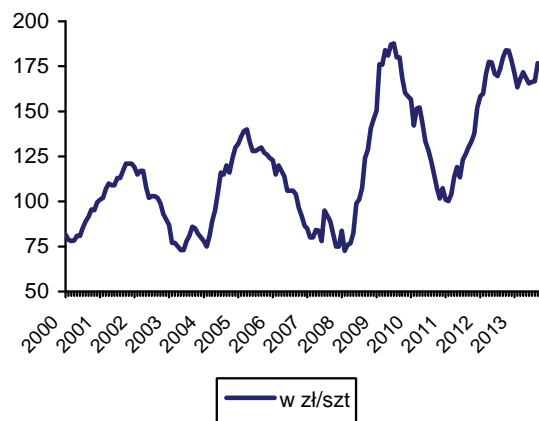
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2012 I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,3
IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013 I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,45	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,40	169,20	167,92	163,50	98,7	100,8	103,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

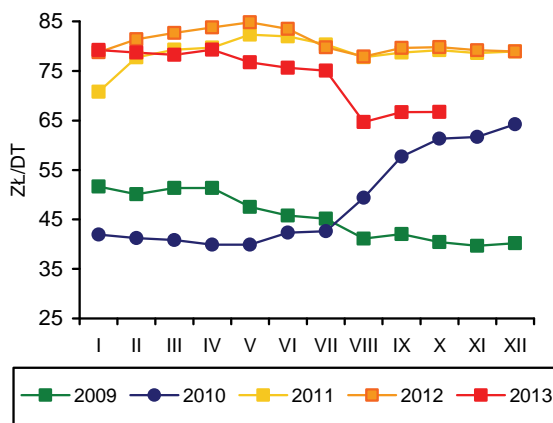
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

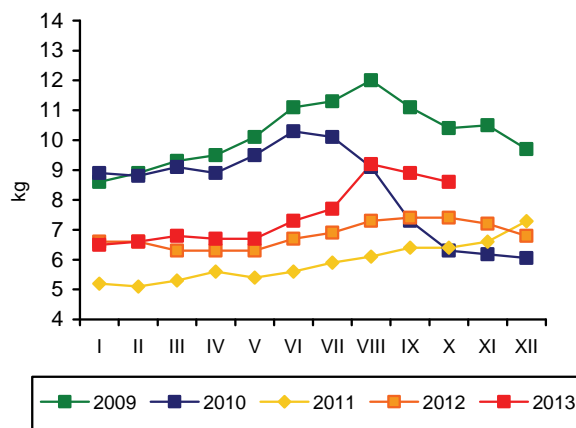
Rys. 2. Miesięczne ceny psziąt w Polsce

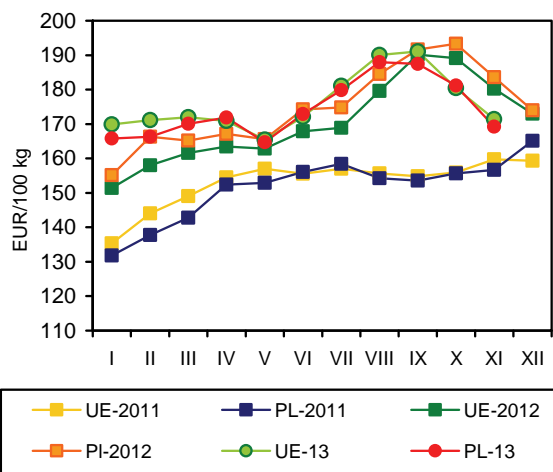
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

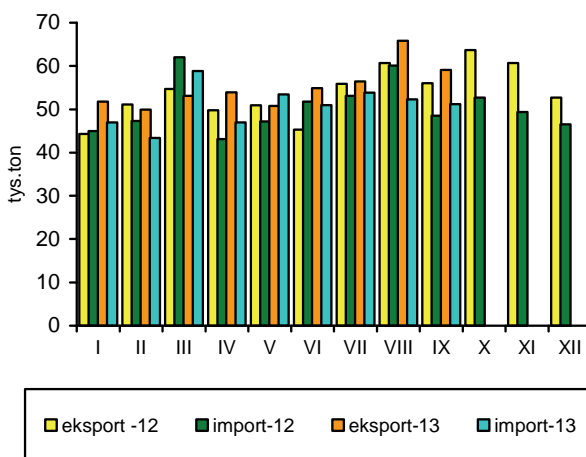
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w październiku br. ok. 175 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 17% więcej niż przed miesiącem i o 12% więcej niż przed rokiem. Jest to najwyższy miesięczny poziom produkcji przemysłowej w br. W okresie dziesięciu miesięcy 2013 r. łącznie, produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w wadze produktu zwiększyła się o 13,3% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r.

Rosły też obroty handlu zagranicznego drobiem. We wrześniu br. eksport był o 8,8% większy niż w roku poprzednim, a w całym okresie dziewięciu miesięcy br. sprzedano za granicę o 10% więcej mięsa drobiowego niż w analogicznym okresie 2012 r. Sprzedaż zagraniczna stanowiła ok. 30% przemysłowej produkcji, podczas gdy w 2012 r. 31,5%. W tym samym okresie import mięsa drobiowego wzrósł o ok. 10%.

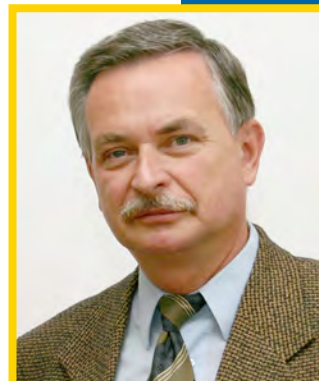
Od kwietnia br. tanieją pełnoporcjowe mieszanki paszowe dla drobiu. Ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów obniżyły się w październiku o 1,7% w relacji do września i były o 12,2% niższe niż rok wcześniej. Ceny przemysłowych mieszanek paszowych dla indyków również wykazywały tendencję spadkową. W październiku były o 4% niższe niż przed miesiącem i o 11,7% niższe niż przed rokiem. Jednak średnio w całym okresie dziesięciu miesięcy br. mieszanki pasz dla kurcząt podrożały o 4,3%, a dla indyków o 3,5% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r.

Drożącym paszom towarzyszyły relatywnie wysokie ceny skupu żywca drobiowego. Nie rekompensowały one jednak w pełni wzrostu cen pasz. W listopadzie za kurczęta rzeźne płacono nawet o 6,5% mniej niż w październiku i o 8% mniej niż w 2012 r. Ceny skupu indyków wzrosły o 8,1% w relacji rok do roku, ale były o 4% niższe niż przed miesiącem. Jednak średnia cena skupu kurcząt w całym okresie styczeń-listopad br. była o 1,8% wyższa niż przed rokiem, a indyków o 7,8% wyższa. Opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się w 2013 r. Relacja cen żywiec/pasza, która średnio w okresie dziesięciu miesięcy 2012 r. wynosiła 2,72, obniżyła się w br. do poziomu 2,65. W tym samym czasie ceny zbytu tuszek kurcząt były przeciętnie o 0,7%,

natomiast indyków o 2,3% wyższe niż przed rokiem. Ceny detaliczne kurcząt patroszonych kształtowały się w br. na poziomie tylko o 0,5% wyższym niż w tym samym okresie 2012 r. Zwiększył się więc udział ceny skupu oraz ceny zbytu kurcząt w cenie detalicznej w relacji rok do roku. Również bieżąca opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się. Relacja cen żywiec/pasza była w październiku niższa niż we wrześniu. Przyczynił się do tego spadek cen skupu kurcząt. Inaczej wyglądała sytuacja na rynku indyków. W październiku relacja cen żywiec/pasza wyniosła 4,44, tzn. kształtowała się znacznie powyżej progu rentowności. W listopadzie ceny skupu indyków obniżyły się jednak o 4% w porównaniu do października.

W pierwszym kwartale 2013 r. spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 2% w porównaniu z rokiem poprzednim, a spożycie wędlin drobiowych obniżyło się o 4,8%. W drugim kwartale konsumpcja mięsa drobiowego była o 2,7% mniejsza niż przed rokiem. Spożycie wędlin zmniejszyło się o 5%. Jest to skutek wzrostowej tendencji cen drobiu, który mimo, że pozostał najtańszym rodzajem mięsa, relatywnie podrożał względem wieprzowiny i wołowiny.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim poprawiły się w porównaniu do poprzedniego roku. Średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 49,5% przewyższały w październiku br. polskie ceny wyrażone w euro. Przeciętna cena unijna była o 2,4% niższa niż przed rokiem, natomiast cena polska o 6,5%. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech wzrosły w tym czasie o ok. 6% w relacji rok do roku, a we Francji o 1,4%. Na Węgrzech, w Holandii, Hiszpanii i w Czechach ceny sprzedaży mięsa drobiowego były niższe o 2 do 6%.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
I	95,2	96,4	111,0	133,0	146,0
II	85,8	96,5	101,0	122,0	131,0
III	98,1	118,0	110,0	136,0	148,0
IV	99,0	101,0	116,0	126,0	157,0
V	97,0	139,0	116,0	137,0	151,0
VI	101,5	112,0	118,0	137,0	144,0
VII	107,0	116,0	112,0	132,0	157,0
VIII	101,0	112,0	114,0	139,0	151,0
IX	105,0	119,0	116,0	134,0	150,0
X	113,0	125,0	128,0	156,0	175,0
XI	105,0	123,0	127,0	142,0	
XII	107,0	122,0	127,0	133,0	
RAZEM	1217,0	1368,0	1396,0	1627,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013
I	2914	3839	40757	45571
II	3222	3608	41723	43102
III	3930	4145	44450	48575
IV	3272	3281	39277	49823
V	3251	2937	39383	48097
VI	2667	2668	43328	45704
VII	2737	2691	41370	47761
VIII	5232	3390	40315	41704
IX	3531	4070	40839	44430
X	4348		52846	
XI	4045		48443	
XII	2734		39532	
RAZEM	38998		517900	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1312	1581	3,48	3,71	6,40	6,58	7,08	7,33
II	1339	1562	3,78	3,92	6,56	6,63	7,42	7,29
III	1339	1564	3,77	4,02	6,57	6,72	7,49	7,67
IV	1386	1540	3,79	3,88	6,61	6,54	7,52	7,66
V	1438	1540	3,84	3,99	6,61	6,88	7,60	7,64
VI	1469	1522	4,01	4,05	6,91	6,99	8,01	7,85
VII	1508	1512	4,14	4,25	7,15	7,01	7,89	8,08
VIII	1493	1458	4,07	4,18	7,13	7,02	7,85	7,96
IX	1574	1389	4,00	4,09	6,89	7,01	7,81	7,94
X	1554	1365	3,87	3,70	6,58	6,85	7,60	7,28
XI	1541		3,76	3,46	6,88	6,59	7,41	
XII	1560		3,65		6,43		7,20	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1363	1387	1630	4,93	5,86	5,57	7,17	9,01	8,39
II	1402	1400	1621	5,18	5,71	5,72	7,16	8,90	8,77
III	1438	1414	1630	5,28	5,67	5,69	7,78	8,54	9,42
IV	1454	1446	1622	5,71	5,43	5,71	9,15	8,94	8,46
V	1466	1502	1588	5,87	5,37	5,71	8,39	8,83	8,49
VI	1505	1546	1565	6,20	5,45	5,99	8,49	8,84	9,20
VII	1516	1583	1569	6,09	5,51	6,17	8,68	8,68	8,75
VIII	1478	1636	1549	6,07	5,38	6,22	8,82	8,35	8,68
IX	1438	1635	1497	5,82	5,30	6,24	9,09	8,33	9,17
X	1411	1628	1437	5,94	5,51	6,38	8,96	8,38	9,18
XI	1400	1592		6,01	5,67	6,13	9,15	8,64	9,20
XII	1383	1624		6,03	5,66		9,29	9,05	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	185,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	196,10
XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	195,00
XII	132,00	255,90	200,20	172,30	230,00	185,50	188,70	194,01
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,34	233,26	201,48	182,01	191,42

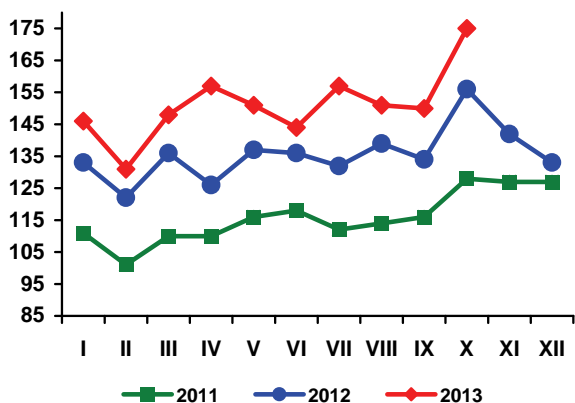
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

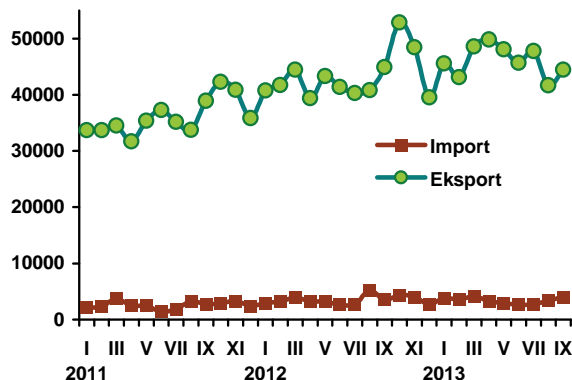
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1,45	1,50	1,53	0,21	0,21	0,20
II	1,50	1,48	1,44	0,20	0,20	0,19
III	1,51	1,50	-	0,21	0,20	-
IV	1,58	1,60		0,20	0,20	

Źródło: Dane GUS.

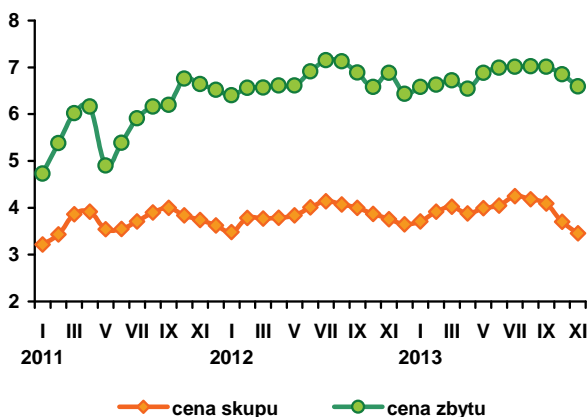
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

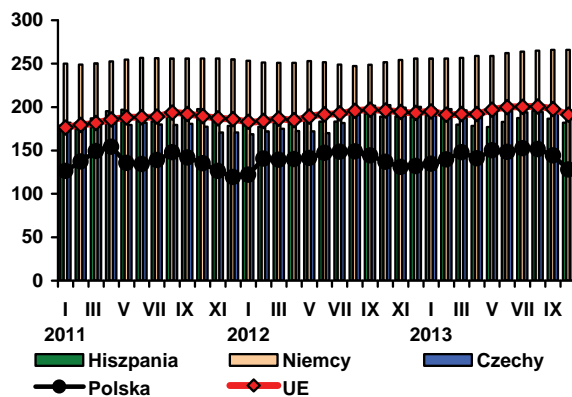
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Spadkowa tendencja cen na rynku jaj konsumpcyjnych utrzymywała się od stycznia do sierpnia bieżącego roku. Od września ceny jaj lekko wzrastają. W listopadzie średnia cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 32,22 zł za 100 sztuk i była o 2,2% wyższa niż w październiku i zbliżona do poziomu z listopada 2011 r. W relacji do wysokiego poziomu z 2012 r. ceny były niższe o 23,2%. W poszczególnych klasach wagowych dynamika cen była zróżnicowana. Najbardziej podrożały jaja małe, klasy S i M, odpowiednio: o 6,4% i 5,8%. Jaja duże, klasy L były droższe o 0,6%, a bardzo duże, klasy XL – o 1% tańsze. Jednak ich udział w rynku był niewielki. Biorąc pod uwagę cały okres jedenastu miesięcy, średnia cena jaj wszystkich klas wagowych była w 2013 r. o 20% niższa niż rok wcześniej, ale o 19% przewyższała poziom z analogicznego okresu 2011 r.

Od listopada 2012 r. do czerwca br. utrzymywała się ujemna dynamika cen skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu. W następnych miesiącach ceny tych jaj rosły, ale w listopadzie br. obniżyły się o 7% w porównaniu z poprzednim miesiącem i były o 28,5% niższe niż przed rokiem.

Opłacalność produkcji jaj średnio w okresie jedenastu miesięcy br. obniżała się w porównaniu z wysokim poziomem ubiegłorocznym. Ceny skupu jaj spadły o ok. 20% w porównaniu z 2012 rokiem, a ceny pasz przemysłowych wzrosły o 3%. Jednak w relacji do ana-

logicznego okresu 2011 r., opłacalność chowu kur niosek była wyższa. Pełnoporcjowe mieszanki pasz, które stanowią podstawowy element kosztów fermy, podrożały o ok. 10%, a ceny jaj były wyższe o 19%. Relacja cen jaj do cen paszy poprawiła się więc.

W okresie od stycznia do października br. średnie ceny detaliczne jaj kształtowały się na poziomie ok. 0,57 zł za sztukę i były o 6% niższe niż przed rokiem, ale o 25,8% przewyższały średni poziom z analogicznego okresu 2011 r. W październiku jaja w detalu kosztowały o 2% mniej niż we wrześniu i były o 12% tańsze niż na początku roku. Niewielki spadek cen detalicznych jaj nie powstrzymał spadkowej tendencji ich konsumpcji w gospodarstwach domowych. Według danych GUS, obniżyła się ona w drugim kwartale br. o 11% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem.

Spadek cen jaj w 2013 r., po silnym wzroście w roku 2012, obserwuje się we wszystkich państwach Unii Europejskiej. W październiku ceny sprzedaży jaj wyrażone w euro obniżyły się w relacji rok do roku w Polsce o 25%, w Holandii o 29%, w Czechach o 26%, we Francji o 31%, a w Niemczech o 30%. W Czechach ceny jaj spadły poniżej poziomu z października 2011 r.

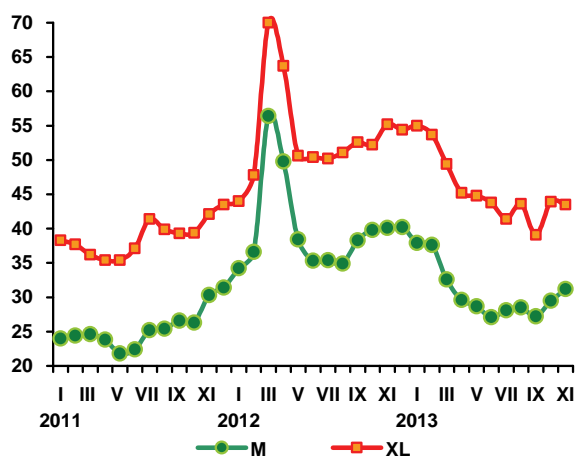
W październiku br. średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej były o 3,4% wyższe niż we wrześniu i o 20% niższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny wyrażone w euro wzrosły

w relacji do września o 4,2%, ale były o ok. 25% niższe niż dwa miesiące wcześniej. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych poprawiły się. W październiku br. 100 kg polskich jaj kosztowało w przeliczeniu na euro o 5,75 euro mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 0,66 euro więcej.

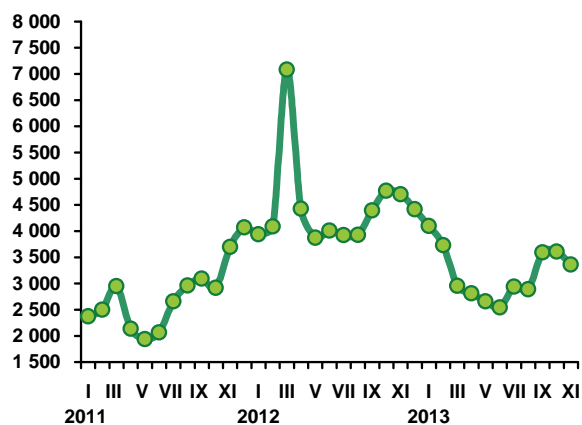
Według danych IERiGŻ-PIB (na podstawie CAAC), we wrześniu br. eksport jaj świeżych był o 37% większy niż przed rokiem, a prze-

tworów z jaj o 7,2% mniejszy. Import jaj spożywczych wzrósł w tym samym czasie o 90%, a przetworów z jaj o 1,7%. W całym okresie dziewięciu miesięcy 2013 r. eksport jaj świeżych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 11%, natomiast import o 40%. Eksport przetworów z jaj był o 9,6%, mniejszy niż w analogicznym okresie 2012 r., przy większym o 2% imporcie.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1571	2214	18270	18310	618	549	1261	2034
II	1264	1458	15220	14481	687	652	1465	1600
III	1184	1214	13103	15166	614	663	2380	1327
IV	896	1647	16919	17603	342	377	1516	1628
V	1143	1432	18275	17354	501	404	1941	1629
VI	1185	1889	16105	16368	505	475	1996	1746
VII	1223	1491	15949	19352	307	535	1908	1699
VIII	1162	1605	13619	19391	570	576	1861	1249
IX	1036	1974	13923	19099	460	468	1654	1535
X	1070		18915		552		2000	
XI	1408		15020		453		2051	
XII	1239		13751		316		1362	
RAZEM	14381		189069		5927		21395	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	44,00	55,00	35,60	41,40	34,20	37,90	26,10	30,00
II	47,80	53,70	40,20	39,10	36,60	37,60	30,60	29,20
III	70,00	49,40	60,70	37,00	56,40	32,60	49,30	25,60
IV	63,70	45,20	51,40	34,20	49,80	29,60	43,60	23,30
V	50,60	44,80	39,50	34,60	38,40	28,70	31,30	22,20
VI	50,40	43,80	37,40	31,50	35,30	27,10	27,10	18,60
VII	50,20	41,40	38,00	31,60	35,40	28,10	27,00	19,30
VIII	51,10	43,60	37,70	29,50	34,90	28,50	26,10	16,70
IX	52,60	39,10	39,30	32,80	38,30	27,20	29,60	20,60
X	52,20	43,90	41,30	32,30	39,80	29,50	32,70	20,40
XI	55,20	43,50	42,80	32,50	40,10	31,20	29,80	21,70
XII	54,40		42,80		40,20		29,80	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	122,93	101,59	106,88	102,60	103,00	128,68

Źródło: Dane MRiRW.

W Unii Europejskiej, od czerwca do września ceny jagniąt były wyższe niż w roku poprzednim, ale stopa ich wzrostu sukcesywnie malała i w listopadzie ponownie przekształca się w tendencję spadkową. W październiku przeciętna cena jagniąt wyniosła w UE-27 632 EUR/100 kg wagi poubojowej i była wyższa niż rok wcześniej o 0,5%, podczas gdy we wrześniu była wyższa od ubiegłorocznej o 2%, w sierpniu o 4%, a w lipcu i w czerwcu o prawie 5%. W listopadzie cena ta może wynieść około 594 EUR/100 kg wagi poubojowej i będzie o 7% niższa niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku.

Z punktu widzenia polskich producentów, sytuację może ratować wzrost cen jagniąt we Włoszech, które w porównaniu z analogicznymi miesiącami poprzedniego roku nadal rosną. W październiku przeciętna cena na tym rynku wyniosła 707 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 16,8% wyższa niż rok wcześniej. W listopadzie zarówno poziom tej ceny jak i stopa jej wzrostu w stosunku do roku ubiegłego mogą być podobne jak w październiku.

W przypadku cen owiec ciężkich, wzrosty i spadki występują naprzemiennie. W październiku, po dwóch

miesiącach spadku o 2%, ceny zaczęły rosnąć. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w UE-27 477 EUR/100 kg i była o 0,7% wyższa niż przed rokiem o tej porze. W listopadzie jej wzrost może być większy (4,5%) do około 472 EUR/100 g wagi poubojowej.

Na początku listopada Komisja Europejska przewidywała, że przeciętna cena jagniąt w 2013 r. wyniesie 579 EUR/100 kg wagi poubojowej, a cena owiec ciężkich 491 EUR/100 kg. Gdyby te ceny miały okazać się rzeczywistymi, to w grudniu cena jagniąt powinna być niższa od ubiegłorocznej o około 10%, a cena owiec ciężkich wyższa o około 7%. Dla polskich producentów oznaczałoby to duży spadek grudniowych cen. Szansą wzrostu ich wzrostu byłby duży ich wzrost na rynku włoskim lub wzrost kursu złotego względem euro.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013 ^{a)}	Zmiana w % 2013/2012
I półrocze	1054	770	740	96
II półrocze	595	690	660	96
Rok	1649	1460	1400	96

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2012	76,3	69,3	308,6	120,3	121,0	162,5	147,0	68,9	92,0	145,1	90,8	44,7	1508
2013	99,9	65,4	241,6	137,6	105,6	133,3	117,9	111,7	128,3	x	x	x	1000*
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,9	94,4	78,3	114,4	87,3	82,0	80,2	162,1	139,5	x	x	x	66,3
Import 2012	103,0	76,1	131,8	65,8	68,8	46,6	37,5	31,3	63,0	114,7	81,0	34,0	854
2013	83,8	14,5	63,3	110,7	60,4	64,3	63,1	66,6	113,0	x	x	x	800*
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,4	19,1	48,0	168,2	87,8	138,0	168,3	212,8	179,4	x	x	x	93,6

Uwaga: Dane za 2012 rok są danymi wstępnymi.*Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2011/2012	6,80	6,02	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18
2012/2013	6,97	5,83	8,97	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,5	96,8	93,3	80,9	84,3	89,3	84,7	94,2	84,8	103,5	86,1	108,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VIII 2012	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14
X	8,0	17,0	1,94	4,13
XI	7,7	16,4	1,87	3,97
XII	9,5	20,2	2,33	4,96
I 2013	8,4	17,8	2,02	4,31
II	7,7	16,3	1,84	3,91
III	8,0	16,9	1,70	4,08
IV	7,9	16,7	1,90	4,03
V	7,7	16,4	1,84	3,92
VI	7,8	16,9	1,81	3,93
VII	7,8	16,9	1,83	3,97
VIII	7,9	17,2	1,87	4,06
IX	7,5	16,0	1,82	3,88
X	7,5	16,0	1,79	3,81

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2011/12	45,32	45,16	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25
2012/13	51,25	51,66	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49	51,44
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,1	114,4	119,1	112,6	120,0	119,5	114,5	111,2	106,7	104,5	101,4	100,4

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2011/2012	691,3	602,2	583,4	583,9	596,0	568,9	554,4	581,6	609,6	636,0	628,2	636,6
2012/2013	620,2	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,8	631,6	594,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,7	98,9	93,0	92,2	91,9	98,6	104,8	104,8	104,1	102,0	100,5	93,4
Włochy												
2011/2012	594,7	602,1	604,5	605,5	607,2	605,1	603,7	603,7	604,1	604,5	605,6	608,1
2012/2013	610,8	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2	707,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,7	101,6	101,2	106,6	96,9	95,4	95,3	97,6	105,4	113,7	116,8	116,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2011/2012	501,9	517,9	512,5	524,1	535,9	514,1	499,3	500,8	505,3	491,9	473,1	462,5
2012/2013	458,2	433,6	432,2	485,8	519,0	538,2	533,2	517,0	496,4	482,7	476,6	483,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,3	83,7	84,3	92,7	96,8	104,7	106,8	103,2	98,2	98,1	100,7	104,5
Wielka Brytania												
2010/2011	527,0	529,6	524,3	537,7	551,9	528,6	516,8	522,3	522,6	490,4	446,9	432,2
2011/2012	425,2	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	457,4	472,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,7	75,1	78,5	92,1	97,7	108,8	110,4	101,2	92,6	94,1	102,3	109,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2011/2012 NZD/szt. 15 kg	88,36	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29
2012/2013 NZD/szt. 15 kg	59,53	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20	76,48
miesiąc roku poprzedniego = 100	67,4	77,2	77,0	78,9	80,4	88,91	98,2	105,1	106,8	104,3	108,0	112,0

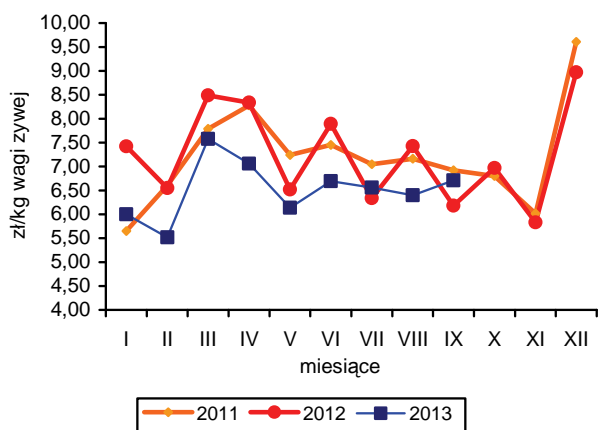
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

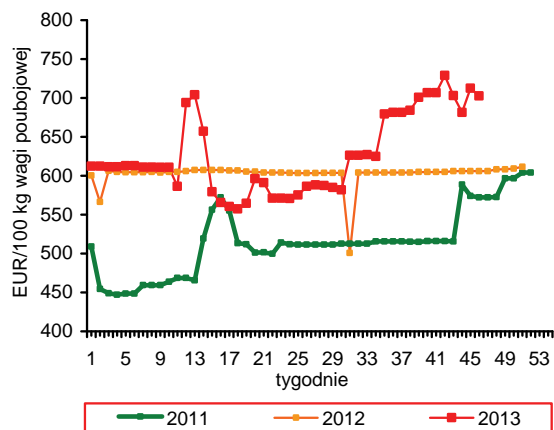
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2011/2012 AUD/100 kg cwe	512	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324
2012/2013 AUD/100 kg cwe	331	346	380	433	408	443	471	497	453	439	403	395
miesiąc roku poprzedniego = 100	64,6	73,8	80,0	90,6	92,5	103,7	115,2	116,7	108,9	109,0	105,5	121,9

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

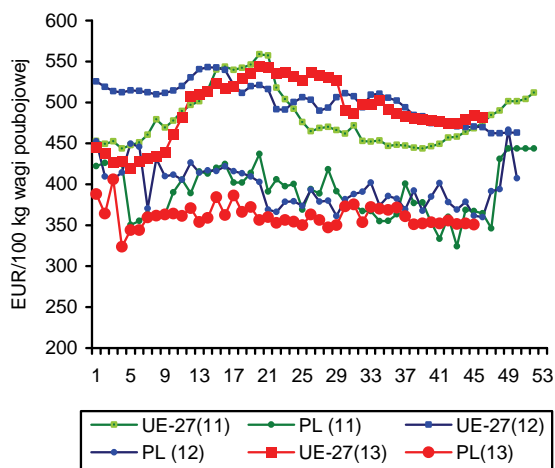
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

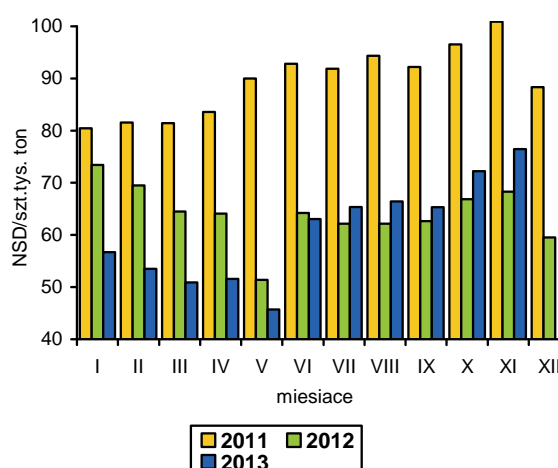
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

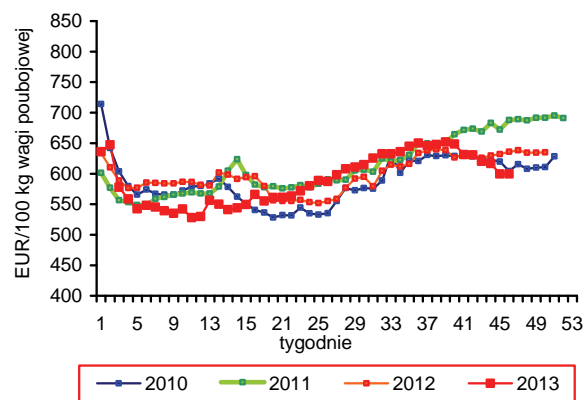
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

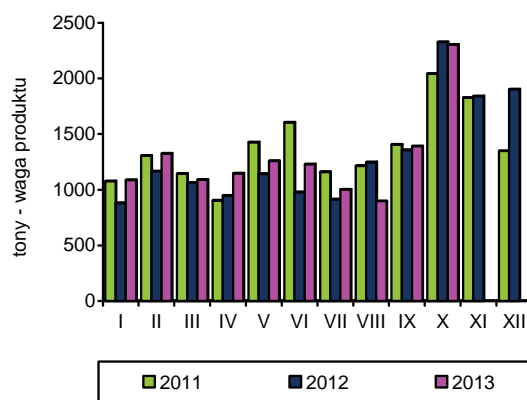
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W październiku 2013 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 2,1 tys. ton i były o 73,6% niższe niż w analogicznym miesiącu roku ubiegłego. Brak możliwości połowów szprotów oraz śledzi stada centralnego powoduje, że rybacy koncentrują się tylko na połowach storni oraz dorszy, ale również one są niższe niż przed rokiem. Wykorzystanie kwoty połowowej dorszy w końcu października wyniosło zaledwie 40%. W wyładunkach ryb bałtyckich praktycznie nie występują łososi, w przypadku których wykorzystanie limitu jest jeszcze niższe i wynosi 34%. Sytuacja w rybołówstwie bałtyckim spowodowała konieczność zmiany zasad zarządzania ogólnymi kwotami połowowymi. W celu lepszego wykorzystania limitu dorszy proponuje się zwiększenie możliwości połowowych przez większe statki. Natomiast statki połowiąjące szproty mają być podzielone na trzy grupy wielkości, którym będzie przysługiwać 5, 15, i 85% kwoty ogółem oraz zróżnicowany klucz podziału limitów w ramach poszczególnych grup statków.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w średnich i dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w okresie trzech kwartałów 2013 r. 287,8 tys. ton i była o 14,4% większa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W porównaniu z miesiącami poprzednimi dynamika wzrostu wolumenu produkcji maleje na skutek braku surowców rybnych pochodzących z połowów krajowych z przeznaczeniem do mrożenia (szproty, śledzie), jednak nadal jest to grupa produktów, która charakteryzuje się największym wzrostem (o 91% do 53,4 tys. ton). Produkcja wędzonych łososi zwiększyła się w okresie styczeń-wrzesień br. o 11,7% do 39,8 tys. ton, a pozostałych ryb wędzonych o 2% do 15,4 tys. ton. Nieznacznie zmalała produkcja największej grupy krajowego przetwórstwa - przetworów i konserw ze śledzi (o 1,5% do 67,7 tys. ton), głównie pod wpływem znacznego spadku popytu krajowego, którego nie zrekomensował wzrost eksportu. Utrzymuje się wysokie tempo wzrostu produkcji przetworów i konserw z łososi (o 37% do 6,6 tys. ton), zrównując się wolumenem z grupą przetworów z makreli (spadek o 6,3%). Dynamika wzrostu produkcji dużych zakładów sektora przetwórstwa ryb może wynieść w całym roku ok. 10% i osiągnąć poziom ok. 390 tys. ton.

Wywóz trzech największych grup towarowych polskiego eksportu rybnego (filetów ryb wędzonych oraz przetworów i konserw) zwiększył się w okresie styczeń-

-wrzesień 2013 r. o 5,3% do 164 tys. ton. Wyższa była dynamika wzrostu wartości tego eksportu, która wyniosła 9,3% (3,61 mld zł). Udział tych produktów w strukturze wartościowej eksportu wyniósł 88,7% i był o 2,0 pkt. proc. niższy niż przed rokiem. Wzrost eksportu odnotowano przede wszystkim w grupie ryb wędzonych (odpowiednio o 21% w ujęciu ilościowym i o 35% wartościowym), przy stabilnym wywozie przetworów i konserw. W eksporcie ogółem dominują łososi, śledzie i dorsze, które w okresie trzech kwartałów stanowiły 66% jego wartości. Import ryb, przetworów rybnych i owoców morza zwiększył się w okresie trzech kwartałów 2013 r. o 9,5% i wyniósł 345,8 tys. ton. Sprzyjały temu niższe ceny wielu gatunków ryb i wzrost popytu krajowego. Więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego sprowadziliśmy m.in. makreli (o 35%), mintajów (o 23%), tilapii (o 32%) i tuńczyków (o 16%). Drożące łososi spowodowały, że wydatki na zakup ryb ogółem zwiększyły się w analizowanym okresie o ponad 20% do 3,55 mld zł i były o 0,19 mld zł wyższe od wpływów z eksportu (4,07 mld zł).

Ceny detaliczne ryb, przetworów rybnych i owoców morza pozostały w październiku br. na poziomie notowanym we wrześniu, przy czym nieznacznie potaniały (o 0,12%) produkty nieprzetworzone, a wzrosły średnie ceny przetworów i konserw (o 0,22%). Mimo ograniczenia wysokiego tempa wzrostu cen ryby nadal należą do szybciej drożących grup żywności. Od początku roku ryby podrożały średnio o 1,7% (październik 2013 r. do grudnia 2012 r.), podczas gdy ceny żywności wraz z napojami bezalkoholowymi wzrosły w tym czasie o 0,6%. Spośród produktów, których ceny analizowane są przez GUS najbardziej w okresie 10 miesięcy podrożały dzwonka z łososi (o 8,3%), konserwowane tuńczyki (o 7,9%) oraz paprykarz szczeciński (o 5,3%). Natomiast mniej konsumenci płacili za kawior (o 3,6%), mrożone filety z pang (o 2,8%), płaty ze śledzi (o 1,4%) oraz paluszki karbowe (o 1,0%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2012 IX	116	3 377	693	701	412	5 299	1 852	18
X	408	4 964	1 364	742	400	7 878	1 801	84
XI	3 611	837	2 129	894	186	7 657	3 817	431
XII	3 487	952	2 426	509	90	7 464	2 222	2 166
2013 ^a I	6 609	1 623	1 564	1 162	45	11 003	3 284	865
II	11 780	1 234	970	1 758	31	15 773	3 081	671
III	13 468	1 118	614	1 380	44	16 624	1 296	161
IV	27 775	3 631	1 116	959	398	33 879	3 529	246
V	21 230	1 371	901	653	796	24 951	3 800	360
VI	80	1 789	1 167	951	718	4 705	260	-
VII	41	5 280	209	1 115	681	7 326	875	2
VIII	-	5 427	150	744	533	6 854	440	4
IX	-	975	598	837	89	2 499	400	2
X	-	174	1 079	742	81	2 079	1 421	5
Wskaźnik zmian (%)								
X 2013 X 2012	x	3,5	79,1	100,0	20,3	26,4	78,9	6,0
I-X 2013 I-X 2012	144,6	89,3	81,3	118,6	69,4	119,4	59,5	72,2

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2012 VIII	290	4 257	5 986	14 466	7 406	797	559	24 999
IX	612	4 408	6 565	15 735	7 500	1122	846	27 320
X	739	5 799	8 329	19 429	10 115	1 248	883	34 296
XI	761	5 860	9 744	19 443	10 420	1 314	792	35 808
XII	555	4 458	10 595	17 076	10 145	1 021	645	32 684
2013 I	798	5 689	7 473	17 311	8 997	1 185	820	31 271
II	758	6 884	7 526	17 410	9 035	1 429	880	32 578
III	921	13 408	9 856	18 222	9 263	1 462	868	42 407
IV	630	27 517	6 602	14 615	6 415	1 057	649	49 364
V	669	11 338	6 512	13 644	6 345	1 004	787	32 163
VI	726	7 147	5 645	13 473	5 790	1 013	604	26 991
VII	255	2 459	6 017	13 313	6 977	943	934	22 044
VIII	475	3 417	5 808	13 718	6 583	703	532	23 418
IX	440	3 540	6 869	16 757	8 303	1 094	745	27 606
Wskaźnik zmian (%)								
IX 2013 IX 2012	71,9	80,3	104,6	106,5	110,7	97,5	88,1	101,0
I-IX 2013 I-IX 2012	102,2	152,1	108,9	102,3	98,5	109,5	93,7	114,4

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2012 VIII	25,6	8,6	3,9	3,2	5,6	31,8	13,1	4,5	2,0	9,2
IX	26,2	9,0	5,1	3,4	4,8	36,8	12,6	6,8	3,0	11,5
X	33,8	11,7	6,0	4,6	6,0	47,8	19,6	9,2	3,5	11,7
XI	33,8	10,8	6,4	5,2	4,9	55,7	24,4	8,9	3,5	15,0
XII	31,3	9,7	4,4	6,1	5,2	46,1	17,9	6,5	3,1	14,9
2013 ^b I	35,0	11,2	4,9	4,3	8,5	48,0	17,8	11,3	3,8	12,1
II	35,7	9,3	4,8	3,9	8,7	42,4	15,2	9,7	3,7	10,3
III	42,7	9,7	5,6	5,4	11,2	43,5	14,5	9,4	5,0	11,4
IV	47,6	9,9	5,4	3,8	11,9	36,2	11,9	7,9	2,8	10,9
V	43,3	8,7	4,9	4,1	13,1	33,4	11,2	5,3	2,8	10,7
VI	25,0	8,6	5,4	3,4	4,8	29,8	10,6	5,1	2,7	8,5
VII	28,4	8,9	4,0	3,8	7,0	33,2	11,7	5,7	2,8	10,0
VIII ^c	22,1	8,9	3,4	3,7	2,0	37,9	16,4	6,6	2,8	9,2
IX ^c	22,8	9,8	4,4	3,9	1,8	41,4	16,4	7,6	3,9	10,6
Wskaźnik zmian (%)										
IX 2013 IX 2012	86,9	108,5	86,5	115,6	32,1	112,6	129,8	111,0	122,3	92,1
I-IX 2013 I-IX 2012	113,9	102,7	99,0	121,0	122,0	109,5	109,7	129,5	112,6	94,6

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makreła 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2012 VIII	7,69	7,65	6,35	6,30	6,26	7,43	7,08	11,94	15,76	16,42
IX	7,20	7,49	5,81	5,74	5,41	6,92	6,27	12,56	15,81	16,22
X	7,40	7,59	4,69	5,24	5,20	6,81	5,97	11,54	15,29	13,19
XI	7,68	7,54	4,79	5,94	5,18	5,81	6,04	11,30	15,83	14,52
XII	7,26	7,41	4,66	6,40	5,11	5,58	6,33	11,39	16,81	11,53
2013 ^a I	7,51	7,15	5,01	6,12	5,16	6,11	5,77	11,00	20,32	13,54
II	7,21	7,27	5,12	5,41	5,28	6,10	6,06	11,52	20,95	14,91
III	6,62	7,06	5,07	5,37	5,38	6,39	5,65	11,00	21,93	15,08
IV	6,85	7,07	5,15	5,58	6,32	6,31	6,10	12,01	24,12	14,44
V	6,47	6,50	5,09	6,30	6,12	7,58	5,98	11,71	24,72	15,25
VI	6,87	6,25	5,50	-	6,16	7,31	6,01	12,16	23,63	14,36
VII	6,30	5,87	5,64	5,23	5,63	6,85	6,39	12,16	23,99	14,40
VIII	6,02	5,03	5,03	-	5,25	6,93	5,66	11,98	21,95	14,88
IX	5,76	5,72	5,77	6,20	5,51	6,90	5,62	12,12	18,24	13,51
Wskaźnik zmian (%)										
IX 2013 IX 2012	78,9	83,4	82,5	85,3	87,0	94,3	81,5	93,8	139,9	98,1
I-IX 2013 I-IX 2012	80,0	76,3	99,4	108,1	101,8	99,6	89,7	96,5	115,4	83,3

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2012 VIII	13,17	24,21	19,62	16,29	39,78	42,65	53,82	-	1,23
IX	13,18	23,12	18,21	17,19	40,80	43,99	47,52	3,17	1,36
X	12,98	21,96	20,47	20,38	39,78	43,87	46,53	-	1,31
XI	13,10	19,49	20,23	18,91	41,56	45,97	48,85	-	1,27
XII	13,03	25,83	20,51	18,51	42,70	45,08	49,55	-	1,35
2013 ^a I	12,20	21,02	20,34	17,01	45,57	43,76	37,28	3,38	b.d.
II	12,65	18,21	20,95	16,59	46,33	41,35	44,03	3,43	b.d.
III	11,85	20,50	21,16	18,90	46,86	44,41	50,55	3,32	b.d.
IV	11,65	19,06	20,53	19,58	47,40	43,01	54,48	3,26	b.d.
V	11,71	21,03	20,71	17,99	48,40	44,94	55,88	3,26	b.d.
VI	12,29	19,64	21,29	17,78	50,82	45,60	50,73	3,06	-
VII	9,55	19,29	21,11	18,00	54,86	44,88	52,26	3,88	-
VIII	10,31	24,46	22,15	19,71	49,35	44,34	66,79	3,17	-
IX	9,11	19,72	20,27	19,35	50,95	45,60	50,82	2,88	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	85,1	86,2	107,2	93,7	114,1	99,3	107,0	97,0	x
<u>I-IX 2013</u> <u>I-IX 2012</u>	69,1	85,3	111,3	112,6	124,9	103,7	106,9	91,0	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2012 IX	11,32	-	12,22	56%	14,07	65%	9,49	-	9,41	74%	12,71	78%
X	11,46	-	12,33	56%	13,56	63%	9,00	-	9,35	74%	12,67	78%
XI	10,72	-	12,25	56%	13,56	63%	8,92	-	9,29	73%	12,48	77%
XII	10,61	-	12,30	56%	13,57	63%	8,91	-	9,31	73%	12,53	77%
2013 I	10,75	-	12,30	56%	13,58	63%	8,99	-	9,37	73%	12,15	75%
II	10,80	-	12,37	56%	13,58	63%	8,45	-	9,44	73%	12,12	75%
III	10,75	-	12,54	57%	13,59	62%	8,55	-	9,42	73%	12,11	75%
IV	10,71	-	12,47	57%	13,58	62%	8,59	-	9,54	74%	12,31	76%
V	10,79	-	12,45	56%	14,05	65%	8,64	-	9,62	75%	12,34	77%
VI	11,26	-	12,56	57%	13,96	64%	8,72	-	9,68	75%	12,25	76%
VII	10,99	-	12,35	56%	14,57	67%	8,63	-	9,76	75%	12,30	77%
VIII	10,94	-	12,30	56%	14,47	66%	8,63	-	9,78	75%	12,21	76%
IX	10,91	-	12,58	57%	14,57	66%	8,70	-	9,79	75%	12,16	76%
X	11,01	-	13,19	60%	14,56	66%	8,90	-	9,78	75%	11,81	74%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	96,1	x	107,0	x	107,4	x	98,9	x	104,6	x	93,2	x
<u>I-X 2013</u> <u>I-X 2012</u>	94,2	x	101,6	x	100,1	x	93,0	x	104,8	x	95,3	x

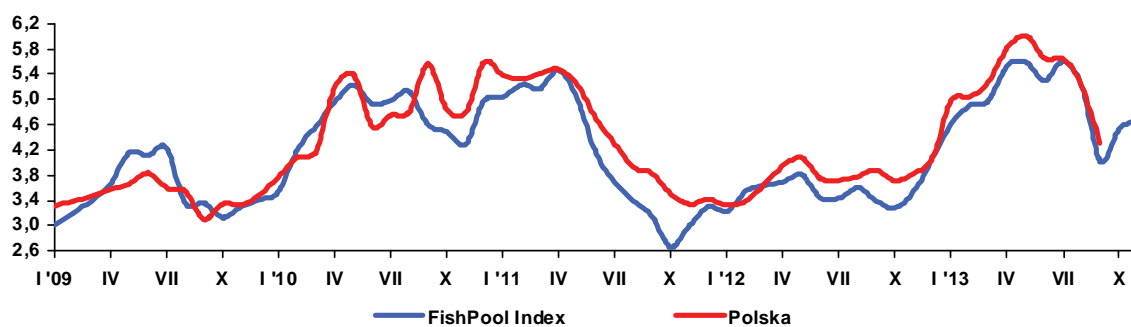
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

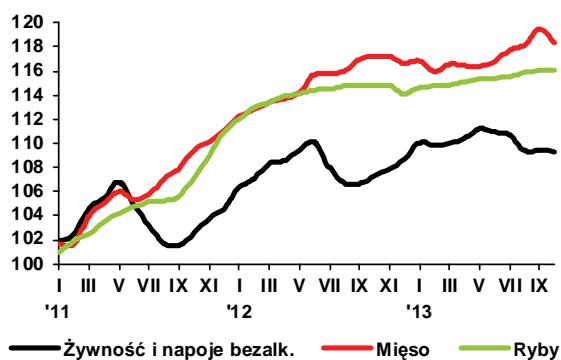
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2012 IX	21,51	13,73	27,03	74,90	32,17	17,61	20,35	25,94	30,76	16,25	-
X	21,56	13,69	26,98	74,80	32,20	17,46	20,68	26,31	31,29	16,21	15,40
XI	21,53	13,57	26,87	74,90	32,16	17,09	20,75	26,44	31,59	16,27	15,43
XII	21,55	13,44	26,61	74,10	31,96	16,68	20,43	26,75	31,88	16,22	14,16
2013I	21,60	13,42	26,90	74,70	32,07	16,68	20,83	27,06	32,24	16,21	14,56
II	21,63	13,39	26,66	74,60	31,79	16,54	20,65	27,25	32,47	16,15	14,59
III	21,77	13,31	26,54	74,10	31,81	16,35	20,53	27,50	32,82	16,17	14,96
IV	21,82	13,25	26,58	74,00	31,78	16,36	20,77	27,31	33,18	16,15	14,98
V	21,73	13,26	26,52	74,80	31,93	16,39	20,90	27,62	33,18	16,11	-
VI	21,81	13,21	26,48	75,40	31,84	16,34	20,93	27,69	33,23	16,10	-
VII	21,82	13,16	26,54	76,10	31,75	16,38	21,07	27,25	33,18	16,06	-
VIII	21,91	13,24	26,72	77,00	31,65	16,37	21,12	27,37	33,76	16,06	-
IX	22,02	13,16	26,84	77,30	32,15	16,49	21,15	27,37	33,88	16,04	-
X	22,08	13,07	26,72	76,20	32,08	16,82	21,32	27,62	34,41	15,99	14,80
Wskaźnik zmian (%)											
$\frac{X\ 2013}{X\ 2012}$	102,4	95,5	99,0	101,9	99,6	96,3	103,1	105,0	110,0	98,6	96,1
$\frac{I-X\ 2013}{I-X\ 2012}$	102,0	96,7	99,6	99,9	99,3	92,7	104,6	110,6	112,8	100,8	96,7

Źródło: Dane GUS.

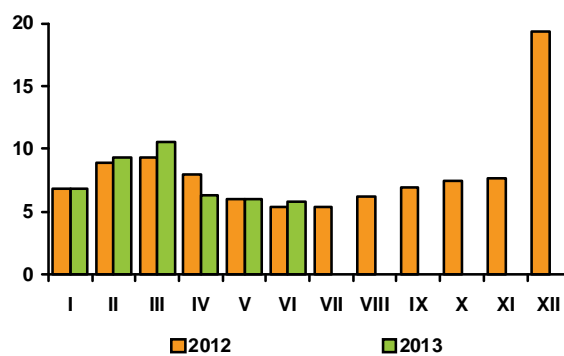
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

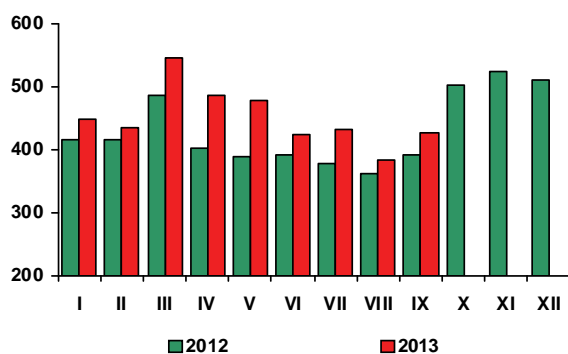
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

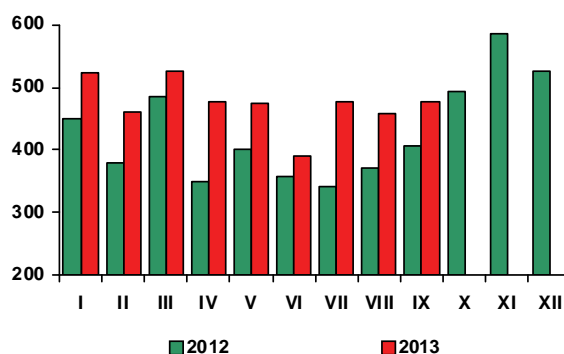
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych po stabilizacji we wrześniu br., w październiku obniżyły się o 0,1% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Zmalały głównie ceny detaliczne towarów żywnościowych, podczas gdy ceny napojów bezalkoholowych nie uległy zmianie. Spadek cen żywności w październiku był zjawiskiem nietypowym, nienotowanym w całym okresie transformacji. Można przy puszczać, że był on efektem wzrostu krajowej produkcji i podaży większości podstawowych grup produktów spożywczych, spowolnienia dynamiki eksportu oraz utrzymującej się spadkowej tendencji cen żywności na rynkach światowych. Z danych GUS wynika, że w bieżącym roku z kwartału na kwartał zwiększały się dostawy wszystkich artykułów żywnościowych na zaopatrzenie rynku wewnętrznego, z wyjątkiem mąki żytniej, cukierków i makaronów.

Zmiany cen poszczególnych grup produktów spożywczych w październiku br. były różnokierunkowe. Spadły ceny owoców (o 5,0%, w tym jabłek o 12,2%, cytrusów o 10,4%, a bananów o 3,1%), mięsa i przetworów mięsnych (przeciętnie o 1,0%, w tym drobiu o 5,0%, a wieprzowiny o 1,1%), cukru (o 1,2%), olejów roślinnych (o 0,6%) i jaj (o 0,4%). Wzrosły natomiast ceny warzyw (o 3,9%), mleka spożywczego pitnego (o 1,8%), serów dojrzewających (o 1,6%) i masła (o 1,2%). W niewielkim stopniu podrożały wędliny (o 0,3%), margaryny i ryż (po 0,2%), sery twarogowe (o 0,3%) oraz makarony i tłuszcze wieprzowe (po 0,1%). Na poziomie obserwowanym przed miesiącem utrzymały się ceny pieczywa i ryb.

W październiku 2013 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 1,9% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem, w tym żywności o 2,2% wyższe, przy spadku cen napojów bezalkoholowych o 0,5%. O wzroście cen żywności zdecydował wydatny wzrost cen warzyw (o 17,8%), tłuszczów jadalnych (o 4,1%) i artykułów mleczarskich o 4,0%). W grupie warzyw najbardziej, bo o 96,6% podrożały ziemniaki. Ceny warzyw świeżych wzrosły przeciętnie o 11,0%, w tym: buraków o 40,0%, cebuli o 30,5%, kapusty o 30,0%, kalafiorowatych o 20,1%, ogórków o 13,1%, a marchwi o 9,0%. Tańsze w październiku br. niż rok wcześniej były tylko pomidory (o 6,6%). Spośród tłuszczów istotnie podrożało masło (o 11,1%), przy wzroście cen olejów o 0,6% i margaryny o 0,3% oraz spadku cen pozostałych tłuszczów zwierzęcych, tj. smalcu i słoniny (o 0,4%). Więcej niż przed rokiem konsumenci musieli zapłacić także za sery dojrzewające (o 5,6%), mleko spożywcze (o 5,4%) i twarogi (o 1,1%). Wzrost cen ryb wyniósł 1,1%, a mięsa i przetworów mięsnych 0,9%, w tym wędlin 2,0%, mięsa wieprzowego 0,5%, a wołowego o 0,2%. Niższe niż przed rokiem były ceny drobiu (o 1,8%). Ceny pieczywa i produktów zbożowych zwiększyły się w porównywalnych okresach o 0,6%, w tym półproduktów mącznych o 3,1%, płatków o 2,8%, makaronów o 1,6%, mąki o 1,4%, a pieczywa o 0,1%, przy spadku cen ryżu (o 0,9%). Nieznacznie, bo o 0,1% wzrosły ceny miodu i wyrobów cukierniczych, z wyjątkiem czekolady, której ceny obniżyły się o 1,6%. W październiku br. tańsze niż przed rokiem były jaja (o 10,4%), cukier (o 13,9%) i owoce (o 0,8%). Spośród owoców potaniały głównie cytrusy (o 3,4%) i banany (o 7,1%), a podrożały jabłka (o 14,9%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń–październik 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. wyniósł 2,1%. Przeciętny poziom cen warzyw podniósł się o 10,1% (w tym ziemniaków o 42,3%), owoców o 2,6%, a mięsa i przetworów mięsnych o 2,1%. Średni poziom cen mięsa wołowego wzrósł o 2,8%, wędlin o 3,0%, a mięsa wieprzowego i drobiowego odpowiednio o 1,0% i 0,5%. Ceny tłuszczów jadalnych zwiększyły się przeciętnie o 1,9%, artykułów mleczarskich o 1,8%, a pieczywa i produktów zbożowych oraz ryb i przetworów rybnych po 1,2%. Spośród artykułów mleczarskich istotnie podrożało mleko w proszku (o 8,3%), śmietana (o 2,9%), sery dojrzewające (o 2,1%) i mleko spożywcze (o 1,5%). W niewielkim stopniu wzrosły ceny twarogów (o 0,5%) i jogurtów (o 0,2%). O wzroście cen produktów zbożowych zdecydował wzrost cen płatków (o 2,9%), mąki (o 2,2%), makaronów (o 2,0%), półproduktów mącznych (o 1,9%) i wyrobów ciastkarskich (o 1,8%). W grupie tłuszczów najsilniej zwiększały ceny masła (o 3,0%) i tłuszczów wieprzowych (o 2,5%). Średni poziom cen olejów zwiększył się o 1,9%, a margaryny o 0,3%. W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy br. niższe niż przed rokiem były natomiast ceny cukru (o 6,6%) i jaj (o 5,7%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń–październik 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku (2,1%), był wyższy od stopy inflacji (0,9%). Bardziej niż żywność podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,5%), towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (2,6%) oraz usługi restauracyjne i hotelarskie (2,3%). Mniejszy, niż cen żywności, był wzrost cen towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania, przy znaczącym wzroście opłat za wywóz śmieci, usługi kanalizacyjne

Krystyna
Świetlik

Paweł
Wyrzykowski

i zaopatrywanie w wodę. Spadły ceny nośników energii, odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z łącznością i transportem, w tym paliw do prywatnych środków transportu.

Zwyżka cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń–październik 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. (2,1%), była mniejsza od wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw (2,8%). Wzrosła siła nabywczą płac mierzona możliwością kupna za nie większości artykułów żywnościowych, w tym m.in.: pieczywa i produktów zbożowych, mięsa wieprzowego i drobiowego, ryb i przetworów rybnych, artykułów mleczarskich, jaj, margaryny, olejów, jabłek, bananów oraz cukru i wyrobów cukierniczych. Mniej za przeciętną płacę konsumenci mogli nabyć wędlin, owoców cytrusowych, warzyw i ziemniaków, a tyle samo – mięsa wołowego. W wyniku szybszego wzrostu przeciętnych nominalnych emerytur i rent niż wynagrodzeń (w okresie styczeń – październik 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., przeciętne miesięczne nominalne emerytury i renty pracownicze brutto zwiększyły się o 5,5%, a emerytury i renty rolników indywidualnych o 6,4 %) poprawiły się możliwości nabywcze żywności w grupach ludności utrzymującej się ze świadczeń społecznych. Wpłynęło to na podtrzymanie dodatniej dynamiki popytu na żywność, notowanej w poprzednich miesiącach.

W październiku 2013 r. **sprzedaż detaliczna żywności**, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 2,9% wyższa niż w październiku 2012 r., wobec wzrostu o 0,7% we wrześniu br. W okresie styczeń – październik br. była ona o 0,1% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Dane GUS o sprzedaży detalicznej w październiku br. wskazują na stopniowe utrwalenie oznak ożywienia gospodarczego i potwierdzają oczekiwane ożywienie w zakresie konsumpcji. Realny wzrost wynagrodzeń i dochodów ze świadczeń społecznych przekłada się na skłonność do zakupów w gospodarstwach domowych. Z badań koniunktury konsumenckiej przeprowadzonych w listopadzie br. przez GUS i NBP wynika, że bieżące nastroje konsumenckie pozostały na podobnym poziomie, jak w ubiegłym miesiącu. Poprawił się natomiast (o 1,0 pkt. proc.) wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej, syntetycznie opisujący oczekiwane w najbliższych miesiącach tendencje w rozwoju konsumpcji indywidualnej.

Według metodologii Eurostat-u w październiku 2013 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE-28 0,9%, a w strefie euro i w Polsce po 0,7%. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy od stopy inflacji i wyniósł w UE-28 1,6%, w strefie euro 1,4%, a w Polsce 1,8%. Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały najbardziej w Wielkiej Brytanii (o 3,9%), Finlandii (o 3,8%), Niemczech (o 3,4%) i Austrii (o 3,3%), a potaniały w Rumunii (o 1,2%), Grecji (o 0,3%) Danii (o 0,2%) i Francji (o 0,1%).

Według FAO w październiku 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, przeciętne światowe ceny żywności wzrosły o 1,3%, głównie ze względu na wzrost cen cukru o 7,5% oraz olejów i pozostałych tłuszczów o 2,0%. Artykuły zbożowe podrożały o 0,8%, mięsne o 0,6% a mleczne o 0,2%.

W październiku 2013 r., przeciętny poziom światowych cen żywności był o 4,9% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zdecydował o tym spadek cen artykułów zbożowych o 22,7%, cukru o 8,1% oraz olejów i pozostałych tłuszczów o 6,9%. Wzrosły ceny artykułów mleczarskich (o 24,3%) i w nieznacznym stopniu – artykułów mięsnych o 0,1%.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2013 r.

Wyszczególnienie	X 2013			I-X 2013
	X 2012=100	XII 2012=100	IX 2013=100	I-X 2012=100
O G Ó Ł E M	100,8	100,7	100,2	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,9	100,6	99,9	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,6	103,6	100,1	103,5
Odzież i obuwie	95,2	95,9	103,5	95,1
Mieszkanie	101,8	101,7	100,2	101,7
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	102,1	102,0	100,2	101,9
w tym nośniki energii	98,6	98,4	100,2	99,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,1	100,1	100,9
Zdrowie	101,2	100,7	99,8	101,8
Transport	97,7	99,9	99,0	98,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	95,4	99,0	98,3	95,9
Łączność	92,8	92,9	102,8	92,4
Rekreacja i kultura	104,1	104,2	99,8	102,6
Edukacja	94,0	93,9	100,4	100,9
Restauracje i hotele	101,8	101,6	100,1	102,3
Inne towary i usługi	100,4	100,3	100,1	100,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2013 r.

Wyszczególnienie	X 2013			I-X 2013
	IX 2013=100	X 2012=100	XII 2012=100	I-X 2012=100
Żywność (bez napojów)	99,9	101,9	100,6	102,1
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	100,6	100,5	101,2
Pieczywo	100,0	100,1	100,1	100,6
Ryż	100,2	99,1	98,7	100,3
Makarony	100,1	101,6	100,5	102,0
Mięso i przetwory	99,0	100,9	101,4	102,1
Mięso wieprzowe	98,9	100,5	101,0	101,0
Mięso wołowe	99,9	100,2	99,6	102,8
Drób	95,0	98,2	102,5	100,5
Przetwory mięsne i wędliny	100,3	102,0	101,5	103,0
Ryby	100,0	101,1	101,7	101,2
Mleko, sery i jaja	100,8	101,8	101,2	100,6
Artykuły mleczarskie	101,0	104,0	103,5	101,8
Mleko	101,8	105,4	105,2	101,5
Sery twarogowe	100,3	101,1	101,2	100,5
Sery dojrzewające i topione	101,6	105,6	104,3	102,1
Jaja	99,6	89,6	88,8	94,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,4	104,1	103,4	101,9
Masło	101,2	111,1	108,6	103,0
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,1	99,6	98,7	102,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,2	100,3	101,3	100,3
Oleje roślinne	99,4	100,6	99,8	101,9
Owoce	95,0	99,2	99,9	102,6
Jabłka	87,8	114,9	115,5	98,0
Owoce cytrusowe	89,6	96,6	117,9	108,3
Banany	96,9	92,9	95,3	97,1
Warzywa	103,9	117,8	98,7	110,1
Ziemniaki	99,4	196,6	158,4	142,3
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,6	96,2	96,9	98,8
Cukier	98,8	86,1	87,0	93,4
Napoje bezalkoholowe	100,0	99,5	99,6	100,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9		
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0		
Mięso	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0		
Ryby	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0		
Mleko, sery, jaja	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8		
Tłuszcze	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4		
Owoce	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0		
Warzywa	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9		
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6		
Cukier	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,81	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2		
III. Średnia płaca ^a	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9		
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6		
Mięso	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9		
Ryby	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1		
Mleko, sery, jaja	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8		
Tłuszcze	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1		
Owoce	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2		
Warzywa	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8		
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5		
Cukier	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8		
III. Średnia płaca ^a	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1		

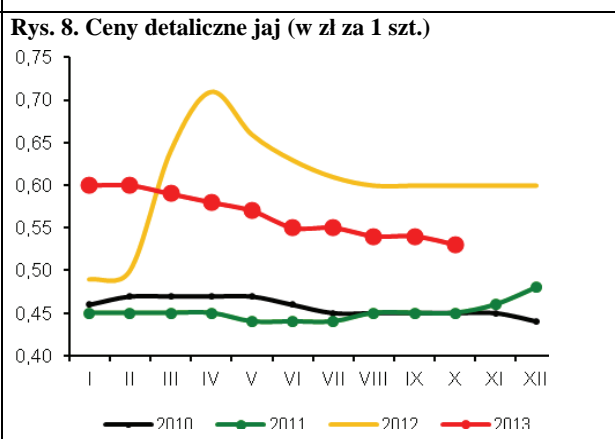
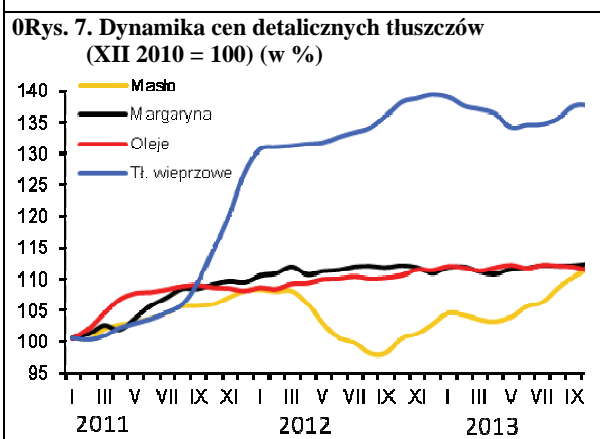
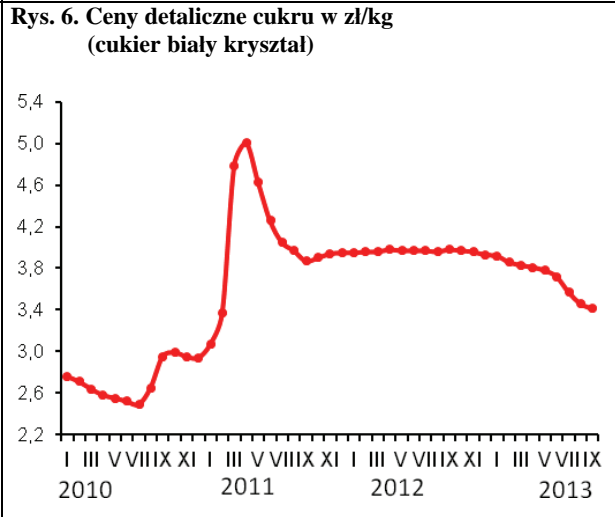
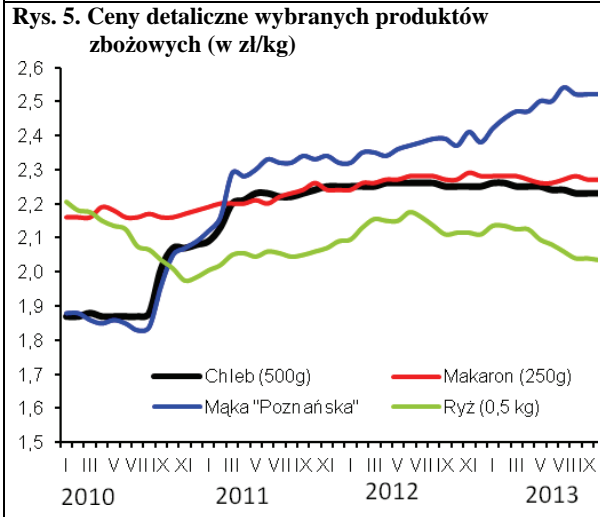
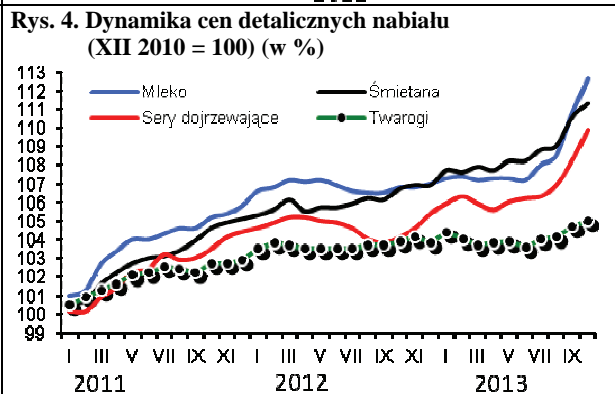
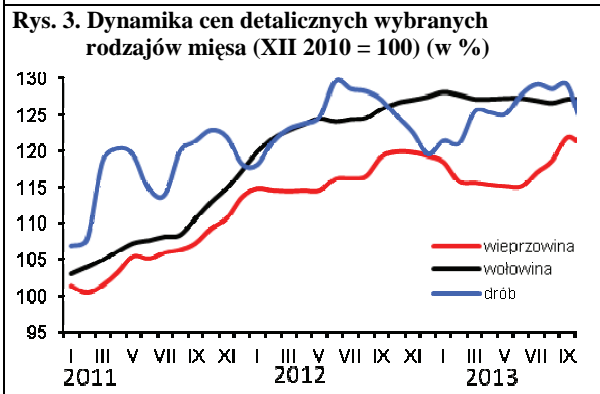
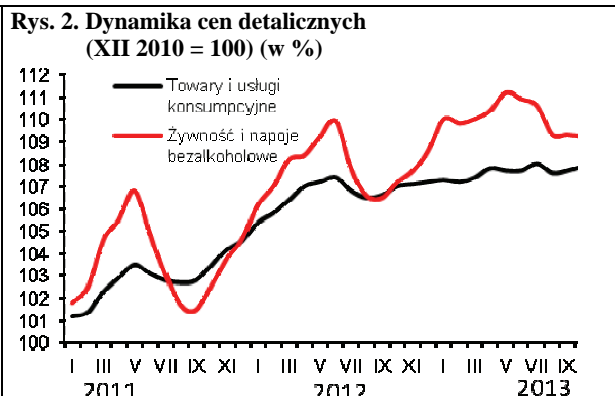
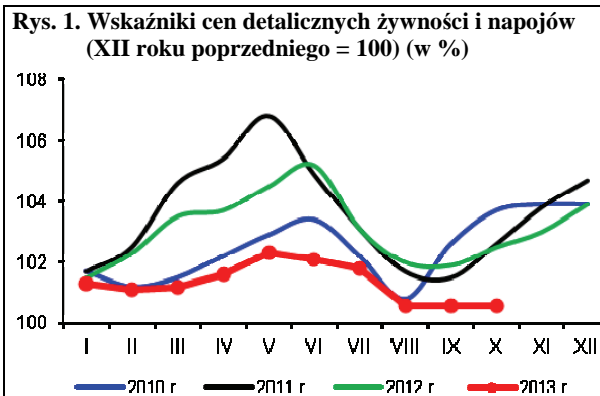
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2012 r. b – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23	4,23	4,24
	b	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07		
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,25
	b	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23		
Makaron – 250 g	a	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27	2,29	2,28
	b	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37	2,41	2,38
	b	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96	26,03	26,18
	b	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71	33,82	33,82
	b	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42		
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09	16,03	15,96
	b	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60	7,41	7,18
	b	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73	23,92	23,88
	b	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62		
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95	16,09	16,10
	b	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11		
Filety mrożone z morskiczka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56	21,53	21,55
	b	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08		
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76	2,75	2,73
	b	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89		
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22	1,22	1,01
	b	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76	12,80	12,76
	b	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42	19,50	19,87
	b	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68	5,69	5,70
	b	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
	b	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21	4,21	4,29
	b	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67		
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96	3,95	3,94
	b	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12		
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05	7,01	6,98
	b	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84		
Ślonina – 1 kg	a	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21	7,27	7,23
	b	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03		
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02	2,03	2,04
	b	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97	3,96	3,93
	b	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35		
Jabłka – 1 kg	a	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40	2,34	2,38
	b	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72		

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W październiku 2013 r. nastąpił sezonowy spadek popytu na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa. Wyraźnie potaniały nawozy mineralne, natomiast średnie ceny pozostałych środków produkcji pozostały praktycznie bez zmian. Wzrost cen zbóż przy niewielkiej zmienności cen środków produkcji dla rolnictwa spowodował poprawę ich wzajemnych relacji.

Sprzedż nawozów mineralnych wciąż była niewielka, co skutkowało dalszym spadkiem ich cen (średnio o 0,8%). Najbardziej obniżono cenę fosforanu amonu (o 1,4%) oraz nawozów azotowych: saletrzaku (o 1,3%), mocznika (o 1,2%) i saletry amonowej (o 1,1%). Ceny nawozów mineralnych w październiku 2013 r. r. były średnio o 2,5% niższe niż przed rokiem, przy czym najbardziej zmalała cena fosforanu amonu (o 5,9%), soli potasowej (o 5,7%) oraz saletrzaku (o 4,1%).

Obserwowany od lipca 2013 r. spadek cen nawozów mineralnych wynikał przede wszystkim z wyraźnego zmniejszenia popytu, na co wpływ miały niekorzystne relacje cen nawozów do zbóż. Niskie ceny zbóż powodują, że z jednej strony rolnicy mają mniej środków na zakup nawozów, a z drugiej są skłonni mniej wydawać na podstawowe środki produkcji z obawy przed utrzymaniem się niekorzystnych relacji cen nawozów do cen zbóż w przyszłości. Ponadto wyraźnie zmalały ceny nawozów i surowców do ich produkcji na rynkach światowych. Od połowy bieżącego roku wygasły ponadto cła antydumpingowe na saletrę amonową z Ukrainy, dzięki czemu jej ceny zmniejszyły się. Obniżkom cen nawozów mineralnych w Polsce sprzyjają również wysokie zapasy magazynowe które są wyraźnie wyższe niż rok temu o tej porze. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać dalszych obniżek cen nawozów mineralnych, ewentualnie ich stabilizacji w okresie zwiększonego popytu na początku przyszłego sezonu.

Malejące ceny nawozów mineralnych przy wzroście cen pszenicy (o ponad 4%) spowodowały, że poprawiły się ich wzajemne relacje. Na zakup 1 kg NPK należało w październiku przeznaczyć równowartość 5,7 kg pszenicy, tj. o 0,2 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 1,1 kg więcej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,4 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,2 kg pszenicy). Pogorszeniu uległy relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 dt NPK w październiku 2013 r. należało przeznaczyć 72 kg żywca wieprzowego, tj. o 2 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, ale tyle samo, co przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych zmalały w październiku aż o 8% i były o 0,5% niższe niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Światowe ceny nawozów mineralnych znajdują się od dwóch lat w trendzie malejącym, co sprzyja obniżkom cen na rynkach lokalnych, w tym również w Polsce. W październiku ceny nawozów mineralnych po raz kolejny zmalały, głównie z powodu zmniejszonego popytu w Chinach i Indiach w warunkach systematycznie rosnącej podaży. Na spadki cen nawozów potasowych wpływ miało ponadto osłabienie pozycji Rosji i Białorusi w eksporcie soli potasowej. Kraje te zerwały bowiem wieloletnią współpracę

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

przez co straciły korzystną pozycję w negocjacjach cenowych i przyczyniły się do zaostrzenia konkurencji na rynku. Średnie obniżki światowych cen nawozów wyniosły w październiku 2013 r. 3,8%¹, w tym sól potasowa² potaniała o 7,9%, superfosfat potrójny³ o 6,8%, fosforan amonu⁴ o 5,2%, a ceny mocznika⁵ podwyższono o 0,5%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym spadły o 27%. Superfosfat potaniał w tym czasie o 35%, fosforan amonu o 34%, mocznik o 24%, a sól potasowa o 19%. Malejące ceny fosforanu amonu i superfosfatu wpłynęły na obniżenie cen fosforytów (o 35%). W najbliższych miesiącach światowe ceny nawozów mineralnych nadal będą maleć, ale z coraz mniejszą dynamiką.

W październiku 2013 r. ceny pozostałych środków produkcji dla rolnictwa nie uległy większym zmianom. W relacji 12-miesięcznej maszyny rolnicze podrożały średnio o 5,3%, środki ochrony roślin o 2,6%, a ceny bezpośrednich nośników energii i materiałów budowlanych zmalały odpowiednio o 2,4 i 0,5%. Na światowych rynkach surowców energetycznych ceny zmalały średnio o 2,5%⁶, w tym ropa Brent potaniała o 3,1%. W ciągu 12 miesięcy ceny ropy Brent spadły o 3,5%, a gazu ziemnego⁷ i węgla kamiennego⁸ wzrosły odpowiednio o 3,6 i 1,2%.

- 1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy
- 2 Notowania fob Vancouver
- 3 Notowania fob Tunis
- 4 Notowania fob US Gulf
- 5 Notowania fob Yuzhnyy
- 6 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy
- 7 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy
- 8 Notowania fob Richards Bay

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		X 2012	XII 2012	X 2013	X 2013 IX 2013	X 2013 XII 2012	X 2013 X 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	132,08	132,28	126,72	98,7	95,8	95,9	6,16	0,79
Saletra amonowa 34%N	„	145,12	147,00	143,2	98,9	97,4	98,7	5,74	0,74
Mocznik 46%N	„	175,64	176,88	175,04	98,8	99,0	99,7	5,18	0,66
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	105,40	104,96	105,44	99,3	100,5	100,0	7,18	0,92
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	190,08	189,52	185,2	100,2	97,7	97,4	6,31	0,81
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	243,80	243,76	229,32	98,6	94,1	94,1	4,88	0,63
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	203,24	199,96	191,64	99,3	95,8	94,3	4,35	0,56
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	223,08	224,16	223,08	99,8	99,5	100,0	5,43	0,70
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	78,71	76,63	78,28	92,0	102,2	99,5	1,78	0,23

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		X 2012	XII 2012	X 2013	X 2013 IX 2013	X 2013 XII 2012	X 2013 X 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	42,08	42,20	43,68	99,9	103,5	103,8	59,49	7,62
Dursban 480 EC	1 l	51,75	51,66	52,13	99,9	100,9	100,7	71,00	9,10
Decis Mega 50 EW	250 ml	32,22	32,50	33,96	100,2	104,5	105,4	46,25	5,93
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	32,08	31,96	36,47	100,2	114,1	113,7	49,67	6,36
Gwarant 500 SC	1 l	59,00	58,83	56,53	99,8	96,1	95,8	77,00	9,87
Miedzian 50 WP	1,5 kg	62,09	62,12	63,35	100,0	102,0	102,0	86,28	11,06
Roundup	1 l	34,34	33,70	33,87	99,7	100,5	98,6	46,13	5,91
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,60	41,62	41,76	99,4	100,3	100,4	56,88	7,29
Fusilade Forte	1 l	124,57	124,35	128,48	101,9	103,3	103,1	174,99	22,42
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,84	17,66	17,97	100,0	101,8	100,7	24,48	3,14
Środek gryzoniobójczy	1 kg	31,73	31,62	32,95	100,2	104,2	103,8	44,88	5,75

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		X 2012	XII 2012	X 2013	X 2013 IX 2013	X 2013 XII 2012	X 2013 X 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	801,57	802,08	789,62	100,7	98,4	98,5	1075,48	137,80
Koks opałowy	t	1292,39	1276,52	1168,97	100,2	91,6	90,5	1592,17	204,01
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,85	5,53	5,53	97,4	100,0	94,5	7,53	0,97
Olej napędowy	1 l	5,76	5,64	5,59	98,4	99,1	97,0	7,61	0,98
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	4,16	3,98	3,91	98,2	98,2	94,0	5,33	0,68
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,73	2,74	2,52	104,1	92,0	92,3	3,43	0,44
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,75	34,70	34,63	99,8	99,8	99,7	47,17	6,04
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	16,83	16,92	17,26	100,4	102,0	102,6	23,51	3,01
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	14,57	14,69	15,12	100,5	102,9	103,8	20,59	2,64
Płyn do chłodnic „Petrygo”	1 l	12,13	12,23	12,3	99,8	100,6	101,4	16,75	2,15
Energia elektryczna	10 kWh	6,71	6,71	6,64	100,0	99,0	99,0	9,04	1,16

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		X 2012	XII 2012	X 2013	X 2013 IX 2013	X 2013 XII 2012	X 2013 X 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,88	22,84	22,64	100,1	99,1	99,0	30,84	3,95
Wapno	1 t	546,02	546,61	558,52	100,0	102,2	102,3	760,72	97,47
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	153,12	153,99	157,65	101,1	102,4	103,0	214,72	27,51
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3680,97	3665,56	3512,19	99,6	95,8	95,4	4783,70	612,95
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,69	13,74	13,79	100,2	100,4	100,7	18,78	2,41
Dwuteownik gruby	1 t	3803,83	3792,63	3629,29	99,5	95,7	95,4	4943,19	633,38
Blacha dachowa	1 m ²	30,99	30,75	30,1	100,4	97,9	97,1	41,00	5,25
Tynk „Atlas”	25 kg	51,86	51,72	51,54	99,7	99,7	99,4	70,20	8,99
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,19	1,19	1,17	100,0	98,3	98,3	1,59	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	705,71	701,53	700,24	100,1	99,8	99,2	953,75	122,21
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	730,22	728,32	718,95	99,9	98,7	98,5	979,23	125,47
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	85,36	84,68	85,02	100,7	100,4	99,6	115,80	14,84
Okno drewniane szklone	1 szt.	1702,85	1707,74	1734,93	100,1	101,6	101,9	2363,02	302,78
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1553,84	1557,80	1610,89	100,1	103,4	103,7	2194,08	281,13

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

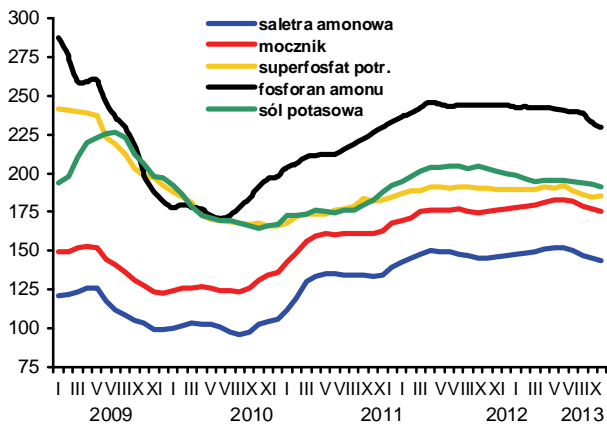
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	X 2012	XII 2012	X 2013	X 2013 IX 2013	X 2013 XII 2012	X 2013 X 2012	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	370996,7	373320,8	388216,2	100,3	104,0	104,6	5287,61	677,52
Kombajn do ziemniaków	76045,7	76058,6	77827,1	100,0	102,3	102,3	1060,03	135,82
Samochód dostawczy „Iveco”	99763,9	100008,3	99612,3	99,8	99,6	99,8	1356,75	173,84
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	43916,3	43876,2	46250,4	99,9	105,4	105,3	629,94	80,72
Siewnik zbożowy 27 redlic	20732,0	20962,2	21788,3	100,3	103,9	105,1	296,76	38,02
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	150649,4	151214,3	153292,4	100,9	101,4	101,8	2087,88	267,53
Ciągnik 90 kW	181296,0	182918,5	189454,4	99,9	103,6	104,5	2580,42	330,64
Przyczepa do ciągnika samowładowca	36456,6	36586,7	37331,6	100,0	102,0	102,4	508,47	65,15
Kopaczka elewatorowa	14582,3	14597,2	14748,7	100,1	101,0	101,1	200,88	25,74
Agregat uprawowy do siewnika	16626,0	16418,6	16496,4	99,6	100,5	99,2	224,68	28,79
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6844,3	6842,8	7010,1	100,7	102,4	102,4	95,48	12,23
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5908,5	5960,6	6032,2	99,8	101,2	102,1	82,16	10,53
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	44993,1	46031,4	47824,8	100,1	103,9	106,3	651,39	83,46
Opryskiwacz 400 l	3816,1	3807,3	4553,6	100,1	119,6	119,3	62,02	7,95
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5891,3	7555,2	7905,2	100,2	104,6	134,2	107,67	13,80
Rozsiewacz nawozów	1892,4	1901,5	1866,8	99,7	98,2	98,6	25,43	3,26
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	12660,7	13696,3	13860,6	100,0	101,2	109,5	188,78	24,19
Plug 4 skibowy	11310,4	11308,0	11596,8	99,7	102,6	102,5	157,95	20,24
Kultywator 2,1-2,8 m	3333,3	3359,7	3697,4	100,4	110,1	110,9	50,36	6,45
Dojarka 2 konwie ^a	8392,9	8392,9	8019,9	100,0	95,6	95,6	109,23	56,08
Dojarka z ruociągami ^a	39925,8	39925,8	42353,7	100,0	106,1	106,1	576,87	296,14
Schladzarka do mleka 500 l ^a	16863,0	16863,0	17348,5	100,0	102,9	102,9	236,29	121,30

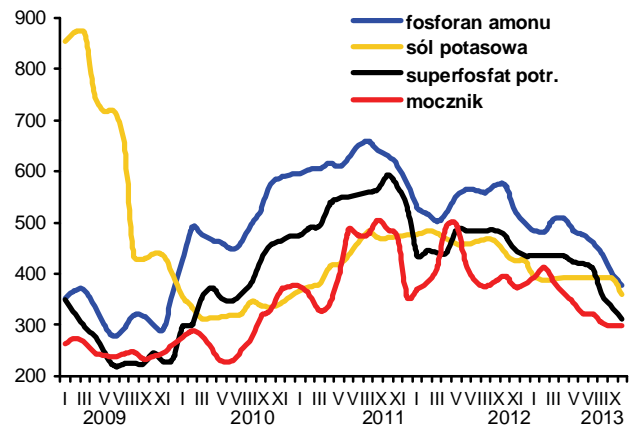
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

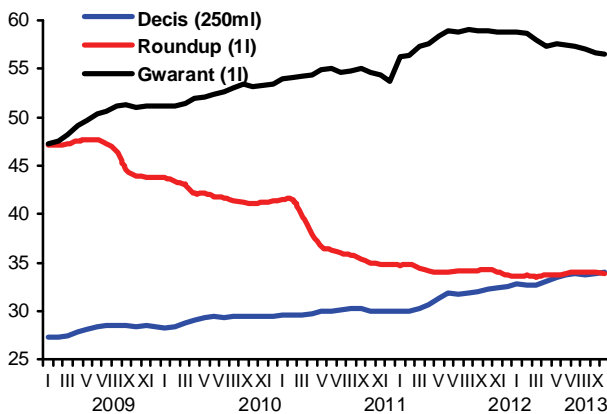
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

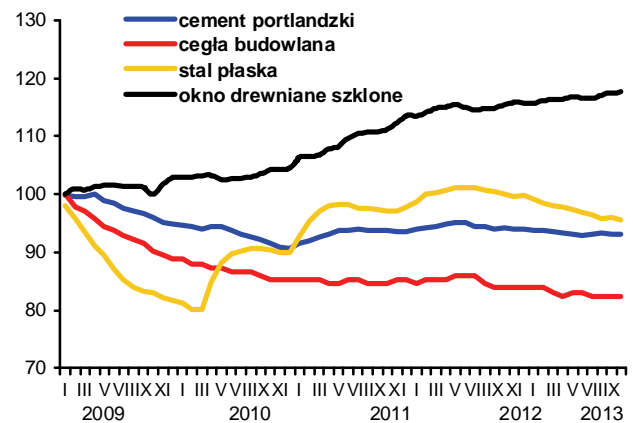
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

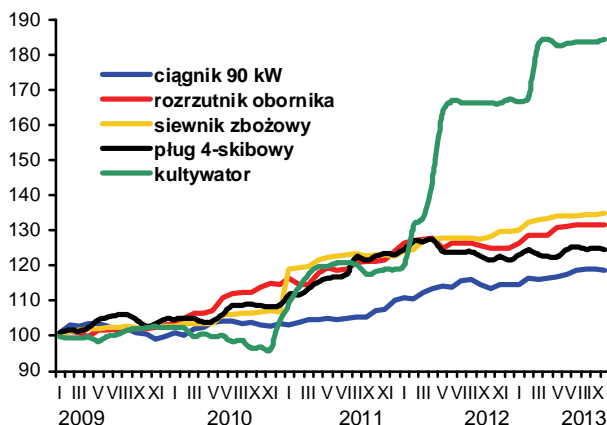
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2008=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2008=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

